

Item d. low
Iohannis plures
Bisla x

20
101 110

£5.50

Item hanc d. von Thom
terre. Imid. are. prati et mont. don
d. lanor. p. lopia. (in Rotund. s. don
forma et natura. b. i. d. in. R.
p. l. et. in. mont. p. log. d. o. p. s. e. q. n. d.
s. i. o. d. d. p. l. d. Thom. R.oughst.
d. n. e. in. p. r. i. a. p. s. e. n. a. s. n. a. g. r. a. t. i.
et. n. e. a. b. i. s. p. l. d. p. l. d. d. n. a. r. e.
p. l. d. in. forma. et. n. e. a. b. i. s. p. l.
p. l. in. w. o. s. t. d. o. r. b. y. p. l. d. ut. in.
R.oughst. non. habet. in. q. d. d.

ISOCRATIS

Orationes tres :

1. { *Ad Demonicum.*
2. { *Ad Nicoclem.*
3. { *Nicoclis.*

Item,

PLUTARCHI

CHÆRONENSIS

De Liberis Educandis

LIBELLUS.

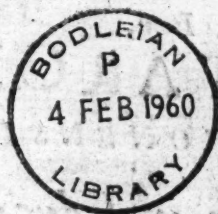
LONDINI,

Typis *Johannis Macock*, pro Societate Stationariorum.

1670.

Vel. A3 f. 1195

maior est sine qualitate coloris concedimus
sanguinem. Sanguinem rationis mater coloris
est sine qualitate

μαρ
κρὰ
ὁλίγ
ἀν ὁ
ἄλλο
λόγ
τῆς
ὁ σπ
Ὁρ
καί
ἡ π
ἡ π
τῶν
ἐργ
ἐλα
τῶν
τῶν
λόν
μὲν
Δρ

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ

Δύο Παραινετικές.

Λημμάς προσημειωμένη

ΕΝ πολλοῖς μὲν, ὃ Δημόνικε, πολὺ διεσώσας
 εὐρήσῃς τὰς τε τῶν ἀπεδαιών γνῶμας, καὶ τὰς
 τῶν φαύλων διανοίας· πολὺ δὲ μεγίστω διαρρέων
 εἰλήσῃς ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους ὤψιν. Οἱ
 μὲν γὰρ τοῦ φίλους παρόντας μόνον τιμῶσιν· οἱ δὲ καὶ μα-
 κρὰν ὑπὸντας ἀγαπῶσι, καὶ τὰς μὲν τῶν φαύλων ὤψιν
 ὀλίγον χρόνον ἀφίλευσεν· τὰς δὲ τῶν ἀπεδαιών φίλιας ἐδῶκε
 ἂν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλείψεν. Ἡ γὰρ οὐκ οὐκ πρὸς τὸν
 δόξης ὀρεγόμενος, καὶ παιδείας ἀντιποιεμένος, τὸ ἀπεδαιών, ἐξαλείψῃ
 ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων ἐπιμιμήσας, ἀπέσταλκε σοὶ τὸνδε τὸ
 λόγον δόξον, τεκμήριον μὲν τὸ πρὸς ἡμᾶς φίλιας, ὡς αὐτὸς
 τῆς πρὸς Ἰππὸνικον συνηθείας· πρὸς γὰρ τοῦ παιδῆ, ὡς
 ὁ σπερ τὸ εἶδος, ἔτα καὶ τὸ φίλιας τὸ πατρικῆς κληρονομίαν.
 Ὅρῳ δὲ καὶ τὴν τὸν ἡμῶν συλλαμβάνουσιν, καὶ τὸ παρόντα
 καὶ ἐν συνηθῶνι ζῶντων· σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμῶν, ἐγὼ δὲ
 καὶ παιδείαν ἄλλας ἐπιχρῶν, καὶ σὺ μὲν ἀκμῇ φιλοσοφῶν, ἐγὼ δὲ
 καὶ τὸν φιλοσοφῆναι ἐπανορθῶ. Ὅσοι μὲν ἐν πρὸς τοῦ ἐκ-
 τῶν φίλους τοῦ προσημειωμένου λόγου συζητᾷς, καλὸν μὲν
 ἔργον ἐπιχρῶσιν, ἐμὴν δὲ καὶ τὸ κρείττον τῆς φιλοσοφίας
 διαβίβουσιν· ὅσοι δὲ τοῖς νεωτέροις ἐισηγουῦνται, μὴ δὲ δι-
 τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀσκήσουσιν, ἀλλ' ὅπως τὰ
 τῶν βόπων ἦν ἀπεδαιώσι πεφυκέναι δόξουσι, τοσούτω μάλ-
 λον ἐκείνων τοῦ ἀκρόντας ἀφελῶσιν, ὅσην οἱ μὲν ἐπὶ λόγον
 μόνον παρεκαλεῖσιν, οἱ δὲ καὶ τὸ βόπον αὐτῶν ἐπανορθῶσι.
 Διότι ἡμᾶς, ἡ παρελθόντων εὐεργίαι, ἀλλὰ παραινέσεις
 γὰρ αὐτῶν

γράσαντες μέλλομεν σοι συμβουλεύειν, ὃν χρόνόν τού νεωτέ-
 ρος ὀρέγεσθαι, καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι, καὶ ποίοις τισὶν ἀν-
 θρώποις ὁμιλεῖν, καὶ πῶς τ' αὐτοῦ βίον οἰκονομεῖν. ὅσοι γὰρ
 τὰ βίαι ταύτῃ τ' ὁδῷ ἐπορεύθησαν, ἔτιοι μόνοι τ' ἀρετῆς
 ἐφίκεσθαι γνησίως ἠδωκῆσαν, ἥς ἐδὲν κλῆμα σπυρνότερον,
 ἐν δὲ βεβαϊότερόν ἐστι. Καλλῶ μ' γὰρ ἢ χρόνῳ ἀνάλωσεν,
 ἢ νόσῳ ἐμάσσαν· πλεῖτον δὲ κακίας μᾶλλον, ἢ καλοκά-
 ραθίας ὑποπρέτης ἐστίν. ἔχουσιν μ' τῇ ῥαθυμίᾳ παρεσκόψα-
 ζον, ὅτι τὰς ἡδονὰς τοῦ νέου παρεκαλῶν· ῥάμνη δ', μετὰ
 μὲν σφοδρῆσεως ὠφέλησεν, ἀνδρὶ δ' ταύτης πλείων τοῦ ἔχον-
 τας ἔβλαψε· καὶ τὰ μὲν σῶματα τ' ἀσκήτων ἐλδομένησε,
 ἢ τ' τ' ψυχῆς ὀπμελείας ἐπεσκόπησεν. Ἡ δ' τ' ἀρετῆς
 κλῆσις οἷς ἂν ἀκισβήλως ἐν ταῖς διανοίαις σωματικῇ,
 μόνῃ μὲν συνηχέσκει· πλείτε δ' κρείττων, χρησιμώτερον
 δὲ εὐχρηστίας ἐστί· τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδωκῆσα, δωατὰ
 καθιστῶσα· τὰ δ' τῷ πλήθει φοβερά, θρασυαίως ὑπο-
 μίνασα· καὶ τὸν μὲν ὅκνον φόγον, τ' τ' πόνον ἔπαινον
 ἡγεμένη. Ῥάδιον δ' τὰτο καλεσθῆναι ἐστὶν ἐκ τε τῶν
 Ἡρακλείδους ἀθλῶν, καὶ τῶν Θησεύου ἔργων· οἷς ἢ τῶν τρέ-
 πων ἀρετῇ τηλικύτον ἐνδοξίας χαρῆς κλῆρα τοῖς ἔργοις
 ἐπέβαλεν, ὥς μὴδὲ τ' ἅπαντα χρόνον δωκῆσαι λήθω ἐμ-
 ποιῆσαι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων. Οὐ μὲν ἄλλὰ καὶ τὰς
 τὰ παρὸς προαιρέσεις ἀναμνησθεῖς, οἰκῆτον καὶ καλὸν ἔχεις
 παρὰ δειγμα τῶν ὑπο' ἐμῇ λεγόμενων· ἐν δὲ γὰρ ὀλιγωρῶν τ'
 ἀρετῆς, ἐν δὲ ῥαθυμίᾳ διετέλεσε τὸν βίον· ἀλλὰ τὸ μὲν σῶ-
 μα τοῖς πόνοις ἐγύμναζε, τῇ δ' ψυχῇ τοῦ κινδυνῆς ὑπέ-
 μνην. Οὐδὲ τ' πλεῖτον παρεκαίρειν ἡγάπα, ἀλλ' ἀπῆλαυε
 μὲν τῶν παρ' ἑλίων ἀγαθῶν ὡς θνητός, ἐπεμελεῖτο δ' τ' ὑπὲρ
 ἀρχόντων ὡς ἀθάνατος· ἐν δὲ ταπεινῶς διώκει τ' αὐτοῦ βί-
 ον, ἀλλὰ φιλόκαλός τε ἦν καὶ μεγαλοπρεπής, καὶ τοῖς φίλοις
 κοινός· καὶ μᾶλλον ἐθαύμαζε τοῦ περὶ αὐτὸν σπουδαίου, ἢ
 τοῦ πῶ γούσι προσήκοντος· ἡγήτο γὰρ ἔτι πρὸς ἐταίριον πολ-
 λῶ κρείττω φύσιν νόμον, καὶ τρέπον γένος, καὶ προαίρεσιν
 ἀνάγκης. ὅπλιτοι δ' ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, ἢ πάσαι
 αἱ ἐκείνου περὶ εἰς καλεσθησάμεθα· ἀλλ' τὰ μὲν ἀκρεβέ-
 ες τῶν ἐν ἐτέροις καιροῖς δηλώσωμεν· δειγμα δ' τ' ἱππο-

νίκης φύσεως νῦν ἔξενι μόχα μὲν, πρὸς δ' οὐδὲ ζῆν σὲ, ὥστε
πρὸς παρὰ γυμναζόμενον, νόμον μὲν δ' ἐκείνου βότον ἢ γυμναζόμενον,
μιμητικῶν δ' ἢ ζῆλωτικῶν τ' παρὰ τὴν ἀρετῆς φύσιν. αἰ-
σχρὸν γάρ, τοῦ μὲν γραφεῖς ἀπὸ καλῶν τὰ καλὰ τῆς ζωῆς,
τοῦ δ' παῖδας μὴ μιμνῆσθαι τοῦ ἀποδίδαι τῆς γονέων. Ἡ γὰρ
ἢ μηδὲν τῆς ἀθλητικῆς ἔτι προσήκειν ὅτι τοῦ ἀνταγωνιστοῦ
ἀσκήν, ὥς σοι σκοπεῖν ὅπως ἐφάμην ὅτι ἡμῶν τοῖς τὰ
παρὸς ὁπτιηδύμασιν. ἔτι δ' τὴν γυναικὶ ἀδύνατον
διατεθῆναι, τὴν μὴ πολλῶν καλῶν ἀκασμάτων πεπλη-
ρωμένην· τὰ μὲν γὰρ σώματα, τοῖς ὑμμέροισι πόνοις· ἢ
ἢ ψυχῇ, τοῖς ἀποδίδαι λόγοις αὐξάνει πέφυκε. Διότι
ἐγὼ σοι περὶ αὐτοῦ σωτόμως ἐπορεύεσθαι, δι' ὧν ἂν μοι δο-
κοῖς ὁπτιηδύματων πλεῖστον πρὸς ἀρετὴν ὁπτεῖναι, καὶ
παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων εὐδοκίμῃσαι.

Πρῶτον μὲν ἐν εὐσέβει τὰ πρὸς τὸ θεὸν, μόνον
δύναμις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀρεοῖς ἐμμελῶν. ἐκείνο μὲν γὰρ τ' ἢ
χρημάτων εὐπορίας σημῖον· τὸ δ' ἢ τῆς τῶν κα-
λοκάρηθας τεκμήριον. Τίμα τὸ δαμόνιον αἰετὶ μάλιστα
ἢ καὶ τῆς πόλεως· ἔτι γὰρ δόξεις ἅμα τε τοῖς θεοῖς
δύειν, καὶ τοῖς νόμοις ἐμμελῆιν.

Τοῦτο δ' ἔστι τὸ πρὸς τὸν γόνι, οἷος ἂν εὐξαίῳ πρὸς σπυλὸν
ἡμεῖς τοῦ σαυτὶ παῖδας.

Ἀσκήσθαι πρὸς τὸ σῶμα γυμνασίαν, μὴ τὰ πρὸς τὴν ψυ-
κῆν, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ὑγίαν συμφέρει. Τίμα δ' ἂν
ὁπτιγυμνασίοις, οἱ ἀθροῖς τῆς πόλεως, ἔτι πονεῖν δυνάμεθα.

Μῆτε γέλωτα περὶ τῆς σέρι, μῆτε λόγον μὲν δόξης
ἀπολέχει· τὸ μὲν γὰρ, ἀνόητον· τὸ δ' ἢ, μανικόν.

Ἀποιεῖν αἰσχρὸν, ταῦτα νόμιζε μηδὲ λέγειν ἔτι καλόν.

Ἐθίζει σπυλόν, ἔτι μὴ σκυθρωπόν, ἀλλὰ σμικρὸν. δι' ἐκεί-
νο μὲν γὰρ, αὐθάδης· διὰ δ' ἢ τὸ τοῦ σπυλίου ἔτι δόξεις.

Ἡ γὰρ μάλιστα σαυτὶ πρὸς πρὸς κόσμον, αἰσχύνην, δικαιο-
σύνην, σωφροσύνην· τέτοις γὰρ ἅπαντα δοκεῖ κερταῖς
τὸ πρὸς νεωτέρων ἦν.

Μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιεῖς, ἔλπιζε λήσῃ· καὶ γὰρ
αὐτὸς ἂν ἄλλος γάμος, σαυτὶ γε σωφροσύνης.

Τὸν μὲν δεδουλοῦ· τὸν δὲ γόνις τίμα.

Τὸν δ' εἰς αἰσχύν· τοῖς δ' νόμοις πείθε.

Τὰς ἡδονὰς θήρῃαι τὰς μὲν δόξης· τέρεψις γὰρ σωὴ τῷ
καλῷ μῶρ, αἰετοῖ· ἀνδρὶ δὲ τέτε, κάκιον.

Εὐλαβεῖται τὰς διαβολὰς, καὶ ὑποφθαίης ὧσιν· οἱ γὰρ πολ-
λοὶ τὴν μὴ ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς ἣ τὴν δόξαν ὑπο-
βλέπουσιν.

Ἀπαντᾷ δόκει ποιεῖν ὡς μηδὲνα λήσων· καὶ γὰρ ἂν πα-
ραυτίκα κρύψῃς, ὕστερον ὀφθήσῃ.

Μάλιστα δ' ἂν ἐνδοκιμοίης, εἰ φάνοιο ταῦτα μὴ πρέ-
τῳ, ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν πρέψουσιν ὀπιμότης.

Εάν τις φιλομαθής, ἔσῃ πολυμαθής.

Ἀ μὴ ὀπίσασαι, διαφύλαττε ταῖς μελέταις· ἃ δὲ μὴ
μεμάθηκας, προσλαμβάνει ταῖς ἐπισήμαις. ὁμοίως γὰρ αἰ-
χρὸν ἀκύναντα χρησίμιον λόγον μὴ μαθάνειν· καὶ διδωμὸν
τι ἀγαθὸν παρὰ ἧς φίλον μὴ λαβεῖν. Κατανάλισκε τὴν
ἐν τῷ βίῳ σχολῶν· ἧς λόγων φιλοκοῖαν. ἔτω γὰρ τὰ
τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς ἐνερμήδεια, συμβήσεσθαι σοὶ ῥαδίως
μαθάνειν.

Ἦγ' ἧς ἀκυσμάτων πολλὰ πολλῶν ἔῃ χρημάτων
κρεῖττω· τὰ μὲν γὰρ ταχέως ὑπολείπει, τὰ δὲ πάντα τὸν
χρόνον παραυνοῖ· σοφία γὰρ μόνη τῶν κλημάτων ἀθάνατον.

Μὴ καλῶναι μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τὸν διδασκῆν
τί χρησίμιον ἐπαγγελλομένους· αἰχρὸν γὰρ, τὸν μὲν ἐμ-
πόρους τηλικαῦτα πειλῶν διαπερᾶν, ἐνεκα τοῦ πλείω
ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν εἶσαν· τὸν δ' ἐν ὅλῳ μὴδὲ τὰς
ἐπὶ γῆν πορείας ὑπομῶν, ὅτι τὴν βελτίω καλῶσαι τὴν
ἐαυτοῦ διάνοιαν.

Τῷ μὲν τρέπω γίνε φιλοπερσῆγος, τῷ δ' λόγῳ ὑπερσ-
ήγος· ἔστι δ' φιλοπερσῆγος μὲν, τὸ πρὸς φωνεῖν τὸν
ἀπαντῶντας· ὑπερσῆγος δ', τὸ τοῖς λόγοις αὐτοῖς οἰ-
κείως ἐντυγχάνειν.

Ἡδῶς μὲν ἔχε πρὸς ἀπαντας, καὶ ἔτι τοῖς βελτίστοις·
ἔτω γὰρ τοῖς μὲν ἐκ ἀπείχῃς ἔσῃ, τοῖς δ' εἰλ' ἡμῶν.

Τὰς ἐντάξεις μὴ πυκνάς ποιεῖ τοῖς αὐτοῖς, μηδὲ μα-
κρὰς περὶ ἧς αὐτοῦ· πλησμονὴ γὰρ ἀσάνη.

Γύμναζε σιαντὸν πόνοις ἐκυστοῖς, ὅπως ἂν δυνάμει καὶ
τὸν ἀκυστοῦ ὑπομῶν.

ἴθ' ὃν κρατῆρ' ἔχῃ ψυχῇ αἰσθόν, τέττον ἐγκρα-
 τῆσαν ἀσκησάντων, κέρδους, ὀργῆς, ἡδονῆς, λύπης. Ἐστὶ δ'
 τοῖς τ' ὅτι, ἂν κέρδη μὲν εἴη νομίζης, δὲ ὃν ἐυδοκίμησας,
 ἢ ἀλλὰ μὴ δὲ ὃν ἐυπορήσας· τῇ δ' ὀργῇ, ἂν παραπλησίως
 ἔχῃς πρὸς τὸν αὐτῷ τάνοντα, ὥσπερ ἂν πρὸς σαυτὸν αὐτῷ-
 τάνοντα καὶ τὸν ἄλλος ἔχῃν ἀξιώσας· ἐν δ' τοῖς τερπνοῖς
 ἂν αἰσθὼν ὑπολάβῃς, ἢ μὴ οἰκείῳ ἄρχῃν, ταῖς δ' ἡδοναῖς
 δαδύνῃ· ὃν δ' τοῖς λυπηροῖς, ἂν τὰς ἑῶν ἄλλων ἀτυχίας
 ὀπιβλέπῃς, καὶ σαυτὸν, ὡς ἀνθρώπου ὃν ὑπομιμνήσκῃς.

Μᾶλλον τήρει τὰς τῶν λόγων ἢ τὰς τῶν χρημάτων πα-
 ρακαλῶνται· διὸ γὰρ τὸν ἀγαθὸς ἀνδρᾶς τρέπον ὅρεκε
 πιστότερον φαίνεσθαι παρεχομένους.

Προσέκων ἡ γὰρ τοῖς πονηροῖς ἀπιστεῖν, ὥσπερ τοῖς χρη-
 σοῖς πισδύνῃ. Περὶ τῶν ἀπορρήτων μηδὲν λέγει, πλὴν
 ἂν ὁμοίως συμφέρον τὰς πράξεις σιωπᾶσθαι σοὶ τε πρὸ λέ-
 γοντι, καὶ κείνοις τοῖς ἀκούσιν.

Ὅρκον ἐπακλίδν προσδέχῃ διὰ δύο προφάσεις· ἢ σαυτὸν
 αἰτίας αἰσθῶν ἀπολύων, ἢ φίλους ἐκ κινδύνων διασώζων.
 ἔνεκα δ' χρημάτων μηδὲνα δεῖν ὁμόσῃς, μηδ' ἂν ἐυορκῇν
 μέλλῃς· διότι γὰρ τοῖς μὴ ὀπορκεῖν, τοῖς δὲ φιλοχρημά-
 τως ἔχουσιν.

Μηδὲνα φίλον ποιεῖ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς πῶς καὶ χρῆται
 τοῖς προτέροις φίλοις· ἐλπίζει γὰρ αὐτὸν καὶ σὺ σέ γε
 σέσθαι τοῖς τόν, οἷον καὶ σὺ σέσθαι γέρονε.

Βραδείως μὲν φίλον γίνε, γνῶμην δ' ὅτι, πρὶν διαμνησθῇ ὁ-
 μοίως γὰρ αἰσθόν, μηδὲνα φίλον ἔχῃν, καὶ πολλὰς ἐταίρους
 μεταλλάττειν.

Μήτε μὲν βλάβῃς περὶ τῶν φίλων, μήτε ἀπειρῇ εἴη
 τῶν ἐταίρων θίλει· τὸτο δὲ ποιήσῃς, ἂν, μὴ δέομαι τὸ
 εἶσθαι προσποῖν.

Περὶ τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορρήτων ἀνακοίνα· μὴ τυχὼν μὴ
 οὐ, ἢ δὲν βλαβήσῃ· τυχὼν δ' ἢ, μᾶλλον τὸν τρέπον αὐτῷ
 εἶσθαι.

Ὁκίμαζε τὸν φίλος ἐκ τε τῆς περὶ βίον ἀτυχίας καὶ
 τῆς τοῖς κινδύνοις κοινωνίας· τὸ μὲν γὰρ χρυσὸν ἐν πρὸ
 πνεύματι, τὸ δὲ φίλος ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγνώ-
 σκομεν.

Οὕτω δ' ἂν αἰετα χεῖρη τοῖς φίλοις, ἂν μὴ πεμμέν-
ται παρ' ἐκείνων δέησις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος, ἐν τοῖς
καιροῖς, αὐτοῖς βοηθῆς.

Ὁμοίως αἰσθὼν νόμιζε, τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακῇ
ποιίαις, καὶ τῶν φίλων ἠπιάσθαι ταῖς εὐεργεσίαις.

Ἀποδέχεται τῶν ἐταίρων μὲ μόνον τοὺς ὅτι τοῖς κακοῖς
δυσχεραίνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονέ-
τας· πολλοὶ μὲν γὰρ ἀτυχῶσι τοῖς φίλοις συνάχθοντα
καλῶς ὅτι φερόμεσι φθονέσι.

Τῶν ἀπόντων φίλων μέμνηται πρὸς τοὺς παρόντας· ἵνα
δοκῇς μὴ δὲ τέταν ἀπόντων ὀλιγωρεῖν.

Εἶναι βέβαια τὰ περὶ τὴν ἐδῆτα φιλόκαλον, ἀλλὰ μὴ
καλλωπιστὴς. ἔστι γὰρ φιλοκάλε μὲν, τὸ μεγαλοπρεπές·
καλλωπιστὴς ὅ, τὸ περὶ εἶργον.

Ἀγάπα ἢ ὑπαρχόντων ἀγαθῶν μὴ τὴν ὑπερβάλλουσαν
κλῆσιν, ἀλλὰ τὴν μετεῖαν ἀπλωσιν.

Καταφέρει τῶν περὶ τὸν πλεῖστον ἀπεδιδόντων. χεῖρα
ὅτι τοῖς ὑπάρχεισι μὴ δυναμῶν. παραπλήσιον γὰρ οἱ
τοῖς τοῖς παρῶν, ὥστε ἂν εἴ τις ἱππον κλῆσαιτο καλόν,
κακῶς ἰσχυρῶν ὅτι τῶν ἀπόντων.

Περὶ τὸ πλεῖστον χρήματα καὶ κλήματα κατασκευάζειν.
ἔστι ὅτι χρήματα μὲν, τοῖς ἀπολαύειν ὀφεισμένοις· κλήματα
ὅ, τοῖς χεῖρα δυναμένοις.

Τίμα τὴν ὑπάρχεισαν ὥσιν δυοῖν ἕνεκα, τῇ τε ζημίαν
μεγάλαν ἐκλίσαι, καὶ τῇ φίλῳ ἀπεδιδόντι δυσχερῆς βοηθῆσαι.
πρὸς ὅτι ἄλλον βίον, μὴ δὲ ὑπερβαλλόντως, ἀλλὰ μετρίως
αὐτὸν ἀγάπα. φέρει μὲν τὰ παρόντα. ζήτησι ὅτι τὰ βελτίω.

Μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίστης· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη, καὶ τὸ
μέλλον ἀόρατον.

Τὸς ἀγαθὸς εὖ ποιεῖ· καλὸς γὰρ θησαυρὸς παρ' αὐτῷ
ἀπεδιδόντι, χάρις ὀφειλομένη. Τὸς κακὸς εὖ ποιεῖν, ὅμ-
ωσιν τοῖς ταῖς ἀλλοβρίας κυρίας σιτίζουσιν· ἐκείναι τε
τοῖς διδόντας, ὥστε τοῖς τυγχόντας, ὑλακτῶσιν οἱ τε καὶ
τοῖς ἀφελόντας, ὥστε τοῖς βλάπτοντας, ἀδικεῖσι.

Μίσεται τοῖς κολακάζοντας, ὥστε τοῖς ὑπατατόντας ἀμ-
φότεροι γὰρ πρὸς ἀθνήεις τοῖς πιστεύοντας ἀδικεῖσι. Ἐάν

Ἐάν τις δέχηται, ἥντι φίλων πρὸς τὸ σωλότερόν σου
χαιρίζουσιν, οὐκ ἔξεις ἐν τῷ βίῳ τοῦ πρὸς τὸ βέλτιστον
ἀπεχθανέμενος.

Γίνε πρὸς τοὺς πλησιάζοντάς ὁμιλητικούς, ἀλλὰ μὴ σιμ-
νός. ἥντι μὴ γὰρ τὸ ὑποπτικὸν ὅσον μόλις ἀν οἱ δέλοι κατ-
τερήσονται. ἥντι ὅτι ὁμιλητικὸν ὅσον ἀπαντες ἡδέως ὑπο-
φέρουσιν. Ὁμιλητικός ὅτι ἔση μὴ δύσεις ὦν, μηδὲ δυσίσεις,
μηδὲ πρὸς πάντα φιλόνηκός, μηδὲ πρὸς τὰς ἥντι πλησι-
ζόντων ὀργαί βαχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως ὀργιζόμε-
νοι τυγχάνουσιν ἀλλὰ θυμωμένοις μὲν αὐτοῖς ἴκαν, σιπαυ-
μένοις ὅτι ὀργῆς ὀππλήπων, μηδὲ περὶ τὰ γελοῖα σπασ-
ζών, μηδὲ περὶ τὰ σπασδῶα τοῖς γελοίοις χαιρών. τὸ γὰρ
ἄκαρον πανταχὺ λυπηρὲν. μηδὲ τὰς χρείτας ἀχρεῖως
χαιρίζουμῃ, ὅσοι πάχουσιν οἱ πολλοί, ποιεῖντες μὲν εἶναι,
ἀνδρῶς ὅτι τοῖς φίλοις ὑπεργύντες. μηδὲ φιλαίτιος ἂν βα-
ρὺ γὰρ. μηδὲ φιλεπιτιμητῆς παρεξωτικὸν γάρ.

Μάλιστα μὲν ἐυλαβεῖ τὰς ἐν τοῖς πότοις σιωπίας. ἂν
δὲ ποτὲ σοι συμπέσῃ καιρὸς, ὕψανίσασθαι πρὸς μέθης. ὅταν
γὰρ ὁ νῦν ὑπὸ οἴνου διαφθαρῇ, ταῦτα πάχει τοῖς ἄρμασι,
τοῖς πρὸς ἡνιόχους ἀποβάλλουσιν. ἐκείνῃ τε γὰρ ἀτάκτως
φέρεται, διαμαρτάνοντα ἥντι ἐυθυμίωντων ἢ τε ψυχὴ πολλὰ
σφάλλεται, διαφθαρείσης τῆς διανοίας.

Ἀθάνατα μὲν φέρονται, πρὸς μεγάλῳ ψυχῇ. ἔνθ' ὀνητὰ δὲ
πρὸς συμμέτρως ἥντι ὑπαρχόντων ὑπολαβεῖν.

Ἦγ' ὅτι παιδείαν τοσούτω μεῖζον ἀγαθὸν ἔνθ' αὖτις ἀπαι-
δέσας, ὅσοι τὰ μὲν ἄλλα μοχθηρὰ πάντες κερδαίνοντες
πράττεισιν, αὐτὴ ὅτι μόνη καὶ προσεζημίωσεν τοῦ ἔχοντος.
πολλὰ γὰρ, ὅν τοῖς λόγοις ἐλύπησαν, τούτω τοῖς ἔργοις
τῷ τιμωμένῳ ἔδωκαν.

Οὐδὲν ἂν βέλῃ ποιήσας φίλος, ἀγαθὸν τι λέγει περὶ αὐτοῦ
πρὸς τοὺς ἀπαγγέλλοντας. ἀρχὴ γὰρ φιλίας μὲν, ἔπι-
ως. ἔχθρας ὅτι, φόγος.

Βελούμῃ, παρελθόντα ποιῶ τὰ παρελθυθότα
ἥντι μελλόντων. τὸ γὰρ ἀφανὲς ἐν τῷ φανερῷ ταχίστω ἔχει
τῷ διάγνωσιν.

Βελούμῃ μὲν βραδέως. ὀππότελεῖ ὅτι ταχέως τὰ δέξαντα.
Ἦγ' ὅτι κράτιστον ἔνθ' αὖτις μὲν δεῦ ἐντυχίαν, πρὸς δὲ
ἡμῶν αὐτοῦ ἐνβελίαν.

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ.

Περὶ ὧν ἂν αἰχμὴν παρήσασαυς, βέλοι ἢ τισὶ τῶν φίλων ἀνακοινώσας, καὶ τοῖς λόγοις ὡς περὶ ἀλλοτρίου τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἐκείνων τε γυνάμω αἰδήσει, καὶ σταυτὸν ἐκαστὴν ποιήσεις.

Ὅταν ἢ ὑπὸ τῶν σταυτῶν μέλλῃς τιτὶ συμβαλέσθαι, σκόπει πρῶτον πῶς ὑπὸ τῶν αὐτῶν διώκησιν· ὁ γὰρ κακῶς διανοηθεὶς ὑπὲρ τῶν ἰδίων, ἐδὲ ποιεῖ καλῶς βεβλῶσθαι περὶ τῶν ἀλλοτρίων.

Οὕτω δ' ἂν μάλιστα βεβλῶσθαι παρξωθεὶς, εἰ ταῖς συμβαλλούσαις ἐκ τῆς ἀβελίας ἐπιβλέψῃς· καὶ γὰρ τὸ ὑμῖν πλείω ἐπιμελεῖν ἔχομεν, ὅταν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῶν ἀρρώστια ἀναμνησθῶμεν.

Μιμῶν τὰ τῶν βασιλέων ἦδη, καὶ δίδωκε τὰ ἐκείνων ἐπιτηδεύματα· δόξας γὰρ αὐτοῦ ὑποδέχεσθαι, καὶ ζητῶν. ὥς τὸ σὺ συμβῆσθαι περὶ τῶν πλείων μᾶλλον ἐυδοκίμῃς, καὶ τὸ παρ' ἐκείνων ἔννοιαν βεβαιώσῃς ἔχῃ.

Ποῦθεν μὲν καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κειμένοις· ἰσχυρότατον μὲν τὸν νόμον ἢ γὰρ τὸν ἐκείνων τρόπον· ὥσπερ γὰρ τὸν ἐκ δημοκρατίας πολλοδύμωρον τὸ πλῆθος δὲ δεσπεύειν ἔτω καὶ τὸν ἐκ μοναρχίας κατοικῶντα τὸν βασιλέα προσήκει θαυμάζειν.

Εἰς ἀρχὴν κατέστης, μηδενὶ καὶ πονηρῶ πρὸς τὰς διοικήσεις· ὧν γὰρ ἂν ἐκείνη ἀμαρτοί, σὺ τὰς αἰτίας ἀναθήσῃς.

Ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελεῖν ἀπαλλάττει, μὴ πλεονάζειν, ἀλλ' ἐνδοξότερον· πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ περὶ τῶν πλείων ἔπαινος.

Μηδενὶ πονηρῶ πρὸς γὰρ μὴτε παρὶς, μὴτε σωτηρίῃ· δόξας γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πρὸς τὴν οἰκίαν ἂν τοῖς ἄλλοις πρὸς τὴν βοήθειαν.

Παρασκευάζει σταυτὸν πλεονεκεῖν μὲν δυνάμενον, ἀνέχεσθαι τὸ ἴσον ἔχειν· ἵνα δοκῇ ὀρέγεσθαι τὴν δικαιοσύνην μὴ δὲ ἀδύνατον, ἀλλ' οἱ ἐπιμελεῖται.

Μᾶλλον ὑποδέχεται δικαίαν πενίαν, ἢ πλεονάζοντα τοῦτο γὰρ κρείττων δικαιοσύνην χρημάτων, ὅσω τὰ μὲν ὄντα μόνον ὠφελεῖ, ἢ καὶ τελευτήσας δόξαν παρασκευάζει·
κακῶν

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ.

ἀκείνων μὲν τοῖς παύλοις μέτεσι, ταύτης δὲ τοῖς μοχθη-
ροῖς ἀδυνάτοτον μεταλαβεῖν.

Μηδὲνα ζήλου ἤν' ἔξ ἀδικίας κερδαινόντων, ἀλλὰ μάλ-
λον ἀποβέβηκεν μὲν δικαιοσύνης ζημιωθέντας, οἱ γὰρ δι-
καιοὶ ἤν' ἀδίκων εἰμυδὲν ἄλλο πλεονεκτήσιν, ἀλλ' οὐκ
ἐλπίσι γε ἀπεδαίαις ὑπερέχουσιν.

Πάντων μὲν ὅπμιελ' ἔχει τὸν βίον, μέλιστα δὲ τὴν
ῥεαυτῶ φρόνησιν ἄσκει. μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ, νῦν ἀγα-
θὸς ἐν ἀνθρώπῳ σώματι.

Πρῶτον δὲ μὲν σῶμα ἔστι φιλόπονον, τὴν δὲ ψυχὴν φιλό-
σοφον· ἵνα τὰ μὲν ὀρεγέταιν δυνήται δόξαν, τὴν δὲ περ-
ὶ ἂν ὁπίσῃ τὰ συμφέροντα.

Πᾶν ὅ,τι ἂν μέλλῃς λέγειν, πρότερον ὁπισκόπευε τῇ γνώ-
μῃ. πολλοῖς γὰρ ἡ γλῶττα πρόβηκεν τὴν διανοίαν.

Νόμιζε μηδὲν ἔστι ἀνθρωπίνων βέβαιον. ἔτι γὰρ ἔσ-
τιν εὐτυχῶν ἔστιν πενιχρῶν, ἔτι δυστυχῶν, ἔτι εὖ, ἔτι κακῶς.

Δύο ποιεῖ καιροὺς τὸ λέγειν, ἢ πρὶν ὃν οἶδα σιφῶς, ἢ
πρὶν ὃν ἀναγκαῖον εἶπαι. ἐν τέτοις γὰρ λόγοις ὁ λόγος τὸ
σῆμα κερτάνει· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀμείνονα σῆμα ἢ λέγειν.

Καίρε μὲν ὅπμι τοῖς συμβαίνουσιν ἤν' ἀγαθῶν, καὶ αὐτῶ
μερίως ὅπμι τοῖς γινομένοις ἤν' κακῶν· γινεῖ δὲ τοῖς ἄλλοις
μηδ' ἐν ἑτέροις ὃν κατὰ δόξαν. ἄτοπον γὰρ ἔστι μὲν εἶπαι
ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀποκρύπτειν· τὴν δὲ διάνοιαν φανερὴν ἔχειν
ἐκπαλεῖν.

Μάλλον εὐλαβεῖσθαι φόρον ἢ κίνδυνον· δεῖ γὰρ ἔστι φοβερὸν
τοῖς μὲν παύλοις τὴν τῶ βίου τελευτῇ, τοῖς δὲ ἀπεδαίοις
τὴν ἐν τῇ ζῇ ἀδελείαν.

Μάλιστα μὲν πειρῶ ζῆν κατὰ τὴν ἀσφάλειαν· εἰ δὲ ποτὲ
σοι συμβῇ κίνδυνος, ζήτησον τὴν ἐκ τῶ πολέμου ῥωμύειαν
μὲν καλῆς δόξης, ἀλλὰ μὴ μετ' αἰσχρῶς φήμης. τὸ μὲν γὰρ τε-
λευτῆσαι, πάντων ἢ περὶ αὐτὴν καλεῖται· τὸ δὲ καλῶς
ἀποθανεῖν, ἴδιον τοῖς ἀπεδαίοις ἢ φύσις ἀπένεμα.

Καὶ μὴ θαυμάσῃς εἰ πολλὰ ἤν' εἰρημέων ἐπρίπῃ σοι
πρὸς τὴν νῦν παρῶσαν ἡλικίαν. εἰ δὲ γὰρ ἐμὲ τὸτο διέλαθεν·
ἀλλὰ προσηλόμην διὰ τὴν αὐτῆς περιγματοῦς ἅμα τῇ τε
παρόντι βίῃ ῥυμβυλίαν ἐξεργασθῆναι, καὶ τῇ μέλλουσι

ἔσθαι

χέοντες παράγγελμα καταλιπεῖν. ἢ μὲν γὰρ τέτων χρεῖα
 ῥαδίως εἰδήσεις· τὸν δὲ συμβουλεύοντα μετ' ἐνοίας χαλεπὰ ἀναξί-
 πῶς εὐρήσεις, ὅπως ἔν τὰ λοιπὰ μὴ παρ' ἑτέρου ζητῆς, ἀλλ' οὐκ
 ἐντεῦθεν, ὥσπερ ἐν ταμίῃς περὶ ῥέτης, ῥήθην δὲ μὴ δὲ κείνους
 παραλιπεῖν ὧν ἂν ἔχω σοι συμβουλεύειν. Πολλῶ δ' ἂν παρὲς
 δεῖ χάριν ῥοίω εἰ μὴ διαμάχοιμι τὴ δόξης, ἣν ἔχων πε-
 εἰς τὴν χάριν. ὅτι μὲν γὰρ ἄλλων τοὺς πλείους εὐρήσονται, καὶ
 ὥσπερ ἔν τῶν τοῖς ἡδύσιν μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑμνηοῦσιν αὐτοῖς
 χάρωντας, ἔτω καὶ τῶν φίλων τοῖς συνεξαμνησάντων πλησι-
 ζόντων, ἀλλ' ἐν τοῖς νουθετοῦσι. Σὲ δὲ νομίζω τετραπλίον τέ-
 των ἐγνακύνει, τεκμηρίω χράμεναι τῇ περὶ τῶν ἄλλων
 σε παλαιὰν φιλοπονίαν. τὸν γὰρ αὐτὰ τὰ βέλτεστα περὶ τῶν
 ὁππότερον, τῶτον εὐκὸς καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ὁππότερον ἀρε-
 τῶν παρακαλῶντας ἀποδέχεσθαι. μάλιστα δ' ἂν παρ' ἐπι-
 θείης ὀρεχθῆναι τῶν καλῶν ἔργων, εἰ καταμάθοις, ὅτι
 καὶ τὰς ἡδονὰς τὰς ἐν τέτων μάλιστα γνησίως ἔχουσιν. ἐν μὲν
 γὰρ τῶν ῥαθυμῶν, καὶ τὰς πλεονεξίας ἀγαπᾶν, ἐνθὺς αἰ-
 λῦσαι τὴν ἡδονὰς παραπεπῆγας· τὸ δὲ περὶ τῶν ἀρετῶν φι-
 λοπονεῖν, καὶ σπουδῶν τὸν ἑαυτοῦ βίον οἰκονομεῖν, αἰτὰς
 τέρψεις εἰλκεῖν, καὶ βεβαιότερας ἀποδίδωσι. καὶ κἂν μὲν
 πρῶτον ἡδύνῃς, ὕστερον ἐλυπήθῃς. ἐνταῦθα δὲ, καὶ τὰς
 λύπας τὰς ἡδονὰς ἔχουσιν. ἐν ἅπασιν δὲ τοῖς ἔργοις ἔχ' ἔτω
 τὴν ἀρχὴν μνημονεύου, ὡς τὴν τελευτὴν αἰσθῆσιν λαμβάνου-
 μεν. τὰ γὰρ πλείστα τῶν περὶ τὸν βίον, ἐν αὐτὰ τὰ πλεονεξία
 ποιεῖμεν, ἀλλὰ τῶν ἀποβαίνοντων ἕνεκα διαπονέμεν. ἐνθυ-
 μῶ δὲ ὅτι τοῖς μὲν φάσις ἐνδέχεται τὰ τυχόντα περὶ-
 τεῖν· (ἐνθὺς γὰρ τῶν βίῃ τοιαύτῃ πεποικίλωται τὴν ὑπόθε-
 σιν) τοῖς δὲ σπουδαίοις οἷόν τι τὴν ἀρετὴν ἀμελεῖν, ἢ πολλὰς
 ἔχειν τοὺς ὁππότερον. πάντες γὰρ μισῶσιν ἔχ' ἔτω
 τοὺς ὑξαμνησάντων, ὡς τοὺς ὁππότερος μὲν φάσκοντες εἶναι,
 μὴ δὲν δὲ τῶν τυχόντων διαφύγοντες. Εἰκότως· ὅπερ γὰρ τοὺς
 τῶν λόγων μόνον ἡδονῶν ἀποδοκιμάζουσιν, ἢ περὶ τῶν
 βίῳ παντὶ ἐλαττωμένους ἐφάμεν. εἰ δὲ φησὶ μὲν δίκαιός ἐστι
 ἂν τοὺς τοιούτους ἐπολαβοίμεν, μὴ μόνον εἰς ἑαυτοῦ ἀμαρ-
 τάνειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν εἰς πᾶσιν. ἢ μὲν γὰρ αὐτοῖς
 χρεῖματα καὶ δόξαν καὶ φίλους ἐνεχέμεν· οἱ δὲ, σφᾶς αὐτοῦ
 ἀναξίους

των χρεια-
 ρίας χαλκῶναξίς τῆς ὑπαρχέσης εὐδαιμονίας κατέστησεν. εἰ δ' οὖν
 ἡτῆς ἀλλ' ἄνθρωπον ὄντα τῆς τ' θεῶν σοφίας διανοίας ἡγεῖται κα-
 τὰ μὴδ' αὖτε κείνους, ὅτι τοῖς οἰκιοτάτοις μάλιστα διηλῶσαι, πῶς ἔχουσιν
 δ' ἂν περὶ τῶν παύλων, καὶ τῶν ἀποδείξεων τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς
 γὰρ Ἡρακλῆα καὶ Τάνταλον θυνήσας (ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι,
 καὶ πάντες πιστεύουσι) τὸν μὲν διὰ τ' ἀρετῇ ἀθάνατον ἐ-
 ποίησε· τ' δὲ, διὰ τὴν κακίαν τ' μεγίσταις τιμωραῖς ἐκό-
 λασεν. οἷς χρηρὰ παρὰδείγμασι χρωμένους, ὁρέμεθα τ' καλο-
 κάγαθίας· καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένοις ἐμμένειν,
 ἀλλὰ καὶ τῶν ποιητῶν τὰ βέλτεστα μαρθάνειν, καὶ τῶν ἄλλων
 σοφιστῶν, εἰ τι χρηρῆσιμον εἰρήκασιν, ἀναγινώσκειν. ὥστε
 γὰρ τὴν μέλιτ' ἂν ὁρεῶμεν ἐφ' ἅπαντα μὲν βλασφημία
 καθιζάνουσιν, ἀφ' ἑκάστου δ' τὰ χρήσιμα λαμβάνουσιν· ἔτω
 χρηρὰ καὶ τοῦ παιδείας ὁρεγομένους, μηδενὸς μὲν ἀπείρως ἐ-
 χον, πανταχόθεν δ' τὰ χρήσιμα συλλέγειν. μόλις γὰρ
 ἂν τις ἐκ ταύτης τῆς ὀπμηθείας τὰς τῆς φύσεως ἀμύβρας
 ὀπκησθήσκειν.

ἸΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ἸΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΣ

Νικοκλῆα, πρὸς βασιλέα.

Ο Ἰσοκράτης, ὁ Νικοκλῆς, ὑμῖν τοῖς βασι-
λεῦσιν ἐδῆται ἄγην, ἢ χαλκόν, ἢ χρυσόν
ἐργασμῶν, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων χρημά-
των, ὃν αὐτοὶ μὲν ἐνδεῖς εἴην, ὑμῖς δὲ
πλουτεῖτε, λίαν ἐδόξαν εἶναι μοι καταφανής, εἰ δὲ-
σιν, ἀλλ' ἐμποδῶνται ποιεῖσθαι, καὶ πολὺ τεχνικώτερον αὐ-
τὰ πολεῦντες τ' ὁμολογούντων καπηλεύειν. ἐγὼ δ' ἡγεσά-
μην ἂν ταύτῃ καλλίστῃ ψυῆς δωρεάν, καὶ χρησιμωτά-
τῃ, καὶ μάλιστα πρέπουσιν, ἐμοὶ τε δοῦναι, καὶ σοὶ λαβεῖν,
οἱ διωπθῆναι οἰεῖσαι, ποίων ὀπτησάμενων δρεγνόμεθ',
καὶ τίνων ἐργῶν ἀποχόμεθ', αἷς ἂν καὶ τῷ πόλιν καὶ τῇ
βασίλειαν διοικήσῃς. τοῦ μὲν γὰρ ἰδιώται ὄντι πολλὰ τὰ
παιδύμενα, καὶ μάλιστα μὲν τὸ μὴ βυθοῦν, ἀλλ' ἀναγκά-
σαι καὶ τὸ βίβη καθ' ἐκαστὴν ἀγωνίζεσθαι τ' ἡμέραν· ἐπειδὴ
οἱ νόμοι, καθ' ὃς ἐκαστοὶ πολιτὸν ὁμοῦ τυγχάνουσιν· ἐτι δ'
ἡ παρρησία, καὶ τὸ φανερώς ὀφείναι τοῖς τε φίλοις ὀπιπλῆ-
ξαι, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ὀπιπλῆξαι αἰσχύνης· περὶ
τῶν τέτοις, τινὲς καὶ τ' ποιητῶν τ' περὶ γεγενημένων, ἀποθήκας,
ὡς καὶ ζῆν, καὶ ἀλελοίπασιν· ὥς ἐξ ἀπάντων τούτων εἰ-
κὲς αὐτῶν βελτίως γίνεσθαι. τοῖς δὲ τυράννοις εἰδὲν ὑπάρχει
τοιοῦτον, ἀλλ' ὥς μᾶλλον εἶδον ἢ ἄλλων παιδύμεναι, ἐπει-
δὲν εἰς τὴν ἀρχὴν καθίστασθαι, ἀνθετήναι διατελεῖν.
οἱ μὲν γὰρ πλείους τῶν ἀνθρώπων αὐτοῖς εἰς πλησιάζουσιν·
οἱ δὲ σωόντες, περὶ χάριν ὁμιλεῖσιν. καὶ γὰρ τοὶ κύριοι ἡρό-
δομοι, καὶ χρημάτων πλείους, καὶ πραγμάτων μεγίστων, διὰ
τὸ μὴ καλῶς χεῖρας ταύταις τῶς ἀφορμαῖς, πεποιήκασιν,
ὥστε πολλὰς ἀμυρσβήσιν, πότερόν ἐστιν ἀξίον ἐλεῖσθαι τὸν
βίον τὸν τ' ἰδιωτῶν μὲν, ὀπιπλῆξαι τ' ἀποπλῆξαι, ἢ τ'
τῶν τυραννούντων. ὅταν μὲν γὰρ ἀποβλέψωσιν εἰς τὰς τι-
μὰς, καὶ πρὸς πλείους, καὶ τὰς δυνάστεας, ἰσχυρὸς ἀπαίτας νο-
μίζουσιν

μίζουσιν τὸν ἐν ᾧ μοναρχίας ὄντας· ἐπὶ δὲ τὸν ἐνθυμηθῶ-
σι τὸν φόβον, καὶ τὸν κενδιώδες, καὶ διεξιόντας ἑυρωσι, τὰς μὲν,
ὑπὸ ὧν ἦσαν ἐχρὶ διεφθαρμένους, τὸν δὲ, εἰς τὸ οἰκτιρο-
λήτους ἐξαμύρῳ ἦσαν ἀναγκασμένοις, τοῖς δὲ ἀμφοτέρω ταύταις
συμβεβηκότα, πάλιν ὁ πωστὴν ζῆν ἠγυῖναι λυσίλειαν μάλ-
λον, ἢ μὲ τοιούτων συμφορῶν ἀπάσης· ἡ δὲ Ἰσθίος βασιλεύειν.
ταύτης ὅτι ἀνωμαλίας, καὶ τῆς ταραχῆς αἰτιὸν ὄντιν, ὅτι ἡ
βασιλείαν, ὡς περ ἐρωσώμεθα, παντὶς ἀνδρὸς ἐν νομίζουσιν·
ὁ δὲ ἄνθρωπινων πραγμάτων μέγιστον ὄντι, καὶ πλείοντα
περνοῖας διέμενον. καθ' ἑκάστου μὲν ἐν περὶ ζῆν, ἐξ ὧν ἂν
τις μάλιστα δυνάτο ᾗ τὸν τρόπον διοικεῖν, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ
διαφυλάττειν, τὰ δὲ συμφορὰς διακρίνειν, ἥτις ἀπὸ παρὲν-
των ἔργων ὄντι συμβεβηκέναι. καθόλου δὲ ἥτις ἐπιτηδεύμα-
των, ὧν καὶ σοφά ζῆν, καὶ περὶ αὐτῶν διαβίβειν, ἐν τῇ περὶ
συνταξίᾳ διελεθῆναι. εἰ μὲν ἐν ἑσται τὸ δῶρον ἐξεργάζειν, ἀξίον
τὸ ὑποθέσκειν, χαλεπὸν δὲ ἀρχῆς συνιδεῖν. πολλὰ γὰρ
καὶ ἥτις ἐμμέτρων ποιημάτων, καὶ ἥτις κατὰ λογισμὸν συγγραμ-
μάτων, ἔτι μὲν ἐν ᾧ διανοίας ὄντας ἥτις σωτηρίων, μεγά-
λας τὰς προσδοκίας παρέχον· ἐπιτηδεύειν δὲ, καὶ τοῖς
ἄλλοις ὑποδείχθῃν, πολλὰ κατὰ διεξέρχον τὸ δῶρον τὸ ἐλ-
πίδῃ λαβεῖν· ἢ μὲν ἀλλὰ καὶ τότε ἐγχεῖν καλῶς ἔ-
χει, τὸ ζητεῖν τὰ παραλειφθέντα, καὶ νομοθετεῖν ἡ μοναρχίας.
οἱ μὲν γὰρ τὸν ἰδιώταις πωδυνόντες, ἑαίνοντες μόνους
ὠφελῶσιν· εἰ δέ τις τὸν κρατῆναις τῶ πλείους ἐπ' ἀρετῇ
προβέβηκεν, ἀμφοτέρους ἀνὸ φειδήσει. καὶ τὸν τὰς δυνα-
στίας ἐχόντας, καὶ τὸν ἐπ' αὐταῖς ὄντας· τοῖς μὲν γὰρ ἂν
τὰς ἀρχὰς ἀσφαλεστεράς, τοῖς δὲ τὰς πολιτείας ἀσφατε-
ρας ποιήσων.

Πρῶτον μὲν ἐν σκοπῇ, τί ἥτις βασιλευσάντων ἔργον ὄντιν·
εἰάν γὰρ τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ δυνάμειν ὅλε τῶ πρῶτον καλῶς
παραλάβωμεν, ἐνταῦθα ἀποβλέποντες, ἀμεινον καὶ
περὶ ἥτις ἄλλων μετὰ ἐκείνων. οἶμαι δὲ πάλιν ἂν ὁμολο-
γῆσαι, προσήκειν αὐτοῖς, πόλιν τε δυστυχῶσαν παύσαι, καὶ
καλῶς περὶ πῶσαν διαφυλάττειν, καὶ μεγάλῃ ἐν μικρῶς ποι-
ῆσαι. τὰ γὰρ ἄλλα τὰ καθ' ἑκάστου ἡμῶν ἐν συμπίπτουσα,
τίτων ἕνεκα περὶ ἡμῶν ὄντι. καὶ μὲν ἐκείνους γὰρ φανερόν, ὅτι
δὲ

δεῖ τὰς ταῦτα δυνάμεις, καὶ περὶ τέτων βλαβερὰς, πάλιν
 μὴ ῥαθυμοῦν, ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅπως φρονιμώτερον διακρί-
 νῃται ἢ ἄλλον. Νόηται γὰρ, ὅτι τοιαῦται ἐξουσίαι τῶν
 βασιλέων, εἰς τὰς αὐτῶν γνώμας παρεσκεύασται, ὥστε
 ὥς ἐνὶ τῶν ἀθλητῶν, ἔτω περισσέηται τὸ σωμα γυμνά-
 ζειν, ὥς τοῖς βασιλεῦσι τὴν ψυχὴν τὴν ἑαυτῶν. ἅπαντα πο-
 γὰρ αἱ πανηγύρεις, ἐθὲν μέρεθ' τιθέασιν τέτων τῶν ἀθλων, ἐν
 ὧν ὑμεῖς καθ' ἑκάστην ἀγωνίζεσθε ἢ ἡμέραν. ὧν ἐν-
 θυμώμενον χρὴ περισσεῖν ἢ νοῦν, ὅπως ὕσονται ταῖς τι-
 μαῖς τῶν ἄλλων περιέχεις, τοσούτον καὶ ταῖς ἀρεταῖς αὐτῶν
 δοῖσιν· καὶ μὴ νόμιζε ἢ ὀπμιέλειαν, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις περὶ
 μασι χρησιμὴν εἶχεν, περὶ δὲ τὸ βελτίον· καὶ φρονιμώτερος κεν
 γίνεσθαι μηδὲ μίαν ἔχεν δυνάμιν, μηδὲ κατὰ γνῶσιν ἢ ἀνθρώ-
 πων τοσαύτῃ δυνάμει, ὥς περὶ μὲν τὰ θνητὰ τέχναις ἐν-
 ῥήκαμεν, ὥς αὐτῶν τὰς ψυχὰς ἡμετέρῃ, καὶ πλέονθ' ἵ-
 ἀξίας ποιεῖμεν, ἡμᾶς δὲ αὐτοὺς ἐθὲν ἂν περὶ ἀρετῇ ὠρε-
 λήσαιμεν· ἀλλ' ὥς καὶ τῆς παιδείας καὶ τῆς ὀπμιελίας
 μέλιστα δυνάμεις τὴν ἡμετέραν ψυχὴν ἐνεργαῖον, ἔτω
 διάκτισον τὴν γνῶμιν, καὶ τῶν τε παρόντων τοῖς φρο-
 νιματέροις πλησιάζει, καὶ τῶν ἄλλων, ὥς ἂν δυνῶν, μετα-
 πέμψῃ· καὶ μήτε τῶν ποιητῶν ἢ ἐυδοκίμωντων, μήτε τῶν
 σοφιστῶν μηδενὸς οἷς δεῖν ἀπεύρωσεν ἔχεν· ἀλλὰ τῶν μὲν
 ἀνεργατῆς γένε, τῶν δὲ μαθητῆς. καὶ παρεσκεύαζεσαν αὐτὸν,
 τῶν μὲν ἐλασσόνων κελίῳ, τῶν δὲ μετρίων ἀνταγωνιστῇ.
 διὰ γὰρ τέτων τῶν γυμνασίων τάχιστα ἀνθρώποις τοιαῦτα,
 οἷον ἀπεθέμεθα δεῖν εἶναι τὸν ὀρθῶς βασιλευσύναν, καὶ ἢ πρό-
 λιν, ὥς χρὴ, διοικήσυναν, μέλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὡς αὐτῶν
 παρεκκληθείης, εἰ δυνὸν ἢ γήσαιο τὸν χεῖρος ἢ βελτίονων
 ἄρχειν, καὶ τὸ ἀνοητοῖς τοῖς φρονιμοῖς περισσέηται.
 ὅσῳ γὰρ ἂν ἐρρωμενερως τὴν τῶν ἄλλων ἀνοιαν ἀτι-
 μάσης, τοσούτω μᾶλλον ἢ σαυτῶν διάνοιαν ἀσκήσεις· ἄρχε-
 σθαι μὲν ἐν ἐντεῦθεν χρὴ τὰς μέλλοντας τι ποιήσιν ἢ δύν-
 των· περὶ δὲ τίτοις φιλόφρονον εἶναι δεῖ καὶ φιλόπολιν· ἔτι
 γὰρ ἱππῶν, ἔτι κωῶν, ἔτι ἀνδρῶν, ἔτι ἄλλης περὶ γυμνα-
 σίας οἷον ἐκ καλῶς ἄρχειν, ἢ μὴ τίς χαίρει τέτοις ὧν αὐτῶν
 δεῖ ποιῆσαι ἢ ὀπμιέλειαν. μελέτω σοι τὰ πλήθους, καὶ περὶ
 παντὸς

Δυσμενέων παντὸς τοῦ κεχαισμένως αὐτοῖς ἀρχεῖν, γινώσκων, ὅτι
 ὁν διακρίνῃ ὅλιγαρχῶν, καὶ ἡ ἄλλων πολιτειῶν, αὐταὶ πλεῖ-
 ἔξουσιν τὸν χρόνον διαμένουσιν, αἱ τινες ἂν ἀείψα τὰ πλεῖστον θε-
 ἀδωσιν, ἀπ' αὐτοῖς. καλῶς ὁ δημοκραγῆσις, ἐὰν μήτε ἢ ὄχλον
 αὐτῶν βεῖξεν ἑᾶς, μήτε ὕβριζόμενον φειραῖς· ἀλλὰ ἑκοπῆς,
 ἀπασαντος οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἔχουσιν, οἱ δ' ἄλλοι μη-
 ν ἄθλων, ἔν' ἀδικηθῶσιν. ταῦτα γὰρ σοι γὰρ πρῶτα καὶ μέγιστα
 ὦν ἐν χρηστῇ πολιτείᾳ ὅτι. ἥν περυσμάτων καὶ τῶν ἐπιτη-
 ταῖς τιμῶν κίνησι καὶ μετατίθει ταὶ μὴ καλῶς καθεστῶτα.
 αὐτῶν καὶ μάλιστα μὲν εὐρετῆς γίνα τῶν βελτίων· εἰ ὅ μὴ, μι-
 κρὰ τὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις καλῶς ἔχοντα. ζήτη νόμους, τὸ
 ἀνθρώπων μάλιστα μὲν συμπαν δίκαιους, καὶ συμφέροντας, καὶ κρίσιν αὐτοῖς
 ἀνθρώπων μολογμένους· πρὸς ὅ τέτοις, οἷσιν τὰς μὲν ἀμφοισ-
 γνας εὐ- κτητῆς ὡς ἐλαχίστας, τὰς δ' διαλύσεως ὡς οἷον τε τα-
 λείοντος· χρίσας τοῖς πολίταις ποιήσας. ταῦτα γὰρ ἅπαντα περσ-
 ῶναι δεῖ τρεῖς καλῶς κεκείμενοι νόμοις. τὰς μὲν ἐργασίας
 αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας, τὰς δ' ἀπορροαίας ἐπιζημί-
 ας· ἵνα τὰς μὲν φέρωσι, πρὸς ὅ τὰς περὶ δυνάμεις ἔχωσι.
 τὰς κείσας ποῖα, περὶ ὧν ἂν πρὸς ἀλλήλους ἀμφοισθη-
 ῶσι, μὴ πρὸς χάριν, μηδὲ ἐναντίας ἀλλήλους· ἀλλ' αἰεὶ
 αὐτὰς περὶ τῶν αὐτῶν γίνωσκε. καὶ γὰρ πρέπει, καὶ συμ-
 φέρει τῷ ἡρώ βασιλέων γνώμῃ ἀμετακινήτως ἔχειν πε-
 ρὶ ἡρώ δίκαιων, ὥσπερ τοῦ νόμου τοῦ καλῶς κεκείμενος. δι-
 κρίνει τῷ πόλιν ὁμοίως ὥσπερ ὁ πατρῶον οἶκον· ταῖς μὲν
 ἀσπασκῶν λαμπρῶς καὶ βασιλικῶς, ταῖς δ' ἀπορροαίας
 ἐκείνῳ ἐν εὐδοκίᾳ ἅμα καὶ διαρκῆς. ἡ μεγαλοπρέπεια
 ἐνδείκνυσθαι ἐν μηδεμίᾳ τῶν πολυτελειῶν τῶν ἐνυθῶ ἀ-
 ρανιζομένων, ἀλλ' ἐν τε τοῖς περὶ ἐρημένοισι, καὶ τῷ καλῶς
 αὐτῶν κλημάτων, καὶ ἡ ἡρώ οἶκων ἐνεργήσας· τὰ
 γὰρ τοιαῦτα ἡ ἀναλωμάτων αὐτῷ τέ σοι παρεμύνη, καὶ
 τοῖς ἐπιτηγόμενοις πλέοντος ἀξία. τῶν δεδρανημένων
 ἀπασαντος· τὰ περὶ τοῦ θεοῦ ποίει μὲν, ὡς οἱ πρόχο-
 νοι κατέδειξαν· ἡ γὰρ ὅ τῶν ἐν δῶμα κάλλιστον, καὶ δε-
 ραπῶν μεγίστην, ἐὰν ὡς βέλτιστον καὶ δικαιώτατον σταυ-
 ϸόν παρέχῃς· μάλλον γὰρ ἐλπίς τοῦ τοιούτου, ἢ τοῦ ἱερῆος
 πολλὰ ἀκατάλληλος ἀπορροαίας τὴν περὶ ἡρώ θεῶν ἀγα-
 θόν· τίμα ἡ μὲν ἀρχαῖς τῶν τιμῶν τοῦ οἰκιστάτος,

ταῖς ἡ ἀληθεύσας, τοῦ ἐννεσάτης· ευλακῶ ἀσφα
 σάτω ἡγῆ τῶ σῶματ· ἔ) τὴν τε ἡφ' οἴλων ἀρετῆ
 καὶ τὴν ἡφ' πολιτῶν ἔννοιαν, καὶ τὴν σαυτῆ φρένησιν· ἀπο
 γὰ τῶν καὶ κτᾶσθαι, καὶ διασῶζεν τὰς τυραννίδας
 λισ'· ἀν τις δῶνατο· κηδεῖ ἡφ' οἴκων ἡφ' ἰδιωτῶν, δι
 νόμιζε τοῦ διαπαρωμένους ὑπὸ τῶν σῶν ἀναλίσκων,
 τοῦ ἐξαζομένους τὰ σὰ πλοῖα ποιεῖν· ἅπαντα γὰρ τὰ τοῖ
 οἰκόντων τὴν πόλιν, οἰκῆα τῶν καλῶς βασιλεύοντων τοῖ
 δια πάντας τῶ χρόνῳ τὴν ἀλήθειαν ἔτω φαῖνε πρὸς
 μὴν, ὥστε πιστότερος ἔ) τοῦ σὺς λόγους, ἢ τοῦ τῶν
 λων ὄρκους· ἅπανσιν μὲν τοῖς ξένοις ἀσφαλῆ τὴν πόλιν
 εχε, καὶ πρὸς τὰ συμβόλαια νόμιμον· περὶ πλοῖα καὶ π
 ἡφ' ἀφικνωμένων, μὴ τοῦ σοῦ δωρεὰς εἰσάγοντας, ἀλλ'
 τοῦ παρὰ σὺ λαμβάνειν ἀξιοῦντα· τιμὴν γὰρ τοῦ τοιού
 μᾶλλον παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκίμησις· τοῦ φόβους ἐξ
 ρε τῶν πολιτῶν, καὶ μὴ βύλυ πειδείας ἔ) τοῖς μη
 ἀδικῶσιν· ὅπως γὰρ ἂν τοῦ ἄλλος πρὸς σιαυτὸν διαθ
 ἔτω καὶ σὺ πρὸς ἐκείνους ἔξεις· ποιεῖ μὲν μηδὲν μετ'
 γῆς, δόκει δὲ τοῖς ἄλλοις ὅταν σοὶ καίρῳ ἢ· δεινὸς
 φαῖνε, τὸ μηδὲν σε λαμβάνειν τῶν μηχανημάτων· πρὸ
 ἢ, τὸ τὰς τιμωρίας ἐλάττω ποιῶσθαι τῶν ἀμείνων
 νων· ἀρχικὸς ἔ) θέλε μὴ χαλεπότητι, μηδὲ τὰ σφοδ
 πολεμικὸς, ἀλλὰ τὸ πάντας ἡττᾶσθαι τῆς σῆς διανοίας,
 νομίζεν ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας ἀμεινὸν σε βελάει
 πολεμικὸς γίνε· ὅπως ἡμῶς, καὶ ἢ παρὰ σὺ αἰς·
 ρωικὸς δὲ, τὸ μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτεῖν· ἔ
 ὁμῶς τῶν πόλεων πρὸς τὰς ἡττας, ὥστε ἂν τὰς κρ
 τες πρὸς σιαυτὸν ἀξιώσῃς· φιλονεικῶ μὴ περὶ ἀ
 των, ἀλλὰ περὶ ὧν ἂν χρητήσαντί σοι μέλλει σιωπῶσ
 φαύλος ἡγῆ, μὴ τοῦ συμφερόντως ἡττωμένους, ἀλλὰ τ
 μὲν βλάβης πειννομένων· μεγαλόφρονος ἔ) νόμιζε,
 τοῦ μείζω πειθαλλομένων ὧν οἱοί τέ εἰσι κατὰ σῶν, ἀ
 λὰ τοῦ μερίων μὲν ἐφοιμένων, ἐξεργάξῃς δὲ δῶνα μέ
 οῖς ἂν ὁπχειρῶσι· ζήλῃ μὴ τοῦ μερίων ἀρχῶν κη
 μένους, ἀλλὰ τοῦ ἀείσα τῇ παρέσθῃ χρησαμένους· καὶ νόμι
 τελείως εὐδαιμονήσῃν, ἐκ τῶν πάντων ἀνθρώπων
 φόβων καὶ κινδύνων ἀρχῆς, ἀλλὰ ἐὰν τοιούτῳ ὧν, ὅς

ἰὼν ἀποκρίσας πρὸς τὸν ὡς ἐν τῷ παρόντι, μερίων ὁπθυμῆς, καὶ
 ὡν ἀρετὴ κενὸς τῶν ὑποφῶν. φίλος καὶ, μὴ πάντας τοὺς βε-
 βήσῃσιν· ἀπομένους, ἀλλὰ τοὺς τῆς φύσεως ἀξίους ὄντας, μηδὲ μὴ
 ἐκείνους μὴ ἡδιστα συνδιαβίβῃς, ἀλλὰ μὴ ὡς αἰετα τλῶ πόλιν
 διατῶν, διοικήσεις· ἀκρεβῆς ποιῶν τὰς δοκιμασίας καὶ συνόντων,
 λίσκων, ὡς ὅτι πάντες οἱ μὴ σοὶ πλησιάζοντες, ὁμοίον σε
 καὶ τὰ τοῖς χρωμένοις νομιῖσι. τοιούτους ἐπίση τοῖς πρᾶγμασι
 συνόντων τοῖς μὴ διὰ σὺ γινόμενοις, ὡς αὐτοὺς τὰς αἰτίας ἔξω
 αἶνε περιῶν ἂν ἐκείνοι πρᾶξουσιν. πικρὸς ἦ γὰρ, μὴ τοὺς πᾶν ὃ, τι
 τῶν ἐν λέγεις ἢ ποιῆς, ἐπαινεύσας, ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἀνθρώποις
 πόλιν προσημένοις ὁπθυμῶντας. δίδου παρρησίαν τοῖς ἐυφροσύνῃ
 οἰσιν· ὅτι πᾶσι τοῖς ἂν ἀμφοτεροῦς, ἔχεις τοὺς συνδοκιμαζομένους.
 ντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς τέχνη κολακεύοντας, καὶ τοὺς μετ' ἐνοίας
 καὶ τοιούτοις περὶ οὐσίας· ἵνα μὴ πλέον οἱ πονηροὶ καὶ ῥησῶν ἐ-
 πόδας ἔχουσιν. ἀκούε τοὺς λόγους τοὺς περὶ ἀλλήλων, καὶ περὶ
 τοῖς μηδὲν ἔχουσιν ἀμα τοὺς λέγοντας, ὅποιοι καὶ τίνες εἰσὶν, καὶ πε-
 ρὶ διαβίβῃς ὡς ἂν λέγῃσι. καὶ αὐταῖς κόλαζε ζημίαις τὰς ψυ-
 χὰς μετ' ὡς διαβάλλοντας, αἰσπερ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας. ἀρχὴ σε-
 ληνὸς καὶ μὴδὲν ἦτον, ἢ καὶ καὶ ἄλλων· καὶ τὸ ἦ γὰρ βασιλε-
 ῖ· πρὸς τὸν ὡς, ἐὰν μηδεμίαν δαδῶν καὶ ἡδονῶν, ἀλλὰ κατὰ
 ὅσον καὶ ὁπθυμῶν μᾶλλον ἢ καὶ πολιτῶν. μηδεμίαν συν-
 τὰς σφῶν οὐσίαν εἰκὴ προσδέχεσθαι, μηδ' ἀλογίστως· ἀλλ' ἐπ' ἐκείναις
 διανοίας, καὶ διαβίβῃς ἔθιζε στυλὸν χαίρειν, ἐξ ὧν αὐτὸς
 βελῶν, καὶ ὁπθυμῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις βελῶν ἐν δόξῃ. μὴ φαίνε
 καὶ οὐσίαν· φιλοτιμῶν καὶ τοῖς τοῖς τοῖς, καὶ τοῖς κακοῖς δια-
 τῶν. καὶ πρὸς τὸν ὡς, ἀλλὰ καὶ ἀρετῇ μέγα φρονῶν.
 τὰς καὶ ἐν μέρῃ τοῖς πονηροῖς μέλει· νόμιζε καὶ τιμῶν
 καὶ κατὰ τὸν ὡς, μὴ τὰς ἐν τῷ φανερῷ καὶ δέξαι γινόμε-
 νας· ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ παρ' αὐτοῖς ὄντες, μᾶλλον σε τλῶ
 γινώσκω ἢ τλῶ τύχῃ δαμαζῶσιν. λάνθανε μὲν, ἐὰν
 καὶ τὸ πρὸς συμβῇ καὶ φαύλων χάσῃ· ἐν δὲ κενυσοῖ
 καὶ τὰ μέγιστα συνεδίζων. μὴ τοὺς μὲν ἄλλους ἀξίως κοσμί-
 ως ζῆν, τοὺς ὅ βασιλείας ἀτάκτως· ἀλλὰ τλῶ στυλὸν
 σωφροσύνην πρᾶξιμα τοῖς ἄλλοις καθῆσθαι· γνώσκων,
 ὅτι τὸ τὸ πᾶσι ὅλης ἢ ὁμοῖον τοῖς ἀρχεσιν· ση-
 μῶν ἔσω σοὶ ὡς καλῶς βασιλεύειν, ἐὰν τοὺς ἀρχομέ-
 νους ὅσας ἐυπορωτέρους, καὶ σωφρονετέρας γινώσκῃς διὰ τὸ
 καὶ

ὣς ἐπιμέλειαν. περὶ πλείονος ποιεῖ δὲ καλῶς,
 πλεόντων μέγαν τοῖς παισὶ καταλιπεῖν. ὁ μὲν γὰρ θνητὸς
 δὲ ἀθάνατος. καὶ δὲ μὴ μὴ χεῖμα λαλῆτα, δὲ αὖτ'
 μάτων ἐκ ἀντητή. καὶ τὰ μὲν καὶ τοῖς φαύλοις παραχρη-
 ται. τὴν δὲ ἐχθρὸν τε, ἀλλ' ἢ τοῦ διενεγκόντος κα-
 σαδῶς. ὅφρα μὲν ταῖς ἐδῆσι, καὶ τοῖς περὶ τὸ Σῶμα κα-
 μοις. καλεῖται δὲ ὡς καὶ τῆς βασιλείας ἐν τοῖς ἄλλοις ἐ-
 τηδύμασιν, ἵνα οἱ μὲν ὀρεῶντες, διὰ τὴν ὅψιν ἀξιοῦν σι-
 ἀρχῆς ἐπὶ νομίζουσιν. οἱ δὲ Σιώντες, διὰ τὴν τ'
 χῆς ῥάμην, τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔχουσιν. ἐ-
 σκόπει τὸν λόγον ἀπὸ τοῦ Σαυτῆ, καὶ τὰς περὶ
 ἱν' ὡς ἐλαχίστοις τοῖς ἀμνηστέοις περὶ πῆγης. καὶ
 μὴ τ' ἀκμῆς τ' καιρῶν τυγχάνειν. ἐπειδὴ δὲ δυσκατα-
 θήτως ἔχουσιν, ἐλλείπειν αἰετῶν, καὶ μὴ πλεονάζειν.
 γὰρ μετρίότητες μᾶλλον ἐν ταῖς ἐνδύμασι, ἢ ταῖς ἐ-
 λαῖς ἰσχύουσιν. ἀσείως ἐπὶ πειρῶν, καὶ Σεμνός. τὸ μὲν
 τυραννίδι πέπει, τὸ δὲ πρὸς τὰς Σιώντας ἀρμό-
 χαλεπώτατον δὲ τὸ πρὸς τὸν πάντων ἐπὶ παραγμάτων. εὐρή-
 γον, ὡς ἐπὶ πολὺ, τὸν μὲν Σεμνωμένους ψυχρὸς ὄντας. καὶ
 δὲ βελονῶν ἀσείως ἐπὶ, ταπεινὸς φαινομένης. δὲ
 καὶ μὴ ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις ταύταις, τὴν δὲ Σι-
 φερὰν τὴν ἑκατέραις προσῆσαν διαφύγειν. ὅ, τι ἂν
 κεινὸς εἰδέναι βύλει, ὃν ὅτις αὐτῶν προσήκει τὸν
 σιλίας, ἐμπειρία μέτιδι, καὶ φιλοσοφία, τὸ μὲν γὰρ φι-
 σοφίαν τὰς ὁδὸς σοὶ δείξει. τὸ δὲ ἐπὶ αὐτῶν τῶν ἐργ-
 γυμνάζεσθαι, δυνάμει σε καλεῖται τοῖς παραγμάσι ποι-
 σει. δείρει τὰ ψυφύματα καὶ τὰ συμπίπτοντα, καὶ τὰ
 ἰδιώματα καὶ τοῖς τυραννοῖς, ἐάν γὰρ τὰ παρεληλυθό-
 μνη μνησθῆς, ἀμεινον καὶ περὶ τῶν μελλόντων βελυσ-
 δεινὸν ἢ γὰρ τῶν ἰδιωτῶν ἐδέλεν τινὰς ἀποθήσκει
 ἵνα τελευτήσαντες ἐπαινεθῶσι. τὸν δὲ βασιλέως μὴ τοῖς
 μὴν καλεῖται τοῖς ὅτις τῶν μασι τέτοις, δὲ ὃν ζῶν-
 ἐνδοκίμησιν. βέλει τὰς εἰκόνας δὲ ἀρετῆς ἐπὶ μνη-
 μᾶλλον ἢ τῶν σώματι καταλιπεῖν. μάλιστα μὲν περὶ
 τὴν ἀσφάλειαν σεαυτοῦ, καὶ τῇ πόλει διαφυλάττειν.
 ὅ ἀναγκαστὴς κινδυνώσιν, αἰετῶν καλῶς τεθῆναι μᾶ-
 λον ἢ ζῆν αἰετῶν. ἐν ἅπασιν τοῖς ἐργοῖς μίμνησο τὴν βα-
 σιλίαν

σιλίας, καὶ φρονίζει ὅπως μηδὲν ἀνάξιον ἢ τιμῆς ταύτης
 ποιήσης. μὴ πεῖδις τὴν αὐτῆς φύσιν ἀμαπᾶσαν δια-
 λυθεῖσαν· ἀλλ' ἐπειδὴ θνητὸ σώματι ἔτυχες, ἀθάνατος
 ἢ ψυχῆς, περὶ τῆς ψυχῆς ἀθάνατον μὴ μὴ καταλιπεῖν.
 μελέῃα περὶ καλῶν ὁπτηδονμάτων λέγειν, ἵνα σωθῇ διὰ
 ὁμοια τοῖς εἰρημένοις φρονεῖν. ἀδ' ἂν σοὶ λογιζομένῳ
 φαίνεται βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ὁπτεύων τὰς δόξας
 ζηλοῖς, μιμῶ τὰς περὶ τὰς. ἀ τοῖς πᾶσι τοῖς αὐτῶν
 συμβουλεύσεις, τέτοις αὐτὸς ἐμυθεῖν ἀξίον. ἡ γὰρ τοῖς εἰρη-
 μένοις, ἢ ζητεῖ βελτίον τέτων. ὡς νόμιζε, μὴ τὸν ἀκε-
 ρῶς περὶ μικρῶν εἰζόντας, ἀλλὰ τὸν ἐν περὶ τῶν μεγίστων λέ-
 γοντας· μηδὲ τὸν τοῖς μὴ ἄλλοις ἐν δαμονίαν ὑποταγμέ-
 νος, αὐτὸν ὃ ἐν πολλαῖς ἀποδείξαι ὄντας, ἀλλὰ τὸν μέγιστον μὴ
 περὶ αὐτῶν λέγοντας, ὁμιλεῖν ἢ καὶ τοῖς περὶ τὰς, καὶ τοῖς
 ἀνθρώποις δυνάμενος· καὶ μὴ διαλαρατομένους ἐν τῇ τῇ
 βίᾳ μετὰ βολαῖς, ἀλλὰ καλῶς καὶ μετρίως καὶ τὰς συμφορὰς
 καὶ τὰς εὐτυχίας εὐρεῖν ὁπταμένους.

Καὶ μὴ θαύμαζε εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων ὄξιν, ἀ καὶ
 σὺ γινώσκεις· ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ τὸτο διέλαθεν· ἀλλ' ἡπιστά-
 μιν, ὅτι τούτων ὄντων τὸ πλῆθος καὶ τῶν ἰδιωτῶν
 καὶ τῶν ἀρχόντων· οἱ μὲν τι τέτων εἰρήκασιν, οἱ δ' ἀκρο-
 ασιον, οἱ δ' ἐτέρους ποιεῖν εἰσὶν ἐωράκασιν, ἐν τῇ αὐτοῖς τυχε-
 νασιν ὁπτηδόντες· ἀλλὰ γὰρ ἐκ ἐν τοῖς λόγοις καὶ τοῖς
 περὶ τῶν ὁπτηδονμάτων ζητεῖν τὰς καλότητας, ἐν οἷς
 ἔτε περὶ δόξον, ἔτε ἀπιστον, ἔτ' ἔξω τῶν νομιζομένων
 ἐδὲν ὄξιν εὐρεῖν· ἀλλ' ἡ γὰρ τὸτον ἐπὶ χαλεπώτατον, ὅς
 ἂν τῶν διεσπαρμένων ἐν τῇ τῶν ἄλλων διανοίᾳς ἀθεοῖ-
 σαι τὰ πλεῖστα δυνήσῃ, καὶ φράσαι κάλλιστα περὶ αὐτῶν.
 ἐπεὶ κακὸν μοι πρὸς δὴλον ἔστι, ὅτι τὰ συμβεβόληκα,
 καὶ τῶν ποιημάτων, καὶ τῶν συγγραμμάτων, χρησιμώτα-
 τα μὲν ἀπάντες νομίζουσιν, ἐ μὴ ἡδιστα γὰρ αὐτῶν ἀ-
 κέουσιν, ἀλλὰ τ' αὐτὸ πεπόνθασιν, ὅσον πρὸς τὸν νεθητῶν-
 τας· καὶ γὰρ ἐκείνους ἐπαινεῖς μὴ ἀπάντες, πλησιάζειν ἢ
 ἐ βέλονται· ἀλλὰ μάλλον αἰρεῖν καὶ σωθῆναι τοῖς ἐξαίρ-
 τάνουσιν, ἀλλ' ἐ τοῖς ἀποβέβησι. ζητέον δ' ἂν τις πο-
 σαίῳ τὴν Ἡσιόδου, καὶ Θεόγνου, καὶ Φακυλλίδου ποίη-

νας, καὶ τοὺς πολέμους τῶν ἡμετέρων ἐμυθολόγησεν. οἱ δὲ καὶ
 μύθους εἰς ἀγῶνας καὶ παρθέτους κατέστησαν· ὥστε μὴ μόνον
 αἰκνύσθαι ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ θεατὲς γαλήνης. τοιούτων ἔν παρὰ
 δίσκων ὑπερχόνων, δίδεσκειν τοῖς ὀπιθυμῶσι τοῦ
 ἀκροαθῆναι ψυχάζουσιν, ὅτι τὸ μὴ νυθεῖν καὶ συμβεβηκέναι
 ἀφελίον· ἐκείνα δὲ γραπτόν καὶ λεκίον, οἷς ὁρῶσι καὶ
 ὄχλους χαίρουσαι. Ταῦτα δὲ διήλθον, ἡσέμερός σε δέην, ἔχ.
 ἕνα τῶν πολλῶν, ἀλλὰ πολλῶν ὄντα τύραννον, μὴ τίμω αὐ-
 τὴν γνώμην ἔχον τοῖς ἄλλοις, μηδὲ τὰ σπουδαῖα τῷ παρὰ
 μάτῳ, μηδὲ καὶ τοῦ ἐν φρονένης τῷ ἀνθρώπων, ταῖς ἡδοναῖς
 ἀνακείνῃ· ἀλλ' ὅπῃ τῶν παρθέτων τῶν χρησίμων αὐτῷ
 δοκιμάζειν. ἄλλως τε ἐπειδὴ περὶ τῶν γυμνασίων τῶν
 τῷ ψυχῆς ἀμφοισθεντῶν οἱ περὶ τῇ φιλοσοφίᾳ διαβίβον-
 τες, καὶ φασιν, οἱ μὲν διὰ τῆς εἰσιτικῆς λόγων, οἱ δὲ διὰ τῆς
 πολιτικῆς, οἱ δὲ δι' ἄλλων τινῶν φρονιμωτέρους ἐσθλὰ καὶ
 αὐτοῖς πλεονάζοντες. ἐκείνο δὲ πάντες ὁμολογοῦσιν, ὅτι
 δεῖ τὸν καλῶς πεπαιδευμένον, εἴ ἐκάς τέτων γενέσθαι
 συμβεβηκέναι δυνάμενον. καὶ τοίνυν ἀφ' ἐκείνου τῷ ἀμφοι-
 σθεντῶν, ὅπῃ τὸ ὁμολογούμενον ἐλθόντα, λαμβάνειν
 αὐτῶν τῷ ἔλεγχον, καὶ μάλιστα μὲν ὅπῃ τῶν καιρῶν θεωρεῖν
 τοῦ συμβεβηκότος. εἰ δὲ μὴ, καὶ καθόλου τῷ παρὰ μάτῳ
 λέγοντας, καὶ καὶ μηδὲν γινώσκοντας τῷ δόντων, ὑποδρα-
 μάζειν. δύνανται γάρ, ὥς ὁ μηδὲν ὦν αὐτῷ χρησίμου, εἰδ' ἂν
 ἄλλον φρόνιμον ποιήσῃ. καὶ δὲ νῦν ἔχοντας, καὶ διωα-
 μένους ὁρᾶν πλέον τι τῷ ἄλλων, περὶ πολλῆς ποιεῖ, καὶ θερά-
 πει· γινώσκων ὅτι σύμβεβηθ' ἀγαθὸς χρησιμώτατον καὶ
 τυραννικότατον ἀπάντων κλημάτων ὅσων. ἢ γὰρ δὲ τέττοις σοι
 μεγίστην ποιήσῃ τιμὴν βασιλείαν, οἱ τινες ἂν τίμω διανοί-
 κων τίμω σὺ πλεῖστα ὠφελῆσαι διωηθῶσιν. Ἐγὼ μὲν ἔν
 αὐτῇ γινώσκω παρήνεσα, καὶ τιμῶ σε τέτοις οἷς τυγχάνω
 δυνάμεν. βίβας δὲ καὶ καὶ τοῦ ἄλλου, ὅπερ εἴ ποιν ἀρχόμεν,
 μὴ ταῖς ἐνδομύθους ἀγῶν σοι δωρεᾶς, αἷς ὑμῖς πολυπλήθειον
 ἀρροῦνται παρὰ τῷ διδόντων, ἢ τῶν πολλόντων· ἀλλὰ
 τοιαύτας, αἷς ἐὰν σφόδρα χήσῃ, καὶ μηδεμίαν ἢ μέραν
 διαλείπῃς, καὶ καταβίβῃς, ἀλλὰ μοῖζες, καὶ πλεόνον ἀξίας
 ἔσθαι αὐτῶν ποιήσῃς.

ΝΙΚΟΚΛΗΨ, Η' ΣΤΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ
ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Εἰσὶ τινὲς οἱ δυσκόλως ἔχουσι πρὸς τοὺς λόγους, διαμέμφονται τοὺς φιλοσοφῆντας· καὶ φασὶν αὐτοὺς ἔκ ἀρετῆς ἀλλὰ πλεονεξίας ἐνεκα ποιεῖσθαι τοιαύτας διαβρίδας· ἡδέως ἂν ἐν πυθοίμῳ ἢ ἔτω διακειμένον, διὰ τί τοὺς μὲν εὐ λέγειν ἐπιθυμῆναι φεύγειν τοὺς δ' ὀρθῶς περὶ τὴν βελονίαν ἐπαινεῖσθαι. εἰ γὰρ αἱ πλεονεξίαὶ λυτῶσιν αὐτοὺς, πλείους καὶ μέζους ἐκ τῶν ἔργων ἢ τῶν λόγων ἐυρήσονται μνημονεύειν. ἔπειτα κακῶς αὐτοὺς ποιοῦν, εἰ λήθηθεν αὐτοῖς ὅτι τὰ περὶ τοὺς θεοὺς εὐσεβεῖν, καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκεῖν, καὶ τὰς ἀλλὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύειν, ἔχ' ἴνα τῶν ἄλλων ἑλαττον ἔχωμεν, ἀλλ' ὅπως ἂν ὡς μὴ πλείων ἀγαθῶν τὸν βίον διασωμεν, ὥστε ἢ κατηρησθῆναι τῶν περὶ τὰς ἀρετῶν ὁδῶν, ἢ ὥν ἂν τις μετ' ἀρετῆς πλεονεκλήσκειν· ἀλλὰ τῶν ἀνδρῶν τῶν περὶ τὰς ἀρετῶν ἑξαμυρτανόνων, ἢ τοῖς λόγοις ἑξαπατώνων, καὶ μὴ δικαίως χρωμένων αὐτοῖς, θαυμάζω ὅτι τῶν ταύτων τὴν γνώμην ἐχόντων, ὅπως ἢ καὶ τὸ πλεόν, καὶ τὸ ῥώμιον, καὶ τὸ ἀνδρείον κακῶς λέγουσιν. εἴ πορ γὰρ διὰ τοὺς ἑξαπατώνων καὶ τοὺς ψεύδονται πρὸς τοὺς λόγους· καλεπῶς ἔχουσι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς αὐτοὺς ἐπιτιμᾶν· φανήσονται γὰρ τινες καὶ τῶν ταῦτα κεκλιμένων ἑξαμαρτάνοντες, καὶ πολλὰς διὰ τῶν κακῶς ποιεῖν. ἀλλὰ γὰρ ἢ δικαίον, ἢ δ' εἰ τινες τοὺς ἀπαλῶντας τύποιον, τὸ ῥώμιον κατηρησθῆναι· ἔτε διὰ τοὺς ἐπικλιννύτας, ἢ ἀνδρείαν λοιδορεῖν· ἢ ὅλος τὴν τῶν ἀνδρῶν πονηρίαν περὶ τὰ περὶ τὰ μετὰ φέρειν· ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους λέγειν ὅσοι τοῖς ἀγαθοῖς κακῶς χρώνται· καὶ τοῖς ἀρετῶν διακρίνομενοι, τοῖς βλάπτειν τοὺς Συμπολιτομένους ἐπιχειρεῖσι. γὰρ δ' ἀμελή-

ἀμελήσαντες τὸν τὸ βόπον περὶ ἐκάστου διορίζοντες, πρὸς
 ἀπαλλαγὴν τοῦ λόγου δυσκόλως διακινῶνται· καὶ τοσούτον
 διημαρτήκασιν, ὥστε ἐκ αἰσθάνονταί τοις τῷ παρὰ
 δυσμῶδες ἔχοντες, ὁ πάντων τῶν ὄντων ἐν τῇ τῶν ἀν-
 θρώπων φύσει πλείων ἀγαθῶν αὐτίον ὄναι. τοῖς μὲν γὰρ
 ἄλλοις, οἷς ἔχοντες, ἐδὲν τῶν ἄλλων ζῶον διαφύγειν,
 ἀλλὰ πολλῶν καὶ τῷ τάχει, καὶ τῇ ῥώμῃ, καὶ ταῖς ἄλλαις
 εὐπορίαις κατὰδεῖξεν τυγχάνοντες ὄντες. ἐργονομὸς δ'
 ἡμῖν τὸ πείθειν ἀλλήλους, καὶ διὰ τὸν πρὸς ἡμᾶς αὐ-
 τῶν, περὶ ὧν ἀν βεληθῶμεν, ἐ μόνον τὸ θηριώδες ζῆν
 ἀπὸλλάνμεν, ἀλλὰ καὶ βιωθῶντες, πόλεις οἰκίσαιμεν,
 καὶ νόμους ἐθέμεθα, καὶ τέχνας εὐρεῖν, καὶ σχεδὸν ἀ-
 παντα τὰ δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγῳ ἡμῖν ὄναι ὅ
 συγκατασκηδάσαι. ὅσα γὰρ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ περὶ
 τῶν ἀδίκων, καὶ τῶν αἰχρῶν καὶ καλῶν ἐνομοθέτησεν.
 ὧν μὴ διαλαχθέντων, ἐκ ἀν' οἷοί τε ἡμεῖς οἰκῆν μετ'
 ἀλλήλων, τὰ καὶ κακὰ ἐξελέγχοντες, καὶ τοῖς
 ἀγαθῶν ἐκωμίζοντες. διὰ τέτε τέτε τε ἀνοήτους
 παιδάριοι, καὶ τοῖς φρονίμοις δοκιμάζοντες. τὸ γὰρ λέ-
 γειν ὡς εἶ, τὸ φρονεῖν εὖ μέγιστον σημεῖον ποιότητος.
 καὶ λόγῳ ἀληθῆς, καὶ νόμιμῳ, καὶ δίκαιῳ, ψυχῆς
 ἀγαθῆς καὶ σωφρονεῖς εἰδωλόν ὄναι. μὴ τέτε καὶ περὶ τῶν
 ἀμφισβητησίων ἀγωνιζόμεθα, καὶ περὶ τῶν ἀγνοημάτων
 σκοπεύμεθα. τὸ γὰρ πίστεσιν αἷς τοῖς ἄλλοις λέγοντες
 πείθομεν, τὸ αὐταῖς ταῦτα καὶ περὶ τῶν ἰδίων βελού-
 ροις ἡρώμεθα· καὶ ῥητορικὰς μὲν καλεῖται, τοῖς ἐν τῷ
 πλήθει λέγειν δωαυδῶδες· εὐβέλους ὅ νομίζοντες, οἷτι-
 νες ἀν' αὐτοὶ πρὸς αὐτὸν αἰετα περὶ τῶν παρὰ τῶν
 ἀλλοτρίων δια-
 λεχθῶσιν. εἰ δ' εἴ τιμιότητος περὶ τὸ δωαυδῶδες ταύτης
 εἰπὴν, ἐδὲν τῶν φρονίμων παρὰ τῶν ἐνυπόθετον ἀλόγως
 γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐργῶν καὶ τὸ διαπονημάτων ἀπάν-
 των ἡγεμόνα τὸ λόγον ὄναι· καὶ μάλιστα χρωμένους αὐτῷ τοῖς
 πλείστον νῦν ἔχοντες· ὥστε τοῖς τολμῶντας βλαπτεῖται
 περὶ τὸ παιδάριον καὶ φιλοσοφῶντων, ὁμοίως ἀξιον μι-
 σθῆναι ὡς περὶ τοῖς τὰ τὸ θείων ἐδὲν ἐξαμαρτάνοντες. ἐγὼ
 δ' ἀποδέχομαι μὲν ἀπὸ τῶν λόγων, τοῖς καὶ κατὰ μικρὸν
 ἡμᾶς

ὑμᾶς ὠφελεῖν δωαμύνης· ἔ μιν ἀλλὰ καὶ καλλίσταις
 γῆμαι, καὶ βασιλικωτάτης, καὶ μάλιστ' ἀρεταῖς ἐμ-
 ποσὶ πρὸς ἑπτακλισίαν καὶ πρὸς πολιτικὴν παρρησί-
 ας· καὶ τῶν αὐτῶν ὅσοι διδάσκουσιν τίς τις δωαμύ-
 νης, ὡς δὲ πρὸς πλῆθος χρηστῶν· καὶ πρὸς ἰδιώτας, ὡς καὶ πρὸς
 ἀρχοντας διακρίνεις· καὶ γὰρ διὰ τῶν ὁρῶν τὰς πόλεις
 δαίμονες ἄτακτοι καὶ μέγιστοι γυνομύθοι.

Τὸν μὲν ἔν τετον λόγον, ὡς καὶ τυραννῶν, Ἰσοκρί-
 τες ἠκούσας· ἡ δ' ἐχούμενον, ἃ δὲ ποιεῖν τοῦ ἀρχ-
 οῦ, ἐγὼ περὶ αὐτοῦ διελέθην· ἐχ ὡς ἐκείνον ἔφη-
 λόμενον, ἀλλ' ὡς περὶ σὸν μοι περὶ τῶν μά-
 διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς· εἰ μὲν γὰρ μὴ δηλώσαιμι
 ἃ βούλομαι ποιεῖν ὑμᾶς διαμυρίαν· ἡ δ' ἐμῆς γνώ-
 μης ἐκ ἂν εἰκότως ὑμῖν ὀργισοίμην· εἰ δ' ἐπεὶ πρὸς
 μηδὲν γίγνοιτο τοῦτο, δικαίως ἂν ἦδη τοῖς μὴ πειθο-
 μένοις μεμροίμην. ἡ γὰρ δ' ἔτι αὖ μάλιστ' ἀρε-
 καλέσαι, καὶ περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸ μνημονεύειν ὑμᾶς ἔ-
 δέηται, καὶ πειθαρχεῖν αὐτοῖς, ἐκ εἰς περὶ τὸ συμβεβη-
 κένον γινώσκω, καὶ ταῦτ' ἐπαιθμησας ἀπαλλαγῆναι
 ἀλλ' εἰ περὶ αὐτοῦ πρῶτον μὲν ἡ πολιτικὴν, τὴν
 παρῶσαν, ὡς ἀξίον εἶναι ἀγαπᾶν, ἔ μόνον διὰ τὴν ἀνά-
 κλην, ἐδ' ὅτι πάντες ἡ χρόνον μὲν ταύτης οἰκόμενοι, ἀλλ'
 ὅτι καὶ βελτίστη καὶ ἄλλων πολιτικῶν εἶναι· ἔπειτα, ὡς
 ἐγὼ ταύτῃ ἐχὼ τὴν ἀρχὴν ἐπαρμόμως, ἐδ' ἀλλοβίαν·
 ἀλλ' ὅπως, καὶ δικαίως, καὶ διὰ τοῦ ὅτι ἀρχῆς παρῶντος,
 καὶ διὰ τὴν παύσασθαι καὶ δι' ἐμαυτὸν· τῶν γὰρ παρῶντος
 χθόντων, ἐκ ἑστὶν ὅστις ἐκ αὐτῶν αὐτῶν καταγνώσεται
 μερίστην ζημίαν, ἐάν μὴ πειθαρχῇ τοῖς ὑπὲρ ἐμῆς συμβε-
 βηκόσι καὶ προσαχθεῖσι.

Περὶ μὲν ἔν τῃ πολιτικῇ (ἐντεῦθεν γὰρ ὑποτιθέ-
 μεθα ἡρξάμεθα) οἶμαι πᾶσι δοκεῖν δεινότερον μὲν εἶναι τὸ
 καὶ αὐτῶν ἀξίως καὶ καὶ πρὸς πονηρῶν· δι-
 καιότατον δ' ἐπὶ τὸ διορθώσασθαι περὶ τῶν, καὶ μὴ τοῦ
 ἀνομιῶν καὶ ὁμοίων τυγχάνειν· ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτοῦ, καὶ
 τιμῶν καὶ τῶν ἀξίων ἐκαστος· αἱ μὲν τοίνυν ἀντιμαρτυρίαι
 καὶ ἀντιμαρτυρίαι τὰς ἰσότητάς τοῖς μετέχουσιν τῶν πολι-
 τικῶν

καλλίστας ποταμίας ἐμπερισταμένης· καὶ τὸ τοιοῦτον ἐνδοκίμη παρ' αὐταῖς, ἐὰν
 ἡδύτερον ἔτερε δυνάμει πλέον ἔχουν· ὁ τοῖς ποταμοῖς
 ἐμπερισταμένης αἱ δὲ μοναρχίαι, πλεῖστον μὲν νέμονται τῶν
 βασιλέων, δεύτερον δὲ τῶν μετ' ἐκείνων, τρίτον δὲ, καὶ τέ-
 ταρτον, τοῖς ἄλλοις καὶ τῷ αὐτῶν λόγῳ. καὶ ταῦτα εἰ
 μὴ πανταχῶς καθέστηκεν, ἀλλὰ τό γε βέλημα τὸ πολι-
 τίας τοιοῦτόν ἐστιν. καὶ μὴν οἱ δὲ διορᾶν καὶ τὰς φύ-
 σεις τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰς περὶ αὐτοὺς ἀπαντὰς τὰς
 τυραννίδας μάλλον ὁμολογήσασιν. καίτοι τίς ἐκ αὐ-
 τῶν ἐξαιρητῶν ἐν φρονήσας τοιαύτης πολιτείας μετέχειν,
 ἐν ᾗ μὴ διαλήσῃ χρηστὸς ὢν, μάλλον ἢ φέρεται μὴ τῇ
 πληθεὺς, μὴ γινώσκοντα ὁποῖός τις ἐστίν. ἀλλὰ μὴν
 καὶ παρασέθενται τοσούτω, καὶ δικαιοσύνην δικαίως ἀν-
 αίσθητον κείνοισιν, ὅσῳ περὶ ῥᾶδον ἐστὶν ἐνός ἀνδρὸς γνώμη
 προσέχοντα τὴν νῦν μάλλον, ἢ πολλὰς διανοήσεις καὶ παν-
 τοδαπαῶς ζητεῖν ἀρέσκειν. ὅτι μὲν ἐν ἰδίῳ ἐστὶ, καὶ
 παρασέθενται, καὶ δικαιοσύνην, διὰ πλεόνων μὲν ἀντὶ τῆς ἀπο-
 δέξεσθαι· καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων σωφροσύνην ῥᾶδον
 ἐστὶ. περὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ὅσον αἱ μοναρχίαι, καὶ περὶ
 τὸ βελούσας, καὶ περὶ τὸ περὶ αὐτὰς τι τῶν δυνάμεων δια-
 φέρεσιν, ὅπως ἀνὰ καλλίστα θεωρήσασθαι, οἱ τὰς μεγίστας
 τῶν περὶ αὐτοὺς παρ' ἀλλήλους τιθέντες, ἐξελίσσιν ὅτι χρησ-
 τὰς αὐτάς. οἱ μὲν τοίνυν κατ' ἐκείνους εἰς τὰς ἀρχὰς
 ἐσιόντες, πρότερον ἰδιώται γίνονται, πρὶν αἰδέσθαι τι
 τῶν τῶν πόλεως, καὶ λαβεῖν ἐμπειρίαν αὐτῶν. οἱ δ' αὖτε
 τοῖς αὐτοῖς ὅπως αὐτοὶ, καὶ τὴν φύσιν καὶ ἀρετὴν
 ἔχουσιν, ἀλλ' ἐν ταῖς γε ἐμπειρίαις πολὺ τῶν ἄλ-
 λων περιέχουσιν. ἔπειτα, οἱ μὲν πολλῶν καλὰ μελέσιν, εἰς
 ἀμύλην ἀποβλέποντες· οἱ δ' ἐξ ἐξουσίας ὀλιγαρχίαι, εἰδὶ-
 μεν ὅτι δὲ πάντα δι' αὐτῶν γίνεσθαι· περὶ δὲ τούτοις,
 οἱ μὲν ἐν τῇ ὀλιγαρχίαι καὶ τῇ δημοκρατίαις, διὰ τὰς
 περὶ σφᾶς αὐτῶν φιλοτιμίας λυμαίνονται τοῖς πόνοις·
 οἱ δ' ἐν τῇ μοναρχίαι ὄντες, ἐκ ἔχοντες ὅτῳ φθαρ-
 σισιν περὶ ἀπαντῶν, ὡς οἶόν τ' ἐστὶ, τὰ βέλτεστα περὶ
 λίσσιν. ἔπειτα, οἱ μὲν ὑπερῶς τῶν πραγμάτων· (τὸ μὲν
 γὰρ πλεῖστον χρόνον ὅτι τοῖς ἰδίῳ διαβίβουσιν ἐπι-
 δύν

δὲν ὃ εἰς τὰ σινέδρια συνέλθωσι, πληράκις ἀν
 αὐτοῖς ἔννοιαι διαφερομένης, ἢ κοινῇ βελούδιον (οἱ
 ἔτι σινεδρίων, ἔτι χρόνον αὐτοῖς ἀποδεδειγμένων, αὐ
 καὶ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας ὅπῃ ταῖς περὶ αὐτοὺς ὁ
 καὶ ἀπολείπονται ἢ καὶ κειμένων· ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῷ
 οἷον περὶ αὐτοὺς. ἔτι δ' οἱ μὲν πρὸς ἀλλήλους συνή
 ἔχουσιν· καὶ βέλονται ἀν καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀρχοντας,
 πρὸς ἑαυτῶν, ὡς κάποια διοικῆσαι τὴν πόλιν
 ἢ ὡς μερίστην δῶκεν αὐτοῖς λαμβάνωσιν· οἱ δ' ὅτι
 πάντες τὰ βίαια κύριοι ἢ περὶ αὐτῶν ὄντες, εἰς τὰ
 τα τὸν χρόνον καὶ τὰς ἐννοίας ὁμοίως ἔχουσιν, τὸ δ' ἐμ
 ριστον πάντων· τοῖς γὰρ κοινοῖς οἱ μὲν, ὡς ἰδοῖς· οἱ
 ὡς ἀλλοτρίοις προσέχουσιν τὸν νόμον, καὶ συμβέλλουσιν ἄλλοι
 τὰ περὶ αὐτῶν· οἱ μὲν, τῶν ἀσπῶν τοῖς τολμηροτάτοις
 οἱ δ' καὶ ἀσπῶν ἐκλεξαμένοι πρὸς οὐρανοτάτους·
 τιμῶσιν οἱ μὲν, πρὸς ἐν τοῖς ὄχλοις εἰπεῖν διωκόμενοι
 οἱ δ' πρὸς ἑαυτοὺς τοῖς περὶ αὐτοὺς ὁπταμένοις· ἢ μόνον
 δ' ἐν τοῖς ἐκκυκλίοις, καὶ τοῖς καθ' ἡμέραν γιγνομένοις,
 αἱ μοναρχίαι διαφέρουσιν· ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ
 πλεονεξίας ἀπάσας πεινιήσας, καὶ γὰρ παρὰ σκῆπτρον
 δυνάμεις, καὶ ἡγεμονίας ταύταις, ἄσπε καὶ λαθεῖν, καὶ ὀφθελῶσαι
 καὶ πρὸς μὲν πείσαι, πρὸς δ' βιάσασθαι, παρὰ δ' ἢ ἐκπείσασθαι
 πρὸς δ' ἢ ἄλλαις δευραπείαις προσάγει μᾶλλον αἱ τυ
 ραννίδες τῶν ἄλλων πολιτῶν οἷα τ' εἰσὶν· καὶ ταῦτα ἐν
 τῶν ἔργων ἀν τις ἔχῃ ἥτιον ἢ τῶν λόγων πισύσσει· τὸτο μὲν
 γὰρ, τὸ τῶν Περσῶν δυνάμιν ἀσπίδες ἰσχυρὰ τηλικαύτως τὸ
 μέγεθος γεγνημένῳ, ἢ διὰ τῶν ἀνδρῶν φρόνησιν, ἀλλ'
 ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων τὴν βασιλείαν τιμῶσι· τὸτο δ' ὅτι
 Διονύσιον τὸν τύραννον· ὅς περὶ αὐτῶν τὸ μὲν ἄλλῳ Σι
 κελίαν ἀνάστατον γεγνημένῳ, τὸ δ' αὐτὸ παρὶς πολ
 λιορκεμένῳ, ἢ μόνον αὐτῷ τῶν παρῶντων κινδύνων
 ἀπώλλασεν, ἀλλὰ καὶ μερίστη τῶν Ἑλληνίδων πόλεων
 ἐποίησεν· ἔτι δ' Καρχηδονίους, καὶ Λακεδαιμονίους, πρὸς
 αἰετα τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, οἱκοι μὲν ὀλιγαρχε
 μένους, παρὰ δ' ἢ πόλεμον βασιλευμένους· ἔχουσι δ' ἀν τις
 ὅπῃ εἶσαι καὶ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, τὴν μάλιστα
 τὰς

ταὺς τυραννίδας μισῶσαν, ὅταν μὲν πολλὰς ἐκπέμψῃ στρα-
τηγὰς, αὐτὴ χεῖρα· ὅταν δὲ ἐνὸς ποιῇται τοῦ κινδυνεύ-
οντος, καλοῦσθαι. καὶ τοῖς, πῶς ἂν τις σφετέρῃν ὀπιδείξῃεν, ἢ
διὰ τούτων τῶν παραδειγμάτων, πλείους τὰς μοναρχίας
ἀξίας εἶναι; φαίνονται γὰρ οἷτε διὰ τέλος τυραννέμενοι,
μεγίστας δυνάμεις ἔχοντες· οἷτε καλῶς ὀλιγαρχέμενοι,
πρὶν αὖ μάλις αὐτοδράζουσιν, οἱ μὲν, ἕνα μόνον στρατηγόν, οἱ
δὲ, βασιλεῖα τῶν στρατοπέδων κύριον καθίσταντες· οἷτε
μισῶντες τὰς τυραννίδας, ὁπόταν πολλὰς ἀρχοντας ἐκ-
πέμψωσιν, ἔδῃ τῶν δυνάμεων ἀφαιρόντες. εἰ δὲ εἴ τι καὶ
τῶν ἀρχόντων εἴπῃν, λέγεται καὶ τοῦ θεοῦ ὑπὸ τοῦ Διὸς
βασιλεύοντος. πρὶν ὅν ἐκ μὲν ὁ λόγος ἀληθὴς ὅτι, δῆλον
ὅτι κακῆνοι ταύτῃ τῇ κατάστασιν περικύνουσιν· εἰ δὲ
τὸ μὲν σφῶς μὴ εἴδῃ, αὐτοὶ δὲ ἐκάζοντες ἕτω περὶ
αὐτῶν ὑπερήφανερον, σημεῖον ὅτι πάντες τῇ μοναρχίᾳ
περὶ μᾶλλον. ἔτι γὰρ ἂν ποτε αὐτῇ χρῆσθαι τοῦ θεοῦ ἐφαρμύ-
ει μὴ πολὺ τῶν ἄλλων παρέχειν αὐτῇ ἐνομιζομένη. περὶ
μὲν ἂν τῶν πολιτειῶν, ὅσον ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἀπαρτῆ-
σθαι ἔθ' εὐρεῖν, ἔτι εἰπῇν δυνάμει ὅτιν. ἔτι μὲν ἄλλὰ
πρὸς τὴν τὴν παρὲν ὑπερκαίντως, καὶ νῦν εἰρηλατικῶς
αὐτῶν.

Ὡς δὲ περὶ σκόνως ἡμεῖς τῇ ἀρχῇ ἔχοντες, πολὺ
τέτε (μυθολογώτερος, καὶ μᾶλλον ὁμολογούμενος) ὁ λό-
γος ὅτιν· τίς γὰρ ἐκ οἷδεν, ὅτι Τεῦκερς μὲν, ὁ τῷ
γόνος ἡμῶν ἀρχηγός, παρὰ τῶν τῶν ἄλλων πο-
λιτῶν περὶ γένους, πλάσσει δὲ ἕως, καὶ πόλιν αὐτοῖς ἐ-
κτίσιν, καὶ τῇ χεῖρ ἀνένειμεν; ὁ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας,
ὑπολαβὼν ἐτέρων τῇ ἀρχῇ, πάλιν ἀνέλαβεν, ὑπο-
σάει τοῦ μεγίστου κινδυνεύοντος καὶ τοσούτον μετέστησεν, ὥ-
στε μηκέτι Φοινίκας Σαλαμινίων τυραννείν, ἀλλ' ὅν τῷ
ἦν τῇ ἀρχῇ, τέτρε καὶ νῦν ἔχιν τῇ βασιλείᾳ;
Λοιπὸν ἔτιν ὅτιν. ὅν περὶ δὲ μὲν, περὶ ἐμαυτῶν διελέγειν.
ἔν' ὁπῆσθε ὅτι τοιούτος ὅτιν ὑμῶν ὁ βασιλεὺς, ὅς ἐ
μόνον διὰ τοῦ περὶ γένους, ἀλλὰ καὶ δι' ἐμαυτὸν δικαίως
ἂν καὶ μείζονος τιμῆς ἢ τηλικαύτης ἀξιοῦσθαι. οἷμα
γὰρ ἔγωγε πάντας ἂν ὁμολογῆσαι, πλείους τῶν ἀρετῶν
ἀξίας

ἀξίας ἔτι, τὴν τε σωφροσύνην, καὶ τὴν δικαιοσύνην,
 ὁμόνοον ἡμᾶς τὸ καθ' αὐτάς ὠφελεσθαι· ἀλλ', εἰ θέλω
 μὴ σκοπεῖν, καὶ τὰς φύσεις, καὶ τὰς διωκείας, καὶ τὰς
 χρήσεις τῶν πραγμάτων, εὐρήσκειν τὰς μὲν μετεχούσας
 μηδ' αὖ τούτων τῶν ἰδεῶν, μεγάλων κακῶν αἰτίας εἶναι
 τὰς ὅτι δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης ἡγεμονίας, πολλὰ
 τὸ βίον τῶν ἀνθρώπων ὠφελεῖται. εἰ δὲ τινες τῶν πρὸς
 μεγημονῶν ἐπὶ ταύταις ἀρεταῖς ἐυδαιμόνησαν, ἡγεμονίαι
 καὶ προσήκον καὶ τῇ αὐτῇ δόξης ἐκείνοις τυχεύουσιν.
 μὲν ἐν δικαιοσύνῃ καί τινες ἐν μάλα κατὰ δόξιν. πρὸς
 λαβὼν γὰρ, ὅτι εἰς τὴν ἀρχὴν καθιστάμεν, τὰ μὲν βασιλικὰ
 χρημάτων κενὰ, καὶ πάντα κατὰ μαλὸν, τὰ πρὸς
 ταῖς ταρχαῖς μετὰ, καὶ πολλὰς ὀπμιελίας δόμους, καὶ
 φυλακὰς καὶ δαπάνης· εἰδὼς δ' ἑτέρως, ἐν τοῖς τοιούτοις
 καιροῖς, ἐκ παντὸς ῥόπου τὰ σφέτεροι αὐτῶν διορθώμεναι,
 καὶ πολλὰ παρὰ τὴ φύσιν τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἀναγκαζο-
 μένους· ὅμως εἰδ' ὅτι ἐνδὲς τέτων διεφθάρη, ἀλλ' ἔτι
 ὅπως καὶ καλῶς ἐπεμελήθην τῶν πραγμάτων, ὥστε μὴ
 εἶναι ἐλλείπειν, ἐξ ὧν οὐδ' ἂν αὐξήσῃ, καὶ πρὸς
 εὐδαιμονίαν ὁπιδεῖναι τῶν πόλιν· πρὸς τε γὰρ τοῦ πο-
 λίτας, καὶ τοσαύτης πρὸς τὴν πρὸς τὴν ἐχθρὴν, ὥστε μὴ
 τε θυγὰς, μήτε θανάτους, μήτε χρημάτων ἀποβολὰς,
 μήτε ἄλλαν μηδεμίαν τοιαύτην συμφορὰν ἐπὶ τῇ ἐμῇ
 μεγημονῇ βασιλείᾳ· ἀλλὰ εἰς τὴν ἡμῖν τὴν Ἑλλάδα ἔσται
 διὰ τὴν πόλεμον τὴν μεγημονῇ, καὶ πανταχῇ συλκεῖται
 ἡμῶν, τὰ πλεῖστα τέτων δειλῶσα, τοῖς μὲν ἀπαντὰ ἀποτί-
 νων, τοῖς δὲ μέρει, τῶν δ' ἀναβάλλει δόμους, πρὸς
 τοῦ ὅπως ἡδυνάμεν πρὸς τῶν ἐγκλημάτων διαλαττό-
 μεν. ἔτι δὲ καὶ τῶν τῶν νῆσων εἰκένων δυσκόλως πρὸς
 ἡμᾶς διωκόμενων, καὶ τῶν βασιλείας τῶν μὲν λόγῳ διη-
 λαγμένον, τῇ δὲ ἀληθείᾳ ταρχαῖς ἐχορήθ, ἀμφοτέρω
 ταῦτα κατεπερῶνα· τῶν μὲν πρὸς τὴν ὑπερβολὴν, πρὸς
 ὅτι καὶ δικαίον ἐμαυτὸν παρέχων. τοσούτοις γὰρ δὲ τῶν
 ἀλλοφίῶν ὁπθυμῶν, ὡς ἑτεροῖς μὲν, ἢ καὶ μικρῶν μὴ-
 ζωτῶν ὁμόρων διώκων ἐχῶσιν. ἀποτέμνονται τῆς γῆς,
 καὶ πλεονεκτεῖν ζητήσιν· ἐγὼ δὲ εἰδὼς τῶν διεφθάρη μοι

γόρεα ἡξίωσα λαβεῖν, ἀλλὰ αἰρεῖμαι μὲν δικαιοσύνης
 τὴν ἐμαυτῷ μόνῳ ἔχεν μάλλον, ἢ μὲν κακίας πολλα-
 πλοσίαν ἢ ὑπαρχέσης κήσουαζ. καὶ τί δὲ καθ' ἑκα-
 στον λήγοντα διαβίβειν, ἄλλως τε καὶ σωτόμους ἔχοντα
 δηλῶσαι περὶ ἐμαυτῷ; φανήσομαι γὰρ μηδένα μὲν πώ-
 ποτ' ἀδικήσας, πλοῖες δ' καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων
 Ἑλλήνων ἐν πεποιηκῶς, καὶ μή τις διαρεαὶ ἐκατέρους δε-
 δωκῶς, ἢ σύμπαντες οἱ παρ' ἐμῇ βασιλεύσαντες· καίτοι
 καὶ τὸς μέγα φρονέοντας ὅτι δικαιοσύνη, καὶ προσωπιμέ-
 νος χρημάτων ἢ κρείττερος, τοιαύτας ὑπεβολὰς ἔχεν
 εἶπεν περὶ αὐτῶν. καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ σωφροσύνης ἔτι μὲν-
 ζω τέτων ἔχω διελθεῖν· εἰδὼς γὰρ ἅπαντας ἀνθρώπους
 περὶ πλοῖες ποιεμένους τοῦ παῖδας τὸς εἰσὶν, καὶ τὰς
 γυναικάς, καὶ μάλα δὲ οὐκ ἐκείνους τοῖς εἰς ταῦτα ὕπα-
 μαρτάνουσιν, καὶ τὴν ὕβριν τὴν περὶ ταῦτα μεγίστην κα-
 κῶν αἰτίαν γιγνομένην, καὶ πολλὰς ἡδὲ καὶ ἰδιωτῶν καὶ καὶ
 δυνασδόντων δια ταύτῃ ὑπολυμνῶς, οὕτως ἔφυγον
 τὰς αἰτίας ταύτας, ὡς ἐξ ἑστ' βασιλείαν ἔλαβον ἐδε-
 νὶ φανήσομαι σώματι πεπλησιακῶς, πάλιν δ' ἐμαυτῷ
 γυναικὶς ἐκ ἀγνοῶν, ὡς καὶ κείνοι παρὰ τοῖς πολλοῖς
 εὐδοκίμῶσιν, ὅσοι περὶ μὲν τὰ τῶν πολιτῶν δικαιοτυχε-
 νουσιν ὄντες, ἄλλοθεν δὲ ποθεν ἑαυτοῖς ἐποίησαν τὰς ἡ-
 δονὰς· ἀλλὰ βελόμην· ἅμα μὲν ἐμαυτὸν ὡς πόρρωτά-
 τω ποιῆσαι τῶν τοιούτων ὑποψιῶν, ἅμα δ' ἐπαρθεῖν
 καταστῆσαι τὸν βόπον τὸν ἐμαυτῷ τοῖς ἄλλοις πολιταῖς·
 γιγνώσκων ὅτι φιλεῖ τὸ πλεῖστον ἐν τέτοις τοῖς ὁπτι-
 δόμοις τὸν βίον διάγειν, ἐν οἷς αὖν τὰς ἀρχοντας τὰς
 ἑαυτῶν ὁρῶν διαβίβοντες. ἐπειτα καὶ περὶ τὴν ἡγε-
 σάμην, τοσούτω τὰς βασιλείας βελτίους ἢ καὶ ἰδιω-
 τῶν, ὅσοι καὶ τὰς τιμὰς μὲν αὐτῶν ἔχουσιν· καὶ δὴ
 νὰ ποιεῖν, ὅσοι τὰς μὲν ἄλλας κοσμίως ζῆν ἀναγκάζου-
 σιν, αὐτοὶ δὲ αὐτὰς μὴ σωφρονέστερος καὶ ἀρχομενῶν παρ-
 ἔχουσιν. περὶ δ' ἐτέροις, καὶ μὲν ἄλλων περὶ τῶν ἐμῶν
 ἐξελθεῖς καὶ τὰς πολλὰς γιγνομένης· καὶ δ' ἐπιθυμιῶν καὶ
 περὶ τὰς παῖδας καὶ τὰς γυναικάς, καὶ τὰς βελτίους ἡττω-
 μένους, ἡβελήθην ἐν ἐν τέτοις ἐμαυτὸν ὅπως δεῖναι καρτε-
 ρῶν

ρῆν δ' αὖτις, ἐν οἷς ἔμελλον ἑμὸν τῶν ἄλλων δι-
 σκιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπ' ἀρετῇ μέγα φρονούντων. ἔτι δ'
 ἦν τοιούτων πολλὴ κακίαν κατεργασκόν, ὅσοι γυναι-
 κας λαβόντες, καὶ κοινωνίαν ποιησάμενοι πάντες τὰ βί-
 α καὶ σέβωσιν οἷς ἔπρεσαν, ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἡδοναῖς
 λυπῶσι ταύτας, ὑφ' ὧν αὐτοὶ μηδὲν ἄξιον λυπῶνται
 καὶ περὶ μὴ ἄλλας κοινωνίας τινὰς ὁρῶντες. ὅσοι αὖτε
 παρέκκλινον ἐν τῇ πρὸς ταῖς γυναικάς ἡδοναῖς, οἱ
 αὖτε τοσούτω μᾶλλον διαφυλάττειν, ὅσῳ ποῦ οἰκείον
 εἶναι καὶ μέγας εἶναι τυγχάνουσι ἢ ἄλλων, εἴτα καὶ λυ-
 πῶσιν ἑαυτοὺς ἐν αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις σάσει καὶ δια-
 φορῇ ἑαυτοῖς ἐγκαταλείποντες. καίτοι καὶ τοὺς ὀρθοὺς
 βασιλεύοντας, μὴ μόνον ταῖς πόλεις ἐν ὁμοιοῖα περὶ
 διαίτην, ὧν ἀνὰρχωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους, καὶ τοὺς
 τόπους ἐν οἷς ἀνὰ κατοικῶσιν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα σωφρο-
 σῶντος ἔργα καὶ δικαιοσύνης εἶναι. ἐπὶ αὐτῷ δ' ἡ γνώμη
 ἔχον, ἐπὶ περὶ τῇ παιδοποιίᾳ, τοῖς πλείοσι ἢ βασι-
 λέων. ἐπὶ ὧν δὲ δὴν τοὺς μὴ ἐκ ταπεινότερας ποιήσα-
 νται ἢ παίδων, τοὺς δ' ἐκ σεμνοτέρων. ἐπὶ τοὺς μὴ
 νόθους αὐτῶν, τοὺς δ' ὀρθοὺς καταλιπεῖν, ἀλλὰ πάντας
 ἔχειν τῷ αὐτῷ οὖσιν, καὶ πρὸς πατὸς καὶ πρὸς μητὸς
 ἀνενεγκεῖν. τῶν μὴ θνητῶν εἰς Ἑσπερίαν τὴν πατρίδα
 ἐμὸν, τῶν δ' ἡμιθέων εἰς Ἀσιακίδας, τῶν δ' θεῶν εἰς
 Δίαν καὶ μηδὲν τῶν ὅσων ἐμὴ ἡγεμονία ἀποστρέφεται
 ταύτης. τὴν ἐν ἡμεῖς πολλῶν δὲ μετὰ πρὸς ἐμὸν ἐμμέ-
 νων τοῖς ἐπιτηδεύμασι ταῦτοις, ἐχ' ἡκιστα με κακῶς
 παρεκάλεσεν, ὅτι τὴν μὴ ἀνδρείαν, καὶ τὴν δεινότητά, καὶ
 ἢ ἄλλων ἢ ἐυδαιμονίας, ἐμὴν καὶ τῶν κακῶν ἀνδρῶν
 πολλοῖς μετέχοντα. τῷ δ' ὁ σωφροσύνη καὶ τῷ δικαιο-
 σύνη, ἴσα κτήματα ἢ καλῶν καὶ κακῶν ὄντα. καλλί-
 στον ἐν ὑπέλαβον, εἰ τις δυνάμει ταύτας ἢ ἀρεταῖς
 προσέχῃν τὴν νῦν, τῶν ἄλλων ἀρελόμην, ὧν μηδὲν
 μέρους τοῖς πονηροῖς μέτεστιν, ἀλλὰ καὶ γνησιώταται
 καὶ βέλτεσταται, καὶ μέγιστα, καὶ μέγιστον ἐπ' αὐτῶν ἄξιον
 τυγχάνουσιν εἶναι. τῶν ἑνεκα ταῦτα διανοηθείς, περὶ ὅ-
 σων τῶν ἄλλων ἡσυχία τὴν σωφροσύνην, καὶ τὴν δικαιοσύ-
 νην.

ἡλικίαν καὶ ταύτας προηλόμην τῇ ἡδονῇ καὶ ταῖς ὁπῖ τοῖς ἔργοις
 μηδὲ μὴ τιμὴν ἐχούσας, ἀλλὰ ταῖς ὁπῖ τῇ δόξαις ταῖς δι
 ἀνδραγαθίαν γινομένης. καὶ καὶ δοκιμάζειν ταῖς ἀρεταῖς ἐκ
 ἐν τῇ αὐταῖς ἰδέαις ἀπάσας, ἀλλὰ τῇ μὲν δικαιοσύνῃ ἐν τῇ
 ἀπειρίᾳ, τῇ δὲ σωφροσύνῃ ἐν τῇ δυναστείᾳ, τῇ δὲ καρτερίᾳ
 ἐν ταῖς τῇ νεωτέρων ἡλικίαις. Ἐγὼ τοίνυν ἐν ἅπασι
 τοῖς καιροῖς τέτοις φανήσομαι πῆρην τῆς ἐμαυτοῦ φύ
 σιος διδωκώς. ἐνδεὴς μὲν γὰρ χρημάτων καὶ ἀληφθεὶς,
 ἔτω δικαίον ἐμαυτὸν παρίσκειν, ὥστε μηδεὶς λυπηταί
 τῷ πολίτῃ. λαβὼν δ' ἔχουσαν, ὥστε ποιεῖν ὅ, τι ἀν
 βάλωμαι, σωφρονέσθω τῇ ἰδιότητι ἐξουσίᾳ. τέτων
 δ' ἀμφοτέρων ἐκράτησα, ταύτῃ ἐχὼν τὴν ἡλικίαν,
 ἐν τῇ τοῦ πλείους ἀν' εὐερίᾳ μάλιστα περὶ ταῖς πράξεσι
 ἐξαμύρτανος. καὶ πάντα ταῦτα ἐν ἐτέροις μὲν ἵπτοις ἀν
 ὠκνεῖν εἰπὼν, ἔχ' ὥς ἐ φιλοτιμώμενος ὅπῃ τοῖς πε
 ρεργαζομένοις, ἀλλ' ὥς ἐκ ἀν' αἰσχύνης ἐκ τῇ λεγ
 ομένων. ὑμεῖς δ' αὐτοὶ μοι μάρτυρες ἐσεὶ πάντων τῇ
 εὐερίᾳ. ἔξισον μὲν ἐν καὶ τοῦ φύσει κομίνης ὄντας ἐπει
 ρεῖν καὶ θαυμάζειν, ἔτι τῇ μάλλον τοῦ καὶ μὲν λογισμῷ
 ποιοῦντες ὄντας. οἱ μὲν γὰρ τύχη καὶ μὴ γνῶμη σωφρονέ
 ντες, τυχόντες ἀν' ἐμεταπειθεῖν. οἱ δὲ πρὸς τὴν περὶ
 ναι, διεγνώκότες ὅτι μέγιστον ὅτι τῇ ἀγαθῇ ἀρετῇ, δῆ
 λον ὅτι πάντα τὸν βίον ἐν ταύτῃ τῇ τάξει διαμύρσθω.
 Διὰ τοῦτο τῇ πλείους ἐποιήσαμην τοῦ λόγου καὶ περὶ
 ἐμαυτοῦ, καὶ περὶ τῇ ἄλλων τῶν προεξημένων. ἵνα μη
 δεμίαν ὑπολίπω πρόφασιν, ὥς ἐ δὴ ποιεῖν ὑμᾶς ἐκόν
 τας, καὶ προθύμως, ἅτῃ ἀν' ἐγὼ προσάξω, καὶ συμβαλῶ
 σω. φημὶ δὴ πράττειν ἕκαστον ὑμῶν, εἰς οἷς ἐφίσηκέν,
 ὅπῃ μελῶς καὶ δικαίως καθ' ὁ πότερον γὰρ ἀν' ἐλλίπῃ τι
 τάτων, ἀνάγκη ταύτη κακῶς ἔχειν τὰς πράξεις. μηδε
 νὸς ἐν ὀλιγοῦτε, μηδὲ καταφρονεῖτε τῶν προσεταγμέ
 νων. ὑπολαμβάνοντες, ὥς ἐ παρὰ ταῦτ' ὅτιν' ἀλλ' ὥς
 παρ' ἕκαστον τῶν μερῶν ἢ καλῶς ἢ κακῶς ἔξω τὸ σύμ
 παν, ἔτω συνετάξτε περὶ αὐτῶν. καὶ κήδεσθε μηδὲν ἢ πον
 ῶν ἐμῶν, ἢ τῇ ὑμετέρων αὐτῶν. καὶ μὴ νομίζετε μι
 κρὸν ἀγαθὸν εἶναι τὰς τιμὰς. ὥς ἔχουσιν οἱ καλῶς τῶν
 ἡμετέρων

ἡμετέρων ὁπιστασώμετες. ἀπέχεσθε τῶν ἀλλοβίων, ἐν ᾗ ἀγ-
 λίστην τοῦ οἴκου τοῦ ὑμετέρου αὐτῶν κεκήνηθε. τοιοῦ-
 τῆς ἡσυχίας τοῦ αἵματος ὑμᾶς, οἷον ὅτι ἐμὲ περὶ ὑμᾶς
 ἀξίως τε γίνεσθαι. Μὴ ἀποδέτετε πλεονῶν μάλλον, ἢ ἡσυχίαν
 ὁκῆν ἐν ᾗ. γινώσκοντες, ὅτι καὶ τῷ Ἑλλήνων καὶ τῷ Βα-
 βυλῶν οἱ μέγιστοι ἐπ' ἀρετῇ δόξας ἔχοντες, πλείων ἀγ-
 θῶν ἀποδοταί καθίσταται. τοῦ χρηματισμοῦ, τοῦ πε-
 ρὶ τὸ δίκαιον γιγνομένου, ἡγείσθε μὴ πλεονῶν, ἀλλὰ κα-
 τὰ δίκαν ποιεῖν. μὴ τὸ μὴ λαβεῖν κέρδιον ἐν νομίσει, ὡς
 δ' ἀναλῶσαι ζημίαν. ἔστιτε γὰρ τέτων ἀπὸ τῆς αἰ-
 τίας ἔχει δυνάμειν, ἀλλ' ὁπότερον ἂν ἐν καιρῷ καὶ μετ' ἀ-
 νανίας γίνηται, τὸτ' ὠφελήσεται τοῦ ποιοῦντος. μὴ δὲ πε-
 ρὶ χαλεπῶς ἔχετε τῶν ὧν ἐμὲ περὶ ὁπιστασώμετες. ὅ-
 γαρ ἂν ὑμῶν περὶ πλείων τῶν ἐμῶν χρησόμενος αὐτοῦ πε-
 ρὶ ὁπιστασώμετες, ἔτοι πλείων τοῦ οἴκου τοῦ ἐαυτῶν ὠφελήσεται.
 ὅ, τι ἂν ὑμῶν ἕκαστος αὐτὸς αὐτῷ τύχη σωησθῶς, ἡγ-
 ῶμαι μὴδὲ ἐμὲ λήσῃ. ἀλλ' ἐάν καὶ τὸ σῶμα τῶν μὴ
 παρῇ, τὴν γὰρ διάνοιαν τὴν ἐμὴν οἶδω τοῖς γιγνομένοις
 παρῆσαν. ταύτῃ γὰρ τὴν γνώμην ἔχοντες, ὡφελήσεται
 ὅ, τι ἂν βελλόμενοι περὶ αὐτῶν μὴδὲν ἀποκρύπτωσι.
 μὴδ' ὧν κέκληθε, μὴδ' ὧν ποιεῖτε, μὴδ' ὧν μέλλετε
 ποιεῖν. εἰδότες, ὅτι περὶ τὰ κεκρυμμένα τῶν περὶ ὁπιστα-
 των ἀναγκαῖον εἶναι πολλὰς φόβους γίνεσθαι. μὴ τεχνικῶς
 ζητεῖτε πολιτεύεσθαι, μὴδ' ἀφανῶς, ἀλλ' ὥς ἀπλῶς
 φανερώς, ὥς μὴδ' ἂν τις βέλῃται, ῥάδιον ἐν ᾗ ὑμῶν
 διαβάλλειν. Δοκιμάζετε τὰς πράξεις, καὶ νομίζετε πο-
 τὴν μὴ, ὡς ἂν περὶ ὁπιστασώμετες ἐμὲ βλάψετε λανθάνειν. ἡ-
 γείσθαι, περὶ ὧν ἂν ἐγὼ μέλλω πυθόμην, βελτίους ὑμῶν
 νομίσαι. μὴ κατασιωπᾶτε, ἐάν τινας ὁρᾶτε περὶ τῶν
 κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην πονηρῶς ὄντας, ἀλλ' ἐξελέγγετε, καὶ
 μίξτε τὴν αὐτῆς ἐν ᾗ ζημίαν ἀξίως τοῦ συγκρυπτόντος τὴν
 ἐξαμύρην. ἐντυχθεὶς δὲ νομίζετε μὴ τοῦ λανθάνον-
 τος, ἐάν τι κακὸν ποιήσῃ, ἀλλὰ τοῦ μὴδὲν ἐξαμύ-
 ραν. τοῦ μὲν γὰρ οἷος τοιαῦτα παθεῖν, οἷος ὅτι αὐ-
 τοῖς ποιεῖν. τοῦ δὲ χάριν ἀπολαβεῖν, ἥς ἀξιοὶ τυγχά-
 νουσιν ὄντες. ἑταίρειας μὴ ποιεῖτε, μήτε σωφροσύνης, ἀνδρα-
 γασίας

ἑμῆς γνώμης· αἱ γὰρ τοιαῦται συστάσεις, ἐν μὲν ταῖς ἀλ-
 λαις πολιτείαις πλεονεκτεῖσιν, ἐν δὲ ταῖς μοναρχίαις κιν-
 διώσιν. μὴ μόνον ἀπέχεσθε ἥβῃ ἀμαρτημάτων, ἀλ-
 λά καὶ ἥβῃ ὀπιτηδωμάτων ἥβῃ τοιούτων, ἐν οἷς ἀναγκαῖον
 εἶναι ὑποψίαν γίνεσθαι. τὴν ἐμὴν φιλίαν ἀσφαλεστέῃ καὶ
 βεβαίωτάτῃ ἐννομίζετε. καὶ διαφυλάττετε τὴν παρῶ-
 σιν καλίσαν, καὶ μηδεμίαν ὀπιθυμίαν μεταβολῆς·
 εἰδότες ὅτι διὰ τὰς τοιαύτας ταραχὰς ἀναγκαῖον
 εἶναι καὶ τὰς πόλεις ὑπολλυθῆναι, καὶ τοὺς οἴκους τοὺς εἰσὶν
 ἀναστῆναι γίνεσθαι. μὴ μόνον τὰς φύσεις αὐτὰς νομίζε-
 τε τοὺς χαλεπὺς ἢ πρῶτος ἐν τοῖς τυραννικοῖς, ἀλλὰ
 καὶ τὸν νόμον ἥβῃ πολιτικῇ· πολλοὶ γάρ ἡδὴ διὰ τὴν ἥβῃ
 ἀρχοντικὴν κακίαν, ταραχύτερον ἢ καὶ τὴν ἑαυτῶν
 γνώμην ἀρχὴν ἠναγκάσθησαν. θάρρῃτε μὴ διὰ τὴν
 ἐμὴν μᾶλλον πρᾶξιαν, ἢ διὰ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν
 ἀρετὴν. τὴν ἐμὴν ἀσφάλειαν, ἧσαν ἑαυτοῖς ἐννομίζε-
 τε· καλῶς γάρ ἡβῃ ἐμὴ καθεστῶτων, τὸν αὐτὸν τρο-
 πον καὶ τὰς ἡμᾶς αὐτῶν ἔξει. ταπεινὸς μὲν ἐν
 πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν, ἐμὴν ὡς τοῖς ἡβῃ, καὶ
 διαφυλάττοντας τοὺς νόμους τοὺς βασιλικούς· λαμπρὸς δὲ
 ἐν τε ταῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως λειτουργίαις, καὶ τοῖς ὑπὲρ
 ἐμῶν πρεσβυτέρων. Περὶ βίβης τοὺς νεωτέρους ἐν
 ἀρετῇ, μὴ μόνον παραινῶντες, ἀλλὰ καὶ τὰς πρᾶ-
 ξεις ὑποδείκνυντες αὐτοῖς, ὅπως ἐν τῇ καὶ τῶν ἀνδρῶν
 τοῦ ἀγαθοῦ. Διδάσκειτε τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους αὐ-
 τῶν βασιλεύειν, καὶ τὴν παιδείαν τῆς τοιαύτης
 ἀρετῆς ἐθίζετε αὐτοῦ ὡς μάστιγα διαβίβειν. εἰν γὰρ
 ἀρχεὺς μάθωσι, πολλῶν μᾶλλον ἀρχὴν διωκόντων. καὶ
 πιστοὶ μὲν ὄντες καὶ δίκαιοι, μετέξωσι τῶν ἡμετέρων ἀ-
 γαθῶν· κακοὶ δὲ χυδαῖοι, κινδυνώσκειν περὶ ἡβῃ
 ἀρχόντων. μέγιστον ἡγήσθε τοῖς παῖσι καὶ βεβαίωτον
 πλεονεκτήσιον, εἰν αὐτοῖς διωκῆναι τὴν ἡμετέραν
 εὐνοίαν καλίστην. ἀδελφώδεις ἡγήσθε καὶ δυσχερεστά-
 τες, ὅσοι περὶ τοὺς πιστεύοντας ἀτίστοιχοι γένησιν. ἀνάγκη
 γὰρ τοῖς τοιούτοις ἀθύρως ἔχοντες, καὶ φοβούμενος ἀπαν-
 τας, καὶ μηδὲν μᾶλλον πιστεύοντας τοῖς φίλοις ἢ τοῖς
 ἐχθροῖς

ἔχθευσι, τὸν δαίλοπον χρόνον διάγειν. Ζηλοῦτε μὴ το
 πλῆθὲς κεκλημμένοι, ἀλλὰ μὴδὲν κακὸν σφίσιν αὐτοῖς
 σωησόμεθα· μὲν γὰρ τοιαύτης ψυχῆς ἥδιον ἂν τις τῆ
 βίον δώωτο διάγειν. μὴ τὴν κακίαν δωμάσας μὴ πλῆ
 τῆς ἀρετῆς ὀφελὲν νομίζετε, τὸ δ' ὄνομα δουλεύετε
 ἔχον· ἀλλ' οἷόν τ' ὄνομάτων ἕκαστα τῶν πασχόντων
 τετύχηκε, τοιαῦτα ἡγήσασθε καὶ τὰς δωάμεναι αὐτῶν ἵνα
 μὴ φθνήτε τοῖς παρ' ἡμῶν πρωτεύουσιν· ἀλλ' ἀμιλλᾶσθε
 καὶ περὶ αὐτῶν χρεῖς ὑμᾶς αὐτοὺς παρέχοντες, ἐξισούσας τοῖς
 παρέχουσιν. Φιλεῖν οἰεσθε δεῖν καὶ τιμᾶν ὅς τ' ἂν καὶ ὁ βασι
 λεύς· ἵνα καὶ παρ' ἡμῶν τυγχάνητε τῶν αὐτῶν τέτων. οὐ
 γὰρ παρόντος ἡμῶν λέγεται, τοιαῦτα καὶ ὑπὸντος φρονεῖται
 τίλοι νομοῖαν τ' περὶ ἡμᾶς, ἐν τοῖς ἔργοις ἐνδείκνυσθε μάλ
 λον, ἢ τοῖς λόγοις. ἀπάχοντες ὑφ' ἑτέρων ἐργίζεσθε ταῦτα
 τοῖς ἄλλοις μὴ ποιεῖτε. περὶ ὧν ἂν ἐν τοῖς λόγοις κατηγο
 ρῆτε, μὴδὲν τέτων ἐν τοῖς ἔργοις ἐπιηδέεσθε. τοιαῦτα
 περὶ σκεπάζετε παρᾶν, οἷα ἂν περὶ ἡμῶν διανοήσασθε. μὴ μὲν
 νόμιμα ποιεῖτε καὶ ἀγαθὰ, ἀλλὰ καὶ μιμησάμενοι. καὶ λόγους
 καὶ ἡμῶν, νόμους ἔτι νομίζετε· καὶ περὶ αὐτῶν τέτοις ἐμμενέμεναι,
 οἰδότες ὅτι τοῖς μάλιστα ποιεῖσιν ὑμῶν ἀβέλομαι, τέτοις
 ἐξέστω ζῆν ὡς αὐτοὶ βέλονται. Κεφάλαιον δ' εἴρημάστιν·
 οἷος τ' ἂν καὶ ὑφ' ὑμῶν ἀρχομένους οἰεσθε δεῖν περὶ ὑμῶν
 ἔτι, τοιούτους καὶ περὶ τ' ἀρχῶν καὶ ἐμῶν ὑμᾶς γινέσθαι. καὶ
 ταῦτ' ἴαν ποιεῖτε, τί οὐκ ἂν περὶ τ' συμβησομένων μακρολο
 γεῖν; ἢν γὰρ ἐγὼ τε παρέχω τοῦτον ἐμαυτὸν, οἷον τ' ἂν
 πᾶσι παρελθόντι χρόνῳ, καὶ τὰ παρ' ὑμῶν ὁμοίως ἀντιπρὸς
 σαι· ταχέως ὁ γὰρ καὶ τὸν βίον τ' ὑμέτερον αὐτῶν ἐπι
 δωκότα, καὶ τ' ἀρχῶν καὶ ἐμῶν ὑψηλότερον, καὶ τ' πόλιν ἐν
 δαίμονα γεφυρωμένην. ἄξιον μὲν ἐν τηλικύτων ἀγαθῶν ἐνε
 κα μὴδὲν ἐλλείπειν, ἀλλὰ καὶ πόρους καὶ κινδύνους ἐξίνασθαι
 ὑπενεγκεῖν ὑμῖν δ' ἔξω μὴδὲν ταλαιπωρηθεῖσιν, ἀλλὰ
 πρὸς τοὺς μόνον καὶ δικαίους ἔσιν, ἀπαντὰ ταῦτα διαπο
 ζασθαι.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΡΩΝΕ'ΩΣ

Περὶ παιδων ἀγωγῆς.

ΤΙ τις ἂν ἔχοι εἰπεῖν περὶ τῆς τῶν ἐλευθέρων παιδων ἀγωγῆς, καὶ τίνι χρώματι σπουδαῖοι ἂν τοῖς βόποις ὑποβαῖεν, φέρεσκε ἰώμῃα.

Βέλτιον δ' ἴσως ὑπὸ τῆς ἡμέσεως ἀρξάμενος πρῶτον. Τοῖς τοίνυν ὀπιθυμῶσιν ἐκδεῖν τεκνων ἡμεῖς παρὰ σιγῇ, ὑποθέμεν ἂν ἔγωγε, μὴ ταῖς τυχεύσαις γυναιξὶ σωκοῖεν· λέγω δέ, ὅς ἐταῖραις, ἢ παλλακαῖς. Τοῖς γὰρ μηδὲν ἢ παρὸν ἐκ εὐ μηνόσιν, ἀνεξάλειπτα παρεκκολληθὲν τὰ τῆς δυσῆμεας οὐκ ἐστὶν παρὰ πάντα τὸν βίον, καὶ τρέχειν τοῖς ἐλέγχων καὶ λοιδορούσιν βελομήτοισι. Καὶ σφοδρὸς ἦν ἄρα ὁ ποιητής, ὃς φησιν·

Ὅταν δὲ κρητὶς μὴ καὶ αὖθις ἦν

Ὅρθως, ἀνάγκη δυσυχεῖν αὐτὸν ἐκ νότου.

ΚΑΛΟ' Σ ἔν παρρησίας θησαυροῦς ἐν ἡμέρῃ, ἥς δὴ πλείστον λόγον ποιητῶν τοῖς νομίμοις παιδοποιῆσαι γλυχοῦσιν.

Καὶ μὲν δὴ καὶ τὰ φερνύματα καὶ ὑπόχαλκον καὶ κίβδηλον ἐχόντων τὸ ῥῆθ', σφαλλεῖται καὶ ταπεινέειται πέφυκε. καὶ μάλα ὀρθῶς ὁ λέγων ποιητὴς φησιν·

Δύλοι γὰρ ἀνδρες καὶ θρασυπλεγχῆς τις ἦ,

Ὅταν σωεῖται παρὰ τοῦ κακῆ.

Ὡς ἀμέλει τὴν ἀντίαν μεγαλοχρίας ἐμπύμπλησται καὶ φευγάται· οἱ γὰρ ἐν διασῆμων. **ΔΙΟΦΑΝΤΟΝ** γὰρ τὸν Θεμιστοκλῆος πολλάκις λέγουσι φάναι καὶ πρὸς πολλὰς, ὡς ὁ, τι ἂν αὐτὸς βέληται, τὸτο καὶ τῷ δημῷ

σωδουκῇ τῷ ᾧ Ἀθλωαίων· ἃ μὲν δὲ αὐτὸς ἐθέλων, καὶ ἡ μήτηρ· ἃ δ' ἂν ἡ μήτηρ, καὶ Θεμισοκλῆς· ἃ δ' αὖ Θεμισοκλῆς, καὶ πάντες Ἀθλωαῖοι. ἸΙΑ' Ν Τ δὲ ἄξιον ἐπαυεῖν καὶ Λακεδαιμονίους τῆς μεγαλοπρεπείνης, οἵτινες Ἀρχίδαμον τ. βασιλέα ἐαυτῷ ἐζημίωσαν χεῖμασιν, ὅτε μικρὰ τὸ μέγεθος γυναικα γάμῳ λαβεῖν ὑπέμεινεν· ὑπὸ πόνους, ὡς ἔ βασιλείας, ἀλλὰ βασιλίσκους παρασχέειν αὐτοῖς διανοοῖτο.

Ἐχόμενον δ' ἂν εἴη τέτων εἶπῃν, ὅπως δὲ τοῖς πατρὶ μὲν παρεωρετο. Πᾶσιν· Ὅτι τὸ τ' Σ ἕνεκα παιδοποιίας πλησιάζοντες ταῖς γυναιξίν, ἥτοι τὸ παρὰ πατρίαινας, ἢ μετρίως γυνὴ οἰκονομῶν ποιῆσαι προσήκει τὴν σωφροσύνην· φίλοινοι γὰρ καὶ μυθυσκοὶ γίνεσθαι φιλεῖσιν, καὶ ἂν τιμὴ ἀρχῇ τῆς πορείας οἱ πατέρες ἐν μέθῃ ποιησάμενοι τύχωσιν. Ἡ καὶ Διογένης μετρίκιον ἐκαστικὸν ἰδὼν καὶ παραφρονῶν, Νεανίσκῃ, ἔφησεν, ὁ πατήρ σε μεθύων ἔσπευρε. Καὶ περὶ μὲν τῆς γυναικὸς τοσαῦτα εἰρηδωμένοι.

Περὶ δ' ἑταρωγῆς καὶ δὴ λεκτέον. Καθόλου μὲν εἰπῇν, ὅτι καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν λέγεται εἰσάδα μὲν ταυτὴν καὶ κατὰ τῆς ἀρετῆς φάσκειν ὅτι· ὡς Εἰς τὴν παντὸς δικαιοσυραν τεὰ δὲ σωφροσύνην, φύσιν, καὶ λόγον, καὶ ἔθθος· καλῶ δ' λόγον μὲν τὴν μάθησιν, ἔθθος δ' τὴν ἀσκήσιν· εἰσι δὲ αἱ μὲν ἀρχαὶ, τῆς μαθήσεως· αἱ δ' ἐκρήσεις, τῆς μελέτης· αἱ δ' ἀκρότητες, πᾶσι. καθ' ὅσα δ' ἂν ἀρετῇ τι τέτων. καὶ τὰ ἀνάγκη χωλῶ γίνεσθαι τὴν ἀρετὴν, ἢ μὲν γὰρ εὐσεῖς ἀνὰ μαθήσεως, τυφλόν· ἢ δὲ μαθήσεως διχα φύσεως, ἐλλιπές· ἢ δὲ ἀσκήσεως χωρὶς ἀμοιβῆς, ἀτελέες. ὥστε δὲ ὅτι τῆς μαθήσεως, πρῶτον μὲν ἀγαθὸν ὑπάρξαι δὲ τὴν γυνὴν, ἔπειτα δ' εὐκλερὸν ἐπιστήμονα, ἔπειτα τὰ ἀνέμματα σωφροσύνης· τὸν αὐτὸν βόπον γὰρ μὲν ἔοικεν ἢ φύσει, χωρὶς γὰρ δὲ ὁ παιδῶν, ἀνέμματα δὲ αἱ καὶ τῶν λόγων ὑποθήκαι, καὶ τὰ παρασχηματῆα.

Ταῦτα πάντα διατεινόμενος εἶπομι, ὅτι σωφροσύνη καὶ σωφροσύνη εἰς τὰς καὶ παρ' ἅπασιν ἀδελφῶν Δουκῶν, Πυθαγόρας, καὶ Σωκράτης, καὶ Πλάτων, καὶ καὶ ὅσοι σοφῶν, ἀειμνήστου τετυχηκάσιν. Εὐδαίμων μὲν ἔν καὶ θεοφιλής,

φιλή, οἶσαι, τὰς οὐ εἰς τὴν παντὸς θυμῷ, τὸν αἰλίαν

Κα, γὰρ ὅτι ἐπὶ βλ, σι, βολα, εἰ τι, εἰαν, θύνη, φύσι

Κα, κυρ, φρε, τίων, από, ον, ἔξ

Γ, ἀκα, καρ, ἰ, δι, σι, ἰχ, κ

σο, Κο, ἀ, θη

φιλή,

φιλῆς, εἰ τῷ ταῦτα πάντα θεῶν τις ἀπέδωκεν. Εἰ δὲ τις οἶσαι, τὸν ἐκ ξυπεφυκότας μαθήσεως καὶ μελέτης τυχόντας ὀρθῆς πρὸς ἀρετῇ, ἐκ αὐτῶν τὴ φύσεως ἐλάττωσιν εἰς τὴνδε χροῖαν ἀναδραμεῖν, ἴσω πολλῶν, μᾶλλον ἢ τῷ παντὸς διαμυρίανων. φύσεως μὲν γὰρ ἀρετῇ διαφθίρεται ῥαθυμία, φανυλότης ἢ ἐπανορθοῖ διδαχῇ. καὶ τὰ μὲν ῥάδιον τὸν ἀμελεῖν φάνηται, τὰ δὲ χαλεπὰ ταῖς ἐπιμελείαις ἀλίσκεται.

Καταμάθοις δ' αὖν, ὡς ἀνύσιμον πρᾶγμα καὶ τελεσιεργὸν ἐπιμελεια καὶ πόνος ὄν, ὅτι πολλὰ ἤν' ἡγεμονίων ἐπιβλέψας. ΣΤΑΓΟΝες μὲν γὰρ ὕδατος πέτρας κοιλαίνουσι. σίδηρος ἢ καὶ χαλκὸς ταῖς ἐπαφαῖς ἤν' χειρῶν ἐκβιβρῆναι. οἱ δ' ἀρμάττοι τροχοὶ πόνῳ καυθίνεσθαι, ἐδ' αὖν, εἰ τι ἥρουντο, τῷ ἔξ ἀρχῆς δυνάμει αὐτὰ λαβεῖν ἐνδοχείαν. ταῖς γὰρ μὲν καμπύλαις ἢ ὑποκειτῶν βακίλαις ἀποθύνειν ἀμύχανον. ἀλλὰ τὸ παρὰ φύσιν τῷ πόνῳ τῶν κατὰ φύσιν ἐξήρουντο κρεῖττον.

Καὶ μόνον ἄρα ταῦτα τῷ ἐπιμελείας ἰσχυρῶ διαδείκνυσιν; Οὐκ. ἀλλὰ καὶ μυεῖα καὶ μυεῖοις. Ἀγαθὴ γὰρ πέφυκεν. ἀλλ' ἀμυληθεῖσα χειροδύσει, καὶ ὅσω τῇ φύσει βελτίων ὄν, τοσέτω μᾶλλον ἔξαργηθεῖσα δ' ἀμύλειαν ἔξ ἀπώλυσαι. Ἀλλ' ὅτι τις ὑποκαταστήσῃ καὶ τετραχύλεα καὶ δέοντι. ἀλλὰ γεωργηθεῖσα παρὰ φύσιν γυναικὸς καρπὸς ἐξελύεσθαι.

Ποῖα ἢ δυνάμει, ὀλιγορηθέντα μὲν, σφέβλα φύσει, καὶ ἀκαρπα καθίσταται, τυχόντα ἢ ὀρθῆς παιδαγωγίας, ἐγκαρπα γίνονται, καὶ τελεσφόρα;

Ποῖα ἢ σωματικῶς ἰσχυρὰ καὶ ἐξαμβλῆται, καὶ καταφθίνῃ δ' ἀμύλειαν καὶ βυβλῶν καὶ κακείαν; Τίς ἢ ἀδυνάμει φύσις καὶ τοῖς γυμνασμοῖς καὶ καλῶς πωλοδαμνηθέντες, καὶ ἐντελεθεῖς ἐξήρουντο τοῖς ἀναβάταις; Τίνας ἢ ἀδάμαστοι μύνηται, καὶ σκληραῦχαρες καὶ θυμοειδῆς ἀπέβησαν; Καὶ τί δὲ τὰλλα θαυμάζειν, ὅτι καὶ τῶν θηρίων τῶν ἀρειωτάτων ὀρεῶν πολλὰ, καὶ τιθαστά, καὶ χειροθήνη γυνώμενα τοῖς πόνοις; Εὐθὺς ὁ Θετταλὸς, ἐρωτη-

θῆς τίνες εἰσιν οἱ ἡπιώτατοι Θετταλῶν, ἔφη· Οἱ παλι-
μοὶ πολεμῆν. Καὶ τί δὲ τὰ πολλὰ λέγεις; καὶ γὰρ τὸ
ἦθος ὅτι πολυχρόνιον· καὶ τὰς ἠθικὰς ἀρετάς αὖ τις λέγει
ἐκ αὐτοῦ πλημμελεῖν δοξῆεν.

Εἰς δὲ τοῦ τέτων ἐτι παραδείγματι χρησάμενος
ἀπαλλάξομαι τὸ ἐτι περὶ αὐτῶν μικρῶν. Λυκέρῳ γὰρ
ὁ τῷ Λακεδαιμονίων νομοθέτης δύο σκύλακας τῶν αὐτῶν
γονίων λαβὼν, ἐδὲν ὁμοίας ἀλλήλοις ἤγαγν· ἀλλὰ
τὸν μὲν ἀπέριπτε λίχρον καὶ συνάμωρον, τὸν δὲ ὕ-
ιχνόεν καὶ θηρᾶν δωατόν. Εἴτα ποτὲ τῶν Λακε-
δαιμονίων εἰς ταυτὸ σωμαλέγμων, Μεγάλη τοι ῥο-
πὴ πρὸς ἀρετῆς κύσιν ὅσιν, ἄνδρες, ἔφησε, Λακε-
δαιμόνιοι, καὶ ἦδη, καὶ παιδεῖαι, καὶ διδασκαλίαι, καὶ
βίων ἀγωγαί· καὶ γὰρ ταῦτα ὑμῖν αὐτίκα δη μάλα ποιεῖ-
σθε σανερά. Εἴτα προσαγαρὼν τοῦ δύο σκύλακας διαφῆκε,
καταθείς εἰς μέσον λοπάδα καὶ λαγῶν καθάθῃ τῷ σκυ-
λάκων· καὶ ὁ μὲν ὅτῃ τὸν λαγῶν ἤϊξεν, ὁ δὲ ὅτῃ τῷ
λοπάδα ἄρμησε. Τῶν δὲ Λακεδαιμονίων ἐδέσσω συμ-
βαλέειν ἐχόντων τί ποτε αὐτῶ τῆτο δυνάσται, καὶ τί βυλό-
μοι τῷ σκύλακας ἐπεδείκνυνεν. Οὗτοι γόνεον, ἔφη,
αὐτῶν ἀμφοτέρω, διαφύει δὲ τυχόντες ἀγωγῆς, ὁ
μὲν λίχρον, ὁ δὲ θηράτης ἀποβέβηκε. Καὶ περὶ μὲν
ἐθῶν καὶ βίων ἀρκέτω ταῦτα.

Περὶ δὲ βροφῆς ἐχόμενον αὖ εἰη λέγειν. Δεῖ δὲ ὡς
ἐγὼ αὖ φαίω, αὐτὰς τὰς μητέρας τὰ τέκνα τρέφειν,
καὶ τί τοις ἐσέχειν τοῦ πατρὸς· συμπαθεστέρον τε γὰρ
δρέψκει, καὶ διὰ πλείονος ὀπιμελείας, ὡς αὖ ἐνδοθεν,
καὶ (τὸ δη λεγόμενον) ὅς οὐδὲν ἀπαλῶν ἀγαπᾶσαι
τὰ τέκνα. αἱ τιτθαὶ δὲ καὶ αἱ βοροὶ τῷ ἔννοι-
αν, ἐσβολιμαίαν καὶ παρέγγραφον ἔχουσιν, ἅτε μισθὸν
φιλεῖσαι. Δηλοῖ ὅ καὶ ἡ φύσις, ὅτι δεῖ τὰς μητέρας
ἀρχονήκασιν, αὐτὰς τιτθεῖν καὶ τρέφειν. Διὰ
τῆτο παῖδι ζωὴ τεκόντι τῷ ἐκ τῆ γάλακός τρε-
φέτω ἐχορήγησε. σφόνδρῃ ἅρα καὶ ἡ πρόνοια διτλὺς ἐνέ-
θηκε ταῖς γυναιξὶ τοῦ πατρὸς, ἵνα καὶ ἐὶ διδυμα τέκοι-
εν, διτλὺς ἔχοιεν τὰς τῆς βροφῆς πηγὰς. Χωρεῖς ὅ τέτων
εὐνέσε-

ζυνίσταται καὶ τοῖς τέκνοις γίγνεται ἄν, καὶ φιλητικώτεροι καὶ μά δ' ἔκ ἀπεκρίτως. Ἡ σωφροσύνη γὰρ ὡς περ ὁπτι-
τόνιον ὅτι τῆς ἐνοίας· καὶ γὰρ τὰ θνητὰ καὶ συνβεβηκότων
ὑποπαύμενα, ταῦτα ποθὲν φαίνεται. Μάλιστα μὲν ἔν,
ὡς περ ἐφω, αὐτὰς περὶ τὸν τὰ τέκνα φέρειν τὰς
μητέρας.

Εἰ δ' ἄρ' ἀδωάτως ἔχοιεν, ἢ διὰ σώματ' ἀδένεια
(γίνοιτο γὰρ ἂν τι καὶ τοῖσιν) ἢ πρὸς ἑτέρων τέκνων
συνεῖναι γένεσιν· ἀλλὰ τὰς γὰρ τιτθὰς καὶ βορρὰς, καὶ τὰς
τυχεύσας, ἄλλ' ὥς ἐνι μάλιστα σπερματίας δοκιμαστέον ὅτι.
Πρῶτον μὲν τοῖς ἦθουσιν Ἑλλωίδας.

Ὡς περ γὰρ τὰ μέλη τῶ σώματ' ἐνθὺς ἀπὸ χυμώσεως
πλάττην τῶν τέκνων ἀναγκαῖον ὅτιν, ἵνα ταῦτα ὀρθὰ
καὶ ἀσφαλῆς εὐρίσται· τὸν αὐτὸν νόμον ἔξ ἀρχῆς τὰ τῶν
τέκνων ἦθι ρυθμίζειν προσήκει. Ἐπλάσσει γὰρ καὶ
ὕλην ἢ νεότης, καὶ ταῖς τέτων ψυχαῖς ἀσφαλῆς ἐτι τὰ
μαθήματα ἐντήκει· πάντ' δὲ τὸ σκληρὸν χαλεπῶς
μαλατίζεται. Καθάρσιν γὰρ σφραγίδες τοῖς ἀπαλοῖς
ἐναπομάττονται κηρῖς· ἔτις αἱ μαθήσεις ταῖς τῶν ἔτι
παιδίων ψυχαῖς ἐναποτυπωῦνται. Καὶ μοι δοκεῖ Πλά-
των ὁ δαίμωνι ἐμμελῶς παραινεῖν ταῖς τιτθαῖς, μὴ τῶν
τυχόντων μύθους τοῖς παιδίοις λέγειν, ἵνα μὴ τὰς τέτων
ψυχὰς ἔξ ἀρχῆς ἀνοίῃ καὶ διαφθορῇ ἀναπίμπλασθαι
συμβαίνει. Κινδυνεύει δὲ καὶ Φωκυλίδης ὁ ποιητὴς καλῶς
παραινεῖν, λέγων·

Παῖδ' ἔτ' ἐόντα χρεὼν δὴ καλὰ διδασκέμεν ἔργα.

Οὐ τοίνυν ἐδὲ τὸτο παρελπίειν ἀξιόν ὅτιν, ὅτι καὶ
τὰ παῖδα, τὰ μέλλοντα τοῖς σοφίμοις ἀσπρέτειν, καὶ
τέτοις σωφροσύνη γίνεσθαι, ζητήσιν πρώτιστα μὲν πε-
δαῖα τοῦ νόμου, ἐτι μὲν τοῖς Ἑλλωϊκά καὶ περὶ βίαν
λαλῇν, ἵνα μὴ σωμαναχωνύμῃ βαρβαρίαι, καὶ τὸ
ἦθ' ὁμοχθέρους, ἀποφύγῃσι τι τῆς ἐμνήτων σαυλό-
τητ'· Καὶ οἱ παροισαζόμενοι δὲ φασιν, ἐκ ἀπὸ νό-
μου λέγοντες, ὅτι, Ἄν' ὧν παραινέσῃ, ἀποφύγῃσι μα-
θήσῃ.

Ἐπειδὴν τοίνυν ἡλικίαν λάβουσιν ὑπὸ παιδαγωγῶν
τεταχθαι,

τεταχθαι, ἐνταῦθα δὲ πολλὰ ὀπμήσαν ἐκτέον τῆς
 τέτων κατὰσσεως, ὡς μὴ λάθωσιν ἀνδραπόδοις· ἢ βαρ-
 βάροις, ἢ παλιμβόλοις τὰ τέκνα παρέδοντες· ἐπεὶ νῦν
 γὰρ τὸ μὴνόμενον πολλοῖς ὑπερκατέλασεν ὄχι. ἥ γὰρ
 δόλον ἥ ἀπειδίαν τοῦ μὴ μαργῆς ἀποδεικνύουσι, τοῦ δὲ
 ταυκλήρης, τοῦ ἢ ἐμπόρου, τοῦ ἢ οἰκονόμου, τοῦ ἢ δανει-
 σῆς· ὅ, τι δ' ἂν ἔνρῳσιν ἀνδραπόδον, οἰνόληπτον, καὶ λίχ-
 νον, πρὸς πᾶσαν περὶ γματείαν ἀχρησον, τέτρω φέρουσι
 ὑποβάλλουσι τοῦ ἥδε.

Δεῖ δὲ τὸν ἀπεδίαν παιδαγωγὸν τοῖσδε τὸν ἥδ' ἔφω, οἷός τ' ὡς ὁ Φοίνιξ ὁ τῷ Ἀχιλλέως παιδαγωγός.

Τὸ δὲ πάντων μέγιστον καὶ κυριώτατον ἥδ' εἰρημύων ἐρ-
 χομαι φέρων. Διδασκάλους γὰρ ζητητέον τοῖς τέκνοις,
 οἳ καὶ τοῖς βίοις εἰσὶν ἀδιάβλητοι, καὶ τοῖς βότοις ἀνεπί-
 ληπτοι, καὶ ταῖς ἐμπειρίαις ἀειστοί. Πηγὴ γὰρ καὶ ῥίζα κα-
 λοκαγαθίας, τὸ νομῖμ' ἐτυχὲν παιδείας. Καὶ ΚΑΘΑ' ὡς
 ταῖς χάρακας οἱ μαργῆ τοῖς οὐτοῖς παρεπιθέασιν· ἔτως
 οἰνόμιμοι ἥδ' διδασκάλων ὀπμειῆς ταῖς ὑποθήκας, καὶ
 παρεπίνεσις παρεπηνύουσι τοῖς νόις, ἢν ὀρθὰ τέτων
 βλαστάνοι τὰ ἥδη.

Νῦν δὲ τις καὶ καταπίυσις ἥδ' πατέρων ἐνίων, οἵτινες
 πρὶν δοκιμάσαι τοῦ μέλλοντος διδάσκουσιν, δι' ἀγνοίαν,
 (ἔσθ' ὅτε καὶ δι' ἀπειρίαν) ἀνθρώποις ἀδοκίμοις καὶ
 παρασημοῖς ἐγχειρίζουσι τοῦ πᾶδας. καὶ ἔπειτα τὸτό ὄχι
 κατέλασεν, ἐπὶ καὶ δι' ἀπειρίαν αὐτὸ παρέπικον· ἐπεὶ
 νο δὲ ἐλάττω ἀτοπον. Τὸ ποῖον; Ἐνίοτε γὰρ εἰδότες,
 αἰδομένοισι μᾶλλον αὐτοῖς τῷτο λεγόντων, τιμὴ ἐνίων
 ἥδ' παιδῶν ἀπείαν ἀμα καὶ μοχθηρίαν, ὅμως τῷ-
 τοῖς ὀπβέπει τοῦ πᾶδας· οἱ μὲν δὲ τῶν ἀρεσκομένων
 ἡπώμενοι κολακείαις, εἰσὶν ἢ οἱ δεομένοισι χαλεπόμενοι
 φίλοις· παρὲμοιον ποιῶντες, ὡς περὶ ἂν εἰ τις τῷ σῶ-
 ματι κάμνων, τὸν σὺν ὀπστήμῃ δυνήθηται αὐτὸν σῶσαι πα-
 ραλίπαι, φίλῳ χαλεπόμενῳ, ἢ δι' ἀπείαν ἀπολέσονται
 αὐτὸν πρὸς τοῖς· ἢ ναυκλήρον ἢ ἀεισον ἀρεῖς, τὸν
 χείριστον δοκιμάσει φίλῳ δυνήθηται Ζεὺ καὶ θεοὶ πάν-
 τες· ΠΑΤῆρ τις καλόμενῳ, πλείων λόγον τῆς ἥδ' ὀπ-
 μείων

μῶν ποιῆται χάρις, ἢ τῆς τοῦ τέκνον παιδὸς
σεως;

Εἴτ' ἐκ εἰκότα πολλάκις ὁ Κρότης ἐκείνῳ ὁ παλαιὸς
ἐλεγε, ὅτι ἔφη ἄρα δυνάτῳ ἦν, ἀναβάντα ἐπὶ τὸ μετε-
ωρεῖσθαι τῆς πόλεως ἀνακραγεῖν μέγας, ὡς ἄνθρωποι,
ποῖ φέρεσθε, οἵ τινες χρημάτων μὴ κλήσεως πέρι πᾶσαν
ποιεῖτε σπουδὴν, καὶ δ' ὕμνων, οἷς ταῦτα καταλείψετε,
μικρὰ φρονιζετε;

Τέτοις δ' ἂν ἔγνωε προειπὼν, ὅτι ὍΙ τοῖς τοι πατέ-
ρες παραπλήσιον ποιεῖσιν, οἷς ἔτι τις τῶ μὴ ὑποδήματι
φρονιζοί, τῷ δὲ ποδὸς ὀλιγώρως ἔχοι.

Πολλοὶ δὲ εἰς τοῖς τοι πατέρων προβαίνουσι φιλαρ-
γυρίας αἶμα καὶ μισοτεκνίας, ὥς ἵνα μὴ πλεόνα μι-
σθὸν τελέσων, ἀνθρώπους τὸν μηδενὸς τιμίους αἰρῶν-
ται τοῖς τέκνοις παιδύτας, ἔυνον ἀμαθίαν διώ-
κοντες.

Ἦ καὶ Ἀρείσπῳ ἐκ ἀκόμψας, ἀλλὰ καὶ πάν-
τες ἐπέσκωψε τῷ λόγῳ πατέρες καὶ καὶ φρενῶν κενόν.
ἐρωτήσαντι γὰρ τινὲς αὐτὸν, πόσον αὐτοῖσι μισθὸν ὑπὲρ
τῆς τῶ τέκνον παιδύσεως, ΧΙΛΙΑΣ, ἔφη, δραχμῶν. τῷ δὲ,
Ἡρακλῆς, ἐπὶ τὸν, ὡς ὑπὲρ πολὺ τὸ αἴτημα. δυνάμει
γὰρ ἀνδραπόδον χιλίων πείσσει. ΤΟΙγαρὺν, εἶπε, δύο
ἐξ ἑσὶς ἀνδραπόδων καὶ τὸν ὕμνον, καὶ ὃν ἂν πείσῃ. Τὸ δ' ὅλον
πῶς ἐκ αὐτοῦ; τῇ μὲν δεξιᾷ σιωθεῖσιν τὰ παιδῶν δέχε-
σθαι τὰς τροφάς, καὶ προτείνει τὴν ἀριστερὰν, ἐπιτιμᾶν
μηδεμίαν ὃ ποιεῖται πρόνοιαν τῶ λόγων ὀπιδεξίων καὶ
νομίμων ἀκούει;

Τί ἐν συμβαίνει τοῖς θαυμαστοῖς παρὰ τινι, ἐπειδὴν
κακῶς μὴ δρέψουσι, κακῶς δ' παιδύσωνται τὸν ὕμνον, ἐρῶ
φρονῶ. Ὅταν γὰρ εἰς ἀνδρας ἐγχεσθῇ τῷ μὲν ὕμνῳ
νοντῶ καὶ τῷ λαγνῶς βίῃ καὶ φρονήσῃ, ἐπὶ δ' ὅτι τὰς
ἀτάκτας καὶ ἀνδραποδῶν ἡδονὰς ἑαυτοῦ κρημνίσωσι,
τότε δὴ μετὰ μελέναι τὴν τῶ τέκνον προδεδοκότες παι-
δείαν, ὅτε ἔδεν ὀφείλῃ, τοῖς ἐκείνων ἀδικήμασιν, ἀδη-
μονεύει. Οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν κόλακας, καὶ παρὰ τὴν ἀνα-
λαμβάνουσιν, ἀνθρώπους ἀσώτους, καὶ καλῶς τῶ καὶ τῆς
νεότητι.

νέοι τῇ θ' ἀναβοῶντες καὶ λυμεῶνας· οἱ δὲ τινες ἐταίρους
καὶ χαμαίβυτας λυβύνται σοβαράς καὶ πολυτελεῖς· οἱ δὲ
καλοῖσθαι γαστρίαν· οἱ δὲ εἰς κύβους καὶ κόμους ἐξοκέλλουσιν·
ἦδ' οὐδὲ τινες καὶ τῇ νεανικωτέρῳ ἀπὸνται κακῶν, μοι
χρόνους καὶ κίτφορεῖς, καὶ μίαν ἡδονὴν θανάτου τιμή-
μιοι· φιλοσόφῳ δὲ ὁμιλήσαντες ἔτοιμα εἰς τοῖς ἴοις πρᾶγ-
μασιν ἑαυτοὺς ἂν καταπειθεῖς παρέχοντο· καὶ τό γε παρ-
γγελμα τῷ Διογένης ἑμαυτὸν ἂν, ὅς φορτικῶς μὲν τοῖς ῥή-
μασιν, ἀληθῶς δὲ τοῖς πρᾶγμασιν παραινέει, καὶ φησὶν·
Εἰσελθε εἰς πορνείον περὶ, ἵνα μάθῃς ὅτι τῇ ἀναξίῳ
τὰ τίμια ἔδ' ἐν διαφέρει.

Σωκράτην τοίνυν ἐξέφημι, καὶ χρησμολογεῖν μᾶλλον
ἢ παραινέειν δόξαίμ' ἂν οἰκώτως, ὅτι ἔν πρώτον καὶ
μέσση καὶ τελευτῶν ἐν τέτοις κεφάλαιον, ἀγωγὴν σω-
φροσύνης καὶ παιδείας νόμιμός ἐστι· καὶ ταῦτα πορὰ καὶ σωφρο-
σύνης ἀρετῆς καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν φημί. καὶ τὰ μὲν ἄλλα
τῶν ἀγαθῶν, ἀνδρώπιναν, καὶ μικρὰ, καὶ ἐκ ἀξιοσπουδαίας
καθέστηκεν.

Εἴτε γὰρ νεῖα καλὸν μὲν, ἀλλὰ πρὸς ἄλλων ἀγαθόν.

Πλάτωνα δὲ τίμιον μὲν, ἀλλὰ τύχης κήλημα· ἐπεὶ δὲ
τῷ μὲν ἐχόντων πολλάκις ἀφείλετο, τοῖς δ' ἐκ ἐλπίσεως φέ-
ρουσα προσέβλεπε. καὶ ὁ Πόλυς πλεῖστον, σκοπὸς ἐκκεί-
ναι τοῖς βελουμένοις βαλάντια τοξόφειν, κακέρχοις οἰκέ-
ταις, καὶ συκοφάνταις· καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι καὶ τοῖς πο-
νηροτάτοις μέτεστι.

Δόξα γὰρ μὲν σιμνόν· ἀλλ' ἀβέβαιον.

Κάλλος δὲ σεμνότητος μὲν, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον.

Τίτιμα δὲ τίμιον μὲν, ἀλλ' ἐμετάστατον.

Ἰσχυὲς δὲ ζήλων μὲν, ἀλλὰ νόσῳ ἐνέκωλον καὶ γήρας
τὸ δὲ ὅλον, εἴ τις ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος ῥύμης φρονεῖ, μαθή-
ται γνώμης διαμυρτάνων· πόσον γὰρ ὅστις ἰσχυρὸς ἀνδρωπί-
νῃ τῇ ᾧ ἀλλαν ζώων δυνάμειος, λίγω δὲ, οἷον ἐλεφάντων καὶ
ταύρων καὶ λέοντων.

Παίδεια δὲ τῇ ἐν ἡμῖν μόνον ὅστις ἀθάνατον καὶ
εἶναι. Καὶ οὗτοί τ' ἀπάντων ὅστις κλειώτατα ἐν τῷ ἀν-
θρώπινῳ φύσει, νῦν καὶ λόγῳ· καὶ ὁ μὲν νῦν, ἀρχικός ἐστι
τῷ

τῷ λόγῳ· ὁ δὲ λόγος, ὑψηλὸς τῷ νῦν· τύχη μὲν ἀνάλω-
τος, συκοφαντίας δὲ ἀντιφαρῆς, νόσος ἀδιάφορος, γή-
ρα δὲ ἀλύμαντος. ΜΟΝΟΣ γὰρ ὁ νῦν παλαιόμυθος ἀνιβαῖ
καὶ ὁ ΧΡΟΝΟΣ, τὰλλα πάντ' ἀφαιρῶν, πρὶ γήρα· πρὸς
δὲ τοῖς ὀπίσθιον. ὁ γὰρ μὲν πόλεμος χειμάρρην διπλῶν
πάντα σφόν, καὶ πάντα παραφέρων, μόνῳ δὲ δίδωται πα-
ρά τὸν παρελθόντα.

Καὶ μοι δοκεῖ Στίλπωνα ὁ Μεγαροῦς φιλόσοφος, ἀξιό-
μνημόνῳ τον ποιῆσαι ὑπόκεισιν, ὅτε Δημήτριος ἔξα-
νδραποδοπαύωντος τὸ σόλιν, εἰς ἔδαρος κατέβηκε, καὶ
τὸ Στίλπωνα ἤρξατο, μή τι ὑπολαλεῖν εἴη· καὶ ὅς, Οὐδὲν
τα, εἶπε, ΠΟΛΕΜΟΣ γὰρ λαφυραγωγὴ ἀρετῶν. Σύμ-
φωνος δὲ καὶ Σωκράτης καὶ ἡ Σωκράτης ὑπόκεισιν ταύ-
τη φαίνεται. Καὶ γὰρ εἶπε, ἐρωτήσαντος αὐτὸν (μοι δοκεῖ)
Γοργίας, ἦν ἔχοι σοὶ τὴν μεγάλην βασιλείαν ὑπόλοιπην,
καὶ ἡ νομίζουσα τὸν ἐυδαιμόνα εἴη, ὅτι οἶδα, ἔφησε πῶς
ἀρετῆς καὶ παιδείας ἔχει· ὥς δὲ ἐυδαιμονίας ἐν τέτοις,
ἐκ ἐν τοῖς τυχεροῖς ἀγαθοῖς κειμένης. Ὡς περὶ δὲ παρ-
εῖν τὴν παιδείαν καὶ τέκνων μηδὲν ποιῆσαι προύρρητε-
ρον· ἔτις ἀνὰ πάλιν ζητῶν δὲν τὴν ἀδιαφορίαν καὶ ὑμει-
νύσης ἔχει, καὶ τὴν πανηγυειῶν λήρων ὡς πορρωτάτα
πρὸς ἡμᾶς ἀπάρχην. ΤΟ' γὰρ τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν, τοῖς σφ-
φοῖς δὲ ἀπαρέσκειν. Μαρίστει δὲ μετὰ λόγῳ καὶ Εὐει-
πίδης λέγων·

Ἐγὼ δ' ἀκομῶ εἰς ὄχλον δύναι λόγον,
Εἰ ἡλικας δὲ κωλίγεις σοφώτερος.

Ἐχει δὲ γὰρ μοῖραν τόδ'· οἱ γὰρ ἐν σοφίᾳ
φῶλοι, παρ' ὄχλῳ μυστικώτερον λέγουσιν.

Ὅρῳ δ' ἔγωγε πρὸς τοῖς συρφετώδεσιν ὄχλοις ἀρετῶς
καὶ κεχαρισμένης ὀπίσθιον δυνάμει λέγειν, καὶ τὴν βίον ὡς τὰ
πολλὰ αἰσώτης καὶ φιληδόνος ἀποβαίνοντες καὶ νῦν Δι' εἰκό-
τως. Εἰ γὰρ ἄλλοις δοκᾷ παρὰ σκευάζοντες ἀμελεῖν τὴν
καλὴν, πολλὰ γὰρ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἡδυσταθείας καὶ βουλοῦντες ὑπερ-
τὸ ὁρθὸν καὶ ὑμῖν ποιήσαντες, ἢ τὸ σῶφρον ἀντὶ τῆς τερπνῆς
διώξαιεν.

Πρὸς δὲ τέτοις, τί ἀνὰ τὴν παιδείαν χρῆσθαι ἕτερον δι-
δάσκαι.

ἀξιαίον, καὶ τίσιν ἀγαθοῖς ὁπρυνέσθαι παραινέσταιμι,
καλὸν γάρ τοι, μηδὲν εἰκῇ μήτε λέγειν μήτε πράττειν,
καὶ κατὰ παρρησίαν, καλεπὰ τὰ καλὰ. Οἱ δ' αὐτοῖς
οἱ τῶν λόγων, πολλῆς εὐχερείας καὶ ῥαδιουργίας εἰσὶ πλή-
ρεις, εἴθ' ἴδεν ἀρκίον, εἴθ' ἐποι παύσειν ὅτιν εἶδον.
Χαίεις δὲ τῶν ἄλλων πλημμελημάτων, οἱ ἂν ἐκ τῆς παρ-
ρησίας λέγῃσιν, εἰς ἀμεσίαν δεινὴν ἐμπίπτουσιν, καὶ πολυ-
λογία σκέψις δι' ἣν ἐκ τῆς ἐκνευρίας συμμείκει τὸν
λόγον ἐκπίπτειν.

Ὁ Περικλῆς (ὡς ἡμῖν ἀπέειν παραινέσαι) καλέμε-
νος ἔσθ' ὅτι δῆμος πολλὰ καὶ ἐκ ὑψηλοῦ, λέγων ἀσυν-
τακτῶς. ὡσαύτως δὲ καὶ Δημοθένης ζηλωτὴς τῆς τι-
τῆς πολιτείας ἡρώδου, καλέντων αὐτὸν τῶν Ἀθηναι-
ων σύμβουλον, ἀντέβαινε, οὐ σωτέταγμα, λέγων, καὶ
ταῦτα μὲν ἴσως ἀδίσποχός ἐστι, καὶ πεπρασμένη παρὰ δόξας.
Ἐν δὲ τῷ κατὰ Μενδίου λόγῳ τὴν σκέψιν ὡφέλειαν ἐναργῶς
παρίησι· φησὶ γάρ· Ἐγὼ δ' ἐσκέφθην μὲν, ὅτι Ἀθηνᾶοι,
φημὶ, καὶ ἐκ ἂν ἀρνηθεῖν καταμεμελετηκέναι γε, ὡς ἐν ἡμῶν
μάλιστά ἐμοί· καὶ γὰρ ἂν ἀδελφῶς ἦν, εἰ τοιαῦτα παθὼν καὶ
πάγων, ἡμέτερον ὦν περὶ τέτων εἶναι ἔμελλον.

Τὸ δὲ δὴ παρὰ τὴν ἀποδοκιμάζειν ἢ λόγων τὴν
ἐτοιμότητα, ἢ πάλιν αὐτὸ ταῦτ' ἐκ ἐπ' ἀξίους ἀπείναι, ἐ-
φαίνω ἂν ἐρωγῇ· ἀλλ' ὡς ἐν φαρμάκῳ μοῖρα τῶτο ποιητέον
ἔστι.

Μέχρι δὲ τῶν ἀνδρῶν ἡλικίας, εἰδὲν ἐκ τῆς παρρη-
σίας ἀξίῳ λέγειν· ἀλλ' ὅταν τις ῥιζώσῃ τὴν δυνάμιν,
τότε, ἢ καὶ καλέντων, ἐλάττειν αὐτὸν τοῖς λόγοις
προσηκόν.

Ὡς γὰρ οἱ πολλοὶ χρόνον δεδέντες, καὶ λυθεῖν ὕπε-
ρον, ἔσθ' ὅτι πολυχρόνις ἢ δυνάμιν σωτηρίας ἐδυνά-
μην βαδίζειν, ὑποσκειλίζονται· τὸν αὐτὸν ῥόπον οἱ
πολλοὶ χρόνῳ τὸν λόγον σφίγγουσιν, καὶ ἔτι ποτε ἐκ τῆς πα-
ρρησίας δειήσειν εἰπεῖν, εἰδὲν ἢ τὸν αὐτὸν τῆς ἐρ-
μηνείας χαλαρῶς συλάσκειν. Τὸ δὲ ἔτι παύδας ὄντας
εἶναι ὅτι καὶ λέγειν, μεταβολῆς τῆς ἐσχάτης αἰτίας
καθίσταται.

Ζώγραφο,

Ζώρεατο, φασιν, ἀθλιότατον Ἀπελλῶ δέξαι σίκονα,
ταύτην, ἔφη, νῦν γέγραφα· ὁ δὲ. Καὶ ἦν μὴ λέγεις,
ἦτις, οἶδα ὅτι ταχὺ γέγραπται· θαυμάζω δὲ πῶς ἐχέ
τοιαύτας πλείους γέγραφας. ὡς περ τοίνυν (ἐπανάγω γὰρ
πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς τῆς λόγου ἐπίθεσιν) τὴν θεαρίκην καὶ
παραβλαφικὴν, ὥς αὖ πάλιν καὶ τὴν συμπερολομένην τῆς
λέξεως καὶ ταπεινώσιν παραινῶ διδουλαβεῖσθαι καὶ φάσιν·
ἢ μὴ γὰρ ἀπὸ τοῦ γράφειν, ἀπολίτῳ τὸς ὄντι· ἢ δὲ ἰσχυρῶς, λίαν
ἀνέκπληκτο.

Καθάρω δὲ τὸ σῶμα καὶ μόνον ὑμῖν, ἀλλὰ καὶ ἐνεκτι
κὸν ἐστὶν καὶ τὸν λόγον αὐτῶς ἐκ ἄνοσον μόνον, ἀλ
λά καὶ ἔνθα ἐστὶν διὰ. Τὸ μὴ γὰρ ἀσφαλές, ἐπαινήται
μόνον· τὸ δὲ ὁπλινδανον, καὶ θαυμάζεται.

Τὴν αὐτὴν δὲ τυγχάνω γνώμην ἔχων καὶ περὶ τῆς
τῆς ψυχῆς διαθέσεως· ἔτε γὰρ θεασώμεν, ἔτ' ἀτολμον καὶ
καλαπλήγη προσήκειν ἐστὶν. τὸ μὲν γὰρ εἰς ἀναισχυσίαν, τὸ
δὲ εἰς ἀνδραποδισμὸν περὶ τῆς αἰτίας· Ἐντεχρον δὲ, τὸ τὴν
μέσῳ ἐν ἅπασιν τέμνειν ἐμμελέσσεια.

Βύλομαι δὲ ὥς ἐτι μέμνημαι τῆς παιδείας, ὥς ἔχω
δύσκειν περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ὅτι τὸν μονόκωλον λόγον πρῶ
τον μὲν ἀμφοτέρω καὶ μικρὸν ποιεῖται τεκμήριον, ἔπειτα δὲ
καὶ πρὸς τὴν ἀσκήσιν ἀλίσκορον, καὶ πάντῃ ἀνεπίμονον ἐστὶν
νομίζω. Μωνοδία γὰρ, ἐν ἅπασιν ὅτι πλῆσμιόν τε καὶ
πρὸς αὐτὴν, ἢ δὲ ποικιλία, τερπνόν· καθάρω καὶ τοῖς
ἄλλοις ἅπασιν, ὅς ἀκρίβεια καὶ θεάμασι.

Δὲ τοίνυν τὸν παῖδα τὸν ἐλαθέρον μηδὲν μὴδὲ
ἄλλων τῶν καλεσμένων ἐγκυκλίων παιδαγωγμάτων, μή
τε ἀνήκοον, μήτε ἀθέατον ἐστὶν ἐστὶν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκ
θεωρίας μαθεῖν, ὡς περ ἐν γράμμασι· ἐνεκεν (ἐν ἅπασιν
γὰρ τὸ τέλειον ἀδύνατον) τὴν δὲ φιλοσοφίαν πρὸς ἀνέ
μιν. ἔχω δὲ δι' οἰκόντα πρὸς αὐτὴν ἐμμελέσσεια·
ὡς περ γὰρ περὶ πλεῖστον μὲν πολλὰ πόλεις καλὰν, ἐνοικῶ
σαι δὲ τῇ κελεύσει χρησίμων. Ἀσείως δὲ καὶ βίῳν ἐλεῖται
ὁ φιλόσοφος, ὅτι ὡς περ οἱ μνηστῆρες τῇ Πλωτόνῃ πλε
σιάζειν μὴ δυνάμενοι, ταῖς ταύτης ἐμύγνῳσι θεορῶσι
καί, ἔτω καὶ οἱ φιλοσοφίας μὴ δυνάμενοι κατατρεχέειν, ἐν
τοῖς

τοῖς ἄλλοις παιδίσμασι τοῖς ἑδενδὸς ἀξίοις, ἑαυτὸν κα-
 τασκελεῖν. Διὸ δ' αἱ ἄλλαι παιδείαι ὥσπερ κέρα-
 λαον ποιεῖν ἢ φιλοσοφίαν. Περὶ μὲν γὰρ τῷ τῷ σῶ-
 ματι δὴ μέλειαν διπλᾶ εὖρον δὴ πρῶτος οἱ ἄνθρωποι,
 ἢ ἰατρικῷ, καὶ ἢ γυμναστικῷ. ὧν ἡ μὲν ἢ ὑγίαιαν, ἡ δὲ
 τῷ ἐνέξαιαν ἐντίθησι. Τῶν δὲ τῆς ψυχῆς ἀρρώσθημάτων
 καὶ παθῶν ἡ φιλοσοφία μόνη φάρμακόν ἐστι. διὰ γὰρ ταύτῃ
 ἐστὶ καὶ μὲν ταύτης γινώσκειν, τί τὸ καλόν, τί τὸ αἰσχρὸν, τί
 τὸ δίκαιον, τί τὸ ἀδίκον, τί τὸ συλλήβδην αἰρεῖσθαι, ἢ φά-
 κλόν. πῶς θεοῖς, πῶς γονεῦσι, πῶς πρεσβυτέροις, πῶς
 νόμοις, πῶς ἀλλοβίοις, πῶς ἀρχαῖς, πῶς φίλοις, πῶς
 γυναιξὶ, πῶς τέκνοις, πῶς οἰκέταις χρηστὸν ἐστίν. ὅτι
 διὰ θεῶν μὲν σέβειν, γονέας δὲ τιμᾶν, πρεσβυτέρους αἰ-
 δεῖσθαι, νόμοις πειθαρκεῖν, ἀρχαῖς ὑπακούειν, φίλους
 ἀγαπᾶν, πρὸς γυναικας σωφρονεῖν, τέκνων σεργιλικὸς
 εἶναι, δούλους μὴ στυγεῖν. τὸ δὲ μέγιστον, μήτε ἐν ταῖς
 ἐνδοξίαις περὶ χαρῆς, μήτε ἐν τῇ συμφορᾷς περὶ λύπης
 ὑπερβαίνειν, μήτε ἐν ταῖς ἡδοναῖς ἐκλυπτεῖν, μήτε ἐν τῇ
 ὀργῇς ἐκπαθεῖν καὶ θηριώδειν. ἅψ' ἐγὼ πάντων ἥψ'
 ἐν φιλοσοφίᾳ περὶ γονεῶν ἀγαθῶν πρεσβυτέρων κείνων.
 τὸ μὲν γὰρ εὖ γινώσκων εὐτυχεῖν, ἀνδρὸς. τὸ δὲ ἀνεπιφθό-
 νως, εὐδαιμόνως. τὸ δὲ τοῖς λογισμοῖς περὶ εἶναι ἥψ'
 ἡδονῶν σοφῶν. τὸ δὲ ὀργῆς κατακρατεῖν, ἀνδρὸς καὶ τῷ τυ-
 χόντι ἐστὶ.

Τελείας δὲ ἀνθρώπους ἡ γυνὴ καὶ τὸν διωκτικὸν τῷ πο-
 λιτικῷ δυνάμειν μίξαι καὶ κερᾶται τῇ φιλοσοφίᾳ. καὶ δι-
 εῖν ὄντοιν μεγίστην ἀγαθὸν ἐπὶ βόλκευ πάρεχον ὑπολαμ-
 βάνω, τὰ τε κοινωφελὲς βίαι, πολιτδουλεύας, τὰ τε ἀκνύ-
 μοντα καὶ γαλιωῖ, διατίβοντα περὶ φιλοσοφίαν.

Τεινὸν γὰρ ὄντων βίον, ὧν ὁ μὲν ἐστὶ περὶ κληρικὸς, ὁ
 δὲ θεωρητικὸς, ὁ δὲ ἀπολαυστικὸς. ὁ μὲν ἐκλυτὸς καὶ δὴλ-
 ῶς ἡδονῶν, ζωῆς καὶ μικροπρεπὲς ἐστίν. ὁ δὲ θεωρη-
 τικὸς τὰ περὶ κληρικῶν διαμυρίανων, ἀνωρελὴς. ὁ δὲ
 περὶ κληρικὸς ἀμοιρήσας τῆς φιλοσοφίας, αὐτοῦ καὶ πλημ-
 μελής.

Πρεσβύτερον ἔν εἰς δυνάμειν καὶ τὰ κοινὰ περὶ εἶναι, καὶ
 τῆς

ἡ φιλοσοφία ἀντιλαμβάνειτο, καὶ τὸ παρῆκον τῇ καίρῳ·
οὕτως ἐπολιτίστατο Περικλῆς, ὥτως Ἀρχύτας ὁ Ταραν-
τίνος, ὥτω Δίων ὁ Συρακούσιος, ὥτως Ἐπαμεινώνδας ὁ
Θηβαῖος· ὧν ἕκαστος ἰσχυρὸς ἐγένετο σπουδασίας· καὶ
οὗτοι μὲν παιδείας, ἐκ οἷο' ὅτι δὲ πλεονα λήρην αὐτὰ διαβίβειν.

Πρὸς δὲ τοῖς εἰρημύτοις χρήσιμον, μᾶλλον δὲ ἀναγ-
καῖον ὄζει, μηδὲ τῆς αὐτῶν παλαιῶν συζητημάτων κη-
ρίως ὀλιγώρως ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τέτων ποιῶν Συλλογῶν
καὶ τῶν χειρῶν· τὸν αὐτὸν γὰρ τρόπον Ὀργανον τῆς
παιδείας, ἢ χρῆσις αὐτῶν βιβλίων ὄζει, καὶ ἀπὸ σπυγῆς τῶν
ὁπσημῶν τηρεῖν συμβέβηκεν.

Οὐ τοίνυν ἄξιον εἶδεν τῶν αὐτῶν σωμάτων ἀγωνίαν
παρεργᾶν. ἀλλὰ πέμποντας ἐς παιδοβίβει τοὺς παῖδας,
ἰκανῶς ταῦτα διατονεῖν, ἅμα μὲν τῆς αὐτῶν σωμάτων
εὐρυθμίας ἐνεκεν, ἅμα δὲ καὶ πρὸς βίῳ· καλῶ γὰρ
γῆρας θεμέλιον ἐν παισὶν, ἢ αὐτῶν σωμάτων εὐξία.
καθ' ἃς ἔν ἐν εὐδία τὰ πρὸς χειρῶν προσῆκε πα-
ρασκευάζειν, ὥτως ἐν νεότητι τῶν εὐταξίαν, καὶ τῶν σω-
φροσύνην ἐφόδιον εἰς τὸ γῆρας ἀποτίθεσθαι.

οὕτω δὲ ταμιεύεται τὸν τῶν σωμάτων πόρον, ὥς μὴ
καταξήρης γινώσκῃ πρὸς τῶν τῆς παιδείας ὁπμήσαν
ἀπαγορεύειν· καὶ γὰρ Πλάτωνα, ὅτι τῶν καὶ κόποι μα-
θήμασι πολέμιοι.

καὶ τί ταῦτα; Ἄλλ', ὅ πάντων ὄζει κυριώτατον αὐτῶν
εἰρημύτων, ἀπείδω λείπειν. Πρὸς γὰρ τοὺς στρατιωτικὰς ἀ-
γῶνας τοὺς παῖδας ἀσκητέον, ἐν ἀκονισμοῖς αὐτοὺς κα-
ταθλύντας, καὶ τοξείας καὶ δῆρας· τὰ γὰρ τῇ ἡπαιμῶν
ἐν ταῖς μάχαις ἀγαθὰ, τοῖς νεκρῶσιν ἀθλα πρόκειται·
πόλεμος δὲ ἐσκιασθημῶν σωμάτων ἐξιν εἰδέχεται·
ἰσχυρὸς δὲ στρατιώτης πολεμικῶν ἀγῶνων εἶναι, ἀθλητὴς καὶ
πολεμίων φάλαγγας διωθεῖ.

τί ἔν ἂν τις εἴποι; σὺ δὲ δὴ τῆς αὐτῶν αὐτῶν ἐλαθέων
παίδων ἀγωγῆς ἐπονομάζει παρὰ δέγματα δάσκειν,
ἐπειτα φαίνει τῆς μὲν αὐτῶν πενήτων καὶ δημοτικῶν παρ-
μελῶν ἀγωγῆς, μόνοις δὲ τοῖς πλουτοῖς ὁμοιοῖς ταῖς
ἐποθήκας διδόναι· πρὸς ὅς ἐ' χαλεπὸν ἀπαντῆσαι. ἐγὼ
γὰρ

ζαρε μάλιστα ἂν βελοῖμην πᾶσι κοινῇ χρήσιμον ἔστω τὴν
ἀγωγὴν· εἰ δὲ τινες ἐνδεῶς τοῖς ἰδοῖσι παρτίοντες ἀδύ-
νατῆσαι τοῖς ἐμοῖς χρήσασθαι παρηγάμασι, τὴν τυχεῖα
αἰτιάσασθαι τὸν ταῦτα συμβεβόνητα.

Περὶ γὰρ μὴ ἐν οἷς δύναμιν ἔχειν ἰσχύει ἀσφαλῶς πο-
θεῖσθαι καὶ παίδων καὶ τοῖς πένησιν· εἰ δὲ μὴ, τῇ γε δυνα-
τῇ χρῆσθαι.

Καὶ ταῦτα μὴ δὴ τῷ λόγῳ παρεροισμῶν, ἐν ἑρε-
ξῆς καὶ τῶν τὰ φέρων πρὸς τὴν ὀρθὴν καὶ νέων ἀγω-
γῶν σφάψω. Κακὸν γὰρ φημι, δὴν καὶ παίδας ὅτι τὰ κα-
λὰ καὶ ὁπτησιδωμάτων ἀγειν παραινέσεις καὶ λόγους, μὴ
μὰ Δία πληγὰς, μηδὲ ἀμύσεις· δοκῇ γάρ πε ταῦτα
τοῖς δαίλοισι μάλλον, ἢ τοῖς ἐλδοθέραις πρέπον· ἀπονα-
κῶς γὰρ καὶ φείτῃσι πρὸς τοὺς πόνας, τὰ μὲν δὲ τὰς ἀλ-
γηθόνας καὶ πληγῶν, τὰ δὲ καὶ τὰς ὑβρεις. Ἐπαινοὶ
δὲ καὶ φόβοι, πάσης εἰσὶν αἰκία· ὠφελιμώτεροι τοῖς ἐλδο-
θέραις· οἱ μὲν, ὅτι τὰ καλὰ παρορμίζουσιν, οἱ δὲ, ὑπὸ τῶν
αἰσῶν ἀνείργουσιν. Δεῖ δὲ ἐναλλαξ, καὶ ποιήσας χρῆσθαι
καὶ ὁππλήξουσιν καὶ τοῖς ἐπαῖνοις· κατὰ δὲ τὴν ποιεῖν εὐφρα-
νῶνται ταῖς ὁππλήξουσιν, ἐν αἰσχρῇ ποιεῖσθαι, καὶ πάλιν
ἀνακαλεῖσθαι τοῖς ἐπαῖνοις, καὶ μιμεῖσθαι τὰς τιτθὰς,
αἵτινες ἐπειδὴ τὰ παιδία κλαυθμυεῖσθαι, οἷς παρη-
γορεῖαν πάλιν τὸν μαστὸν ὑπέχεισι. Δεῖ δὲ αὐτοὺς μηδὲ
τοῖς ἐγκωμίοις ἐπαίρειν καὶ φυσᾶν· χαυνουῶνται γὰρ ταῖς
ὑπερβολαῖς καὶ ἐπαῖνων καὶ θρύπθονται.

Ἦδη δὲ τινὰς ἐγὼ εἶδον παῖδας, οἷς τὸ ἄλιν φε-
λῆν, τὸ μὴ φελεῖν αἴτιον κατέστη. Τί ἐν ὅτιν, ὃ βέλομαι
λέγειν; ἵνα τὰ παρὰ διὰ γὰρ φωτεινότερον ποιήσω τὸν
λόγον· σπεύδοντες γὰρ τοὺς παῖδας ἐν πᾶσι τάχιστα
πρωτεύουσαι, πόνας αὐτοῖς ὑπερμέτρως ὁππλάσθαι, οἷς
ἀσπιδωδὲς ἐμπέμπουσι, καὶ ἄλλως βαρύνουσι, ταῖς κακο-
παθείαις, καὶ δεχόμενοι τὴν μάθησιν ἐνυμνῶν.

Ὡς περ γὰρ τὰ εὐτὰ τοῖς μὲν μετρίοις ὅσον βί-
βηται, τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται· καὶ αὐτὸν βόπον ψυχῆς
τοῖς μὲν ὑπερμέτρως αὐξάνει πόνοις, τοῖς δὲ ὑπερβα-
λῶς βαρύνει, ὁ δὲ ἐν τοῖς παισὶν ἀναπνέων καὶ
σωεχῶς

συνεχῶν πόνων, ἐνθυμεμένης ὅτι ΠΑ[~]Σ ὁ βί[~]θ[~] ἡμῶν
 εἰς αὐτοὺς καὶ συνεδῶν διηρῆται· καὶ διὰ τὸτο, ἡ μόνον
 ἐξηγεῖται, ἀλλὰ καὶ ὕπν[~]θ[~] εὐρέθῃ· ἐδὲ πόλεμος, ἀλ-
 λά καὶ ἐρεῖνη· ἐδὲ χειμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐνρία· ἐδὲ ἐργασί-
 ας, ἀλλὰ καὶ ἐρεῖα· συνελόντι δὲ εἰπὲν· Ἡ ἀνά-
 στασις, ἥ[~] πόνων ἀρῆμα ὄει· καὶ ἐκ ὅτ[~] ἥ[~] ζώων μό-
 νων τὸτο ἴδοι τις ἀν[~] γνόνμενον, ἀλλὰ καὶ ὅτ[~] ἥ[~] ἀν-
 χων· καὶ γὰρ τὰ τόξα, καὶ τὰ λύρας ἀνέμενον, ἵνα ὅτ[~] τεύχας
 ἀνωγειώμεν· καθόλου δὲ, ΣΩ[~] ζῆσαι σῶμα μὴ ἐνδεῖα καὶ
 πληρώσει, ψυχὴ δὲ ἀνέσει καὶ πόνω.

Ἀξίον δὲ ὀπτιμῶν ἥ[~] πατέρων ἐνίοις, οἵτινες παι-
 δαγωγῆς καὶ διδασκαλοῖς ὀπτιμῶν τοῦ ἡ[~]ς, αὐτοὶ
 τῆς τέτων μαθήσεως ἔτι αὐτόπαι γιγνοῖται τὸ παρ-
 εον, ἔτι αὐτήκοοι, πλεῖστον τῷ δέοντι ἀντιπρόσ-
 ατον γὰρ παρ' ὀλίγας ἡμέρας διὰ δοκιμασίαν λαμβά-
 νειν ἥ[~] παιδων, ἀλλὰ μὴ τὰς ἐλπίδας ἔχειν ἐν μισθ-
 ῷ διαδέσθαι, καὶ γὰρ οἱ πολλοὶ πλῆθον ποιήσονται τὴν
 ὀπτιμότητα ἥ[~] παιδων, μέλλουσι ἐκαστοὶ διδόναι τὰ
 οὐθωῖαι. Κεῖνταῦθα δὲ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ ἱστοκράτους, χα-
 ρειν, ὡς ΟΥΔΕΝ[~] ἔτα πταίνει τὸν ἱστοκράτη βασιλέως
 ὀρθαλμός. ΠΑΝΤων δὲ μέλιστα, τὴν μνήμην ἥ[~] παί-
 δων ἀσκεῖν, καὶ συνεθίζειν αὐτὴν ὡς ὡς τῆς παιδείας
 ὅτ[~] τὰ μέγιστα· καὶ διὰ τὸτο μνῆρες ἥ[~] Μουσῶν ἐμυθα-
 λόγησαν εἶναι τὴν Μνημοσύνην, ἀντιπρόσβατοι καὶ παρ-
 ελποῦτες ἔως ἐδὲν γυνῶν καὶ ῥέειν ὡς ἡ μνήμη πεί-
 θουκε· καὶ τοῖσιν αὐτῶν καὶ ἀμφοτέρω ἀσκητέον, εἴτε
 ἐκ εὐσεως μνήμονες εἶναι οἱ παῖδες, εἴτε καὶ τὸν ἡλίον,
 ἐπλήσμονες. τὴν δὲ πλεονεξίαν τῆς φύσεως ὀπτιμώ-
 τω. τὴν δὲ ἔλλειψιν ἀναπληρώσμεν· καὶ οἱ μὲν τ' ἄλλων
 ἔσονται βελτίους, οἱ δὲ αὐτῶν. Τὸ γὰρ Ἡσίοδος καλῶς
 ἡρῆται·

Εἰ γὰρ κεν καὶ σμικρὸν ὅτ[~] σμικρῷ καλῶς,

Καὶ θαμὰ τῷ ἑρδοῖς τάχα κεν μέγα καὶ τὸ χρυσοῖο.

Μὴ λανθανέτω τοῖσιν μηδὲ τὸτο τοῦ πατρός, ὅτι τῇ
 μνημονικῶν τῆς μαθήσεως μέγ[~]θ[~], ἡ μόνον πρὸς τὴν πα-
 ρεῖαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τῶν βί[~]ς παρ[~]ς καὶ ἐλαχί-
 στω

εἰς συμβάλλεται μοῖραν· Ἡ γὰρ τῶν γενημένων προ-
ξένων μνήμη, τῆς αὖτε τῶν μελλόντων ευβουλίας γίνεται
παραδείγμα.

Καὶ μῦθοι καὶ τῆς αἰσχρολογίας ἀπακλίον καὶ ἡεῖς.
Λόγῳ γὰρ ἔργα σκιῇ καὶ Δημόκειτον. Εἰτά γε μὴν
ἐνδοκίμους αὐτὸν εἶναι παρασκευασίον καὶ φιλοπεσιγ-
ρὸς· ἐδὲν γὰρ ὡς τὰ ἀνένδοκλα τῶν ἡδῶν εἶναι ἕτας ἀξιο-
μιστον.

Ἐτι τοίνυν οἱ παῖδες ἀμισεῖς γίγνονται· ἀν τοῖς Συμ-
σι μὴ παντελῶς ἐν τῇ ζητήσῃν ἀπαραχώρησι γιγνόμε-
νοι. Οἱ γὰρ τὸ νικᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἡπιάσαι δπ-
σαδαι καλὸν, ἐν οἷς τὸ νικᾶν βλαβερόν· ἔστι γὰρ ὡς ἀλη-
θὲς καὶ νίκη Καδμεύα. Ἐχω δὲ μάρτυρα τῶν Εὐει-
πίδῳ τὸν σοφὸν ἐπαγαγέσθαι, λέγοντα·

Δυσὸν λεγόντιν, θατέρου θυμὸν ἔχοντα,

Ὅ μὴ ἀνίστειναι τοῖς λόγοις, σωώτερόν.

Ἄ τοίνυν ἥντιν ἡμετέρων εἰδένος ἡτλόν εἶναι, ἀλλὰ καὶ μάλ-
λον δπτησιώτεα τοῖς νέοις, καὶ δὴ Λακίον· ταῦτα
δὲ εἶναι, τὸν βίον ἀβύρρητον ἀσκεῖν, τὸ τιμὴν γλῶσσαν
κατέχειν, τὸ τῆς ὀργῆς ὑφάρων γίγνεσθαι, τὸ ἥντιν χεῖρας
κρατεῖν. Τῶν ἑκαστον ἡλικιον εἶναι σκοπλέον· ἔσαι γὰρ δπ
παραδειγμάτων γνωσιμώτερα, οἷον (ἵνα ἀπὸ τῶν τελευ-
ταῖς πρῶτον ἀρξώμαι) τὰ χεῖρας τινὲς ἀποσχόντες λήμ-
μασιν ἀδίκους, τιμὴν δόξαν ἥντιν προβεβιωμένων εἰσέχουσιν,
ὡς Γυλιπποῦ ὁ Λακεδαιμόνιός, τὰ Λακκία ἥντιν χεῖρας
μάτων παραλύσαι, συγκατέστηλθεν τῇ Σπάρτῃ.

Τὸ γε μὴν ἀόργητον, ἀνδρὲς εἶναι σοφῶς. Σωκράτης μὲν
γὰρ, κακίσαντος αὐτὸν νεανίσκου θρασέως μάλα καὶ
βδελυγῶς, καὶ αὐτὸν ὁρῶν ἀγανακτῶντα, καὶ σοφ-
δαζόντα, ὡς καὶ διακέν αὐτὸν ἐθέλειν, Ἄρα, ἔστις, καὶ ἡ
μεῶν ἐλάλῃσιν, ἀντιλακίσσαι τὸτον ἡξιόσατος αὐ-
τὸν ἐμὴν γὰρ παντελῶς κατεπαράτατο· πάντων δὲ
αὐτὸν ὀνειδίζόντων καὶ λακίσαι δπκαλέντων, ἀσπῆξατο.
Δεισιφάνης δὲ, ὅτε τὰς Νεφέλας ἔξασεν, πάντας
πᾶσαν ὕβριν αὐτὸς κατασκευασνῶντος, καὶ τινος τῶν
παρόντων, τὰ τοιαῦτα αἰάχων, ὠδόντος, Οἷον ἀγανα-
κτῶντος,

ἦεις, εἰπόντι, ὦ Σώκρατες, Μὰ Δί' ἐκ ἔργου
ἔστηεν· ὅς γάρ ἐν Συμπόσιῳ μέγαλῳ πῶ δειτρώ
σθαι πρὸς αὐτοὺς.

Ἀδελφεὰ τούτοις καὶ αὖτις φανήσονται πεποικότες,
Ἀρχύτας ὁ Τασσάριος καὶ Πλάτων· ὁ μὲν γὰρ ἐπαν-
ελθὼν ἀπὸ τοῦ πολέμου (στρατηγὸν δὲ ἐτύγχανε) γυνὴν κα-
ταλαβὼν κεχερωμένῳ, τὸν ἥπτορρον καλέσας αὐτοῦ
Ὀμῶσαι ἄν, ἔφησεν, εἰ μὴ λίαν ἀντιζέωμι· Πλάτων δὲ
δολολίσχων καὶ βδελυγῶ θυμβοῖς, τὸν τῆς ἀδελφῆς
ὑδὸς πεισιστῆρος καλέσας, Τέτον, ἔφησεν, ἀπειθὸν κε-
τήσῃν· ἐγὼ γὰρ πάντῃ θυμῶμαι.

Χαλεπὰ δὲ ταῦτα καὶ δυσμύητα, φαίνεται αὖ· οἷα
καλῶ, πειρατέον ἔν, εἰς ὅσον οἷον τὲ θεῖ, τέτοις πρὸς
δείγμασι χρωόμενος, τὸ πολὺ δ' ἀκράτῃς καὶ κινη-
μοῦς ὑφαίνειν ἀρχῆς· ὅδ' ἔγχευται ἄλλα ἐνάμιλλοι γὰρ
ἐκείνῃ· ἐσθλὴν ἔμπειραις, ἔτε καλοκαρδίαις· ἀλλ'
ὅδ' ἐν ἡτλῶν ἐκείνῃ, ὥστερ' ἑαὼν ἐξοφάνηται καὶ δαδὲ
χοιτῆς Σοφίας οἷος, ὅσα πέρ' ὅτι ἐν δωματίῳ, ταῦτα
μυήσας καὶ περικύβητον ὅπ' ἡμεῖς.

Τὸ τοίνυν τῆς γλώττης καλῆς (καὶ τῆς γὰρ ὥστερ'
ἐπεθέμην ἑταῶν λοιπὸν) ἥτις μικρὸν καὶ φαῖκα
ἐπέφη, πλεῖστον διαμύρτανει τὸ δεινόν· Σοφὸν γὰρ
εὐκαίρῃ Συγῇ, καὶ πάντῃ λόγῳ κρείττων· καὶ διὰ τὸ
(μοι δοκεῖ) τὰς μυσιώδεις τελεταὶ αἱ παλαιαὶ κατὰ
δείξιν, ἵνα ἐν ταῦταις σιωπῇ ἐκιδέηται, ὅτι τὸ
ἀνθρωπίνων μυσηίων πίστιν, τὸν πῶ τὸν δεινὸν μίτρον
ρωμὴ φόβον.

Καὶ γὰρ αὖ, Σιόπησαι μὲν, ὅδ' εἰς μετέροπον· λακ-
παντες δὲ, παμπληθεῖς· καὶ τὸ μὲν σιγῇ ἐξοφάνηται
διδόν· τὸ δὲ ῥηθὲν ἀναλαβεῖν ἀδωματον· Μυεῖς δ' ἐργα-
οἶδα ἀκίαν τὴν μερίσαις Συμποσίῃς πεπεσόντας, διὰ τὴν
τῆς γλώττης ἀκράτῃν, ὅν τιν' ἄλλος παρὰ τῶν, ἐκὸς ἢ
δουρῖν, τύπε ἐνεκὸν, ἐπιμνησθήσεται.

Τὲ γὰρ φιλαδέλφει γήμνηθ' τὴν ἀδελφὴν Ἀρ-
νόλῳ, Σωτᾶδης εἰπὼν, Εἰς ἐχ' οἷόν τι τραχὺν κα-
κὸν ὄνθ' ἔστι, ἐν δεισιπνεῖᾳ πολλὰς κατεσπῆ χροῖας.

τέραι αὐθεκάσας, καὶ τὸν τρίτον ὁμφακίας καὶ ερυφνός,
οἱ δὲ τῶν τέκτων ὕβειν ἐκ ἀνεκλήσιν νομίζουσιν τῶν
ἡμῶν ἐρόντων ὁμιλίαν, ὑλαβῆμαι ταύτης εἰσπηγῆς γο-
νίσσαι καὶ σύμβελ· ὅταν δ' αὖ πάλιν ἐνδυμνήθω τὸν
Σωκράτην, τὸν Πλάτωνα, τὸν Ξενοφῶνα, τὸν Λίχι-
νιν, τὸν Κέβηλα, τὸν πάντα χορὸν ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν,
οἱ καὶ ἄρρενας ἐδοκίμασαν ἑσθίας, καὶ τὰ μεραρχία προσ-
ῆλθον ὅτι τε παιδείαν καὶ δημαγωγίαν καὶ τὴν ἀρετὴν
ἡμῶν τρέπων, πάλιν ἕτερον γυγνομαι, καὶ κάμπτομαι
πρὸς τὸν ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ζήλον. μαρτυρεῖ δὲ τῶ-
τοις Ἑυεπίδης ἔτω λέγων·

Ἀλλ' ἔστι δὴ τις ἄλλος ἐν βροτοῖς ἔρας,
Ψυχῆς δικαίας σωφρονός τε καθαῆς.

Τὸ δὲ τῶ Πλάτωνος σπουδὴ καὶ χαριεντισμῶ μνημι-
μῶν ἐπαρκαλῆσιον· ἔξῃναι γὰρ φησι εἶναι τοῖς ἀει-
σώσιον, ὃν ἂν βέλωνται τῶν καλῶν φιλεῖναι. καὶ μὲν
οὐδ' αὖ τῆς ὄρας ἐκθυμῶντας ἀπελαύνειν προσέειπε· καὶ
δὲ τῆς ψυχῆς ἑσθίας ἐγκρίνειν καὶ τὸ σωφρον· καὶ τὸ
μὲν ὀφείβει καὶ τὸ ἐν ἡλικίᾳ φεικῆσαι ἑσθίας, καὶ τὸν ἐκ
Κρήτης καλεῖσθαι ἀρπαγμόν· καὶ ἡ Ἀθηνῶν καὶ τὸν ἐκ
Λακεδαιμόνι ζήλοισιν, καὶ τὸν παίδων μνημιμῶν. Περὶ μὲν
οὐδ' αὖ τῶν, ὅπως ἕκαστος αὐτὸς ἑαυτὸν πέπεικεν, ἕτως
ὑπολαμβάνεται.

Ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ φησι τῆς τῶν παίδων εὐταξίας εἰρηκα
καὶ κοσμιότητι, καὶ ὅτι τῶν τῶν μεραρχίᾳ ἡλικίαν
ἡδὴ μεταβήσομαι, μικρὰ παντάτασιν εἰπὼν· πολλὰ καὶ
γὰρ κατεμμεμῆμαι καὶ μοχθηρῶν ἐθῶν γερονότας εἰσ-
πηγνῆτας, οἵτινες τοῖς μὲν παρὶ παιδαγωγῶν καὶ δι-
δατκάλες ἐπέστησαν, τῶν δὲ τῶν μεραρχίᾳ ὁρμηκῶ ἀνείον
ἔκαστον νέμει· δέον αὖ τὸν ἀντίον πλεῖον ποιῆσαι τέ-
τον εὐλαξίαν καὶ εὐλακίᾳ, ἢ τῶν παίδων. τίς γὰρ ἐκ
οἶδεν, ὅτι τὰ μὲν τῶν παίδων πλημμελήματα μικρὰ
καὶ σπαντελῶς εἰσιν ἰσχύματα, παιδαγωγῶν ἴσως ὀλιγω-
ρία, καὶ διδασκάλων παιδαγωγῆς ἀνηκεία· τὰ δὲ τῶν
ἡδὴ νεανισκωμένων ἀδίκηματα, πολλὰ καὶ ὑψηλὰ γί-
γνεσθαι καὶ χεῖλτα· ἀμετελα γαστρός, καὶ κλοπα πα-

τρῶν χρημάτων, καὶ κύβοι, καὶ κῶμαι, καὶ σῖτοι, καὶ παρθέ-
νων ἑστίαι, καὶ γυναικῶν οἰκοφθοραὶ γαμετή.

Οὐκ ἔν τας τῶν ὀρεῶν ταῖς ἐπιμελείαις δεσμεύειν
κατέχευεν προσήκειν. Ἀταμίδιον γὰρ τὸ ἡδονῶν ἡ ἀκμή,
καὶ σκίρτητικόν, καὶ χαλινὸς δόρυμνον· ὥσθ' οἱ μὴ τῆς ἡλι-
κίας ταύτης ἐφρώμενός ἀντιλαμβανόμενοι, τῇ διανοίᾳ
διδόντες ἔχουσιαν ὅτι τὰ ἀδικήματα λαμβάνουσιν.

Δεῖ τοίνυν τοὺς ἔμφορας πατέρας, παρὰ τὸν μάλιστα
τὸν κρεῖον, συλατῆρην, ἐξηγῶντας, σωφρονίζειν τοὺς με-
ραχίας, διδασκοῦντας, ἀπειλῶντας. Δορυμνός, Συμβα-
λίου, ὑποχνημνός, παρὰ δειγμάτων δεικνύωντας, ἥ
μὴ διὰ φιληδονίαν συμφορὰς ἀπειπεσύνων, διὰ τὴν καρ-
τερίαν, ἔσσανον καὶ ὀξὺν ἀγαθῶν ἀποποιουμένων. Δύο
γὰρ ταῦτα ὁσπερὶ σοιχθία τῆς ἀρετῆς εἰσιν, ἐλπίς τε
τιμῆς, καὶ φόβος τιμωρίας· ἡ μὲν γὰρ, ὀρμητικώτερος
πρὸς τὰ κάλλιστα ἥ ἐπιτηδεύματων· ἡ δὲ, ὀκνηρὸς πρὸς
τὰ φαῦλα ἥ ἐργῶν ἀπεργάζεσθαι.

Καὶ καθόλου δὲ ἀπείργειν προσήκει τὸν παῖδα, τῆς
πρὸς τοὺς πονηροὺς ἀνθρώπους σωσείας· ἀποφύγετω γὰρ
τι τῆς τέταν κακίας. Τὸτο δὲ παρήγγελε καὶ Πυθαγό-
ρος αἰνίγμασιν, ὡς ἐγὼ παρεθεὶς ἐξηγήσομαι· καὶ γὰρ
ταῦτα πρὸς ἀρετῆς κλῆσιν συμβάλλεται ῥοπήν ἐκ ἐλα-
χίστου. Οἶον,

Μὴ γάλατος μελανέρον· τρυφῇ, μὴ σιωπᾷ βίβειν μέ-
λασιν ἀνθρώποις διὰ κακοήθειαν.

Μηδὲ ζυγὸν ὑποβαίνειν· ὅτι δεῖ τῆς δικαιοσύνης πλεί-
στον ποιεῖν λόγον, καὶ μὴ ταύτῃ ὑποβαίνειν.

Μηδὲ ὅππ' χοῖνικα καθίσαι· φύγειν ἀργίαν, καὶ πρηνό-
ειν, ὅπως τὴν ἀναγκαίαν παρσπονδαίαν τερπῶν.

Μὴ παντὶ ἐμβάλλειν δεξιάν· ἀντὶ τῆς, προχείρως ἢ
δεξιᾷ συλλαλάσειν.

Μὴ φορεῖν σενὸν δακτύλιον· ὅτι δεῖ τὴν βίον ἐπιτηδεύειν,
καὶ μὴ δεσμῶν προσάπτεσθαι αὐτόν.

Πῦρ σάφηρον μὴ σκαλοῦν· ἀντὶ τῆς, μὴ ἐρεθίζειν δυ-
μῶμενον, καὶ γὰρ προσήκειν· ἀλλ' ἐσθίειν τοῖς ἐρεθισμοῖς.

Μὴ ἐδίδειν καρδίαν· μὴ βλάπτειν τὴν ψυχὴν ταῖς φρον-
τίσιν αὐτὴν καλὰ βύχοιτα.

Κυάμων

Κυάμων
γὰρ ἡ
ταῖς α
Σι
αἰς πο
ὁ μὲν
ἡ πον
Μη
λοντα
τας,
Ἄ
Ἀπα
ἀπὸ
γὰρ
λέγα
ἐδὲ
κολα
ζῆς
νέοι
λαχ
στοι
φρο
φίλ
δὲ,
σέοι
δα
ἐξ
με
κα
σο
ὡς
τε
τό
τι
ἴβ

Κυάμων απέχεσθαι, ὅτι ἔστι πολιτὶς ἀεὶ. κυάμνεται γὰρ ἥσαν ἔμπροσθεν αἱ ἡμετέρας, δι' ὧν πέρας ἐπέτρεσαν ταῖς ἀρχαῖς.

Σιτίον εἰς ἀμίδαν μὴ ἐμβαλλεῖν· ἐπισημαίνει γὰρ, ὅτι πονηρὴν ψυχὴν ἀσεβὸν λόγον ἐμβαλλεῖν ἔπρεσκέον. ὁ μὲν γὰρ λόγος τερπὴ διανοίας ὄψις· τὸν δὲ ἀκάθαρτον ἢ πονηρίαν ποιεῖ ἢ ἀνθρώπων.

Μὴ, ὅπως ἐφείδεις ἐπὶ τοῦ ὄρεος ἐλθόντας· τατέστι, μέλ-
λοντας υποθνήσκειν, καὶ τὸ ὄρον τῶν βίης πλησίον ὄντα ὁρῶν-
τας, φέρον ἐκκόλας, καὶ μὴ ἀθροῖν.

Ἀνακάμψω δὲ ἐπὶ τῇ ἡλικίᾳ τῆς λόγῃ προθεσπῇ.
Ἀπάντων μὲν γὰρ, ὅπως ἔφη, ἢ πονηρῶν ἀνθρώπων ἀπαγγεῖν δὲ τοῦ πατρὸς, μάλιστα δὲ ἢ κολάκων· ὅπως γὰρ πολλὰ καὶ πρὸς πολλὰς ἢ πατέρων διατελῶν λέγω, καὶ τῶν ἂν εἴποιμι. Γένεθ' ἔδιν' ἔστιν ἔξωλεστον. ἔστι μάλλον καὶ δαῖμον ἐκβαχνηκίζον τὴν νεότητα, ὡς ἢ κολάκων· οἱ καὶ τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ πατρὸς περρι-
ζος ἐκρίβουσι. ἢ μὲν τὸ γῆρας ὀλίγον, τῶν δὲ τῶν νεότητα ποιοῦντες, τῶν δὲ συμβεβηκότων δέλεαρ ἐν-
λακίον προτεινόντες τῶν ἡδονῶν. τοῖς πασι τοῖς πα-
σίοις οἱ πατέρες νῦν παρέρχονται, οἱ δὲ μεθύειν· ἀ-
φρονεῖν, οἱ δὲ ἀσπλγνῶν· φυλάττειν, οἱ δὲ διαπατάν-
σι λυγρῶν, οἱ δὲ ῥαθυμεῖν. Στήλην χεῖρας παρὸν βίῃ
ὄψις, λέγοντες· ζῶν καὶ παρὸν προσκεῖ. τί δὲ φρονέ-
σειν ὑμῖν τῶν τῶν πατρὸς ἀπειλῶν· κερνάλειν καὶ σπρε-
δαίμων ὄψις, καὶ μετέωρον αὐτὸν ἀργύριοι, τῶν ταχίστων
ἐξοίσουσι.

Καθῆκε δὲ τις καὶ χαμαὶ ὑπὸ πύλῳ, καὶ προσηγάγεσε γα-
μετῶν, καὶ τὰ τῶν πατέρων ἐφείδα τῶν γυναικῶν περικέκοτος
καὶ σπύλικε. Μιᾶρον τὸ φύλον, ὑποκειναι φιλίας, ἀγνώ-
στοι παρρησίας, πλεσίον μὲν κολάκας, πλεόντων δὲ ὑποδοχῆς,
ὡς ἐκ λυσιπείρας τέχνης, ὅτι τοῦ νέου ἀργύριοι, σπρε-
τες ὅθ' οἱ βέροντες μελῶσι, καὶ ψυχῆς ὑποβολιμαία καὶ
νόθα μέρη βίῃ· πρὸς δὲ τὸ τῶν πλεσίον νεῦμα ζῶντες, τῇ
τύχῃ μὲν ἐκδοθεῖσι, τῇ περαιρέσει δὲ δέλοισι· ὅταν δὲ μὴ
βελῶνται, τότε ὑβείζονται δοκῶντες, ὅτι μὴ μάτρω
παρ-

ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΩΝ

παρεβέρονται, ὅτε οἱ τῶ μέλει ᾧ πατέρα τῆς ᾧ
τίκτων ἰσαργίας, ἐκδικήσιν τὰ μυστρά ταῦτα θρέμ-
ματα, ἐκδικήσιν ὃ καὶ τὰς τῶν Συμμοιτητῶν μοχθηρίας
καὶ ὃ ἔτοις τὰς ἐπιμελείας φύσει ἱκανοὶ διαφθεῖραν
οἱ.

Ταῦτα μὲν ἐν καλῇ καὶ συμφύοντα. ἃ δὲ μέλλω λέ-
γειν, ἀνθρώπινα· ἡ δὲ καὶ αὐτὸ πάλιν πρὸς πατέρας ἔργα
ἐξῆς τελείως σκληρὸς καὶ τραχεῖς ἐστὶν ὃ φύσιν, ἀλλὰ πολ-
λα καὶ καὶ συγχωρεῖσθαι τινὰ τῶ νεωτέρῳ τῷ ἀμαρτημάτων,
καὶ αὐτὸν ἀναιμνήσκων, ὅτι ἐχθρόν ἐστιν οἱ.

Καὶ καθάπερ ἰατροὶ τὰ μικρὰ τῶν φαρμάκων τοῖς γλυ-
κίσιν χυμοῖς καλεῖται γυνάτες, τὴν τέρψιν δὲ τὸ συμφύ-
ρον παροφεινέον· ἔτα δὲ καὶ τῶν πατέρων τὴν τῶν ἐπιτη-
δωμάτων ὑποταμίαν, τῇ πρῶτῃ μιν γυνάτι· καὶ ποτὶ μὲν
τῷ ἐπιθυμίας ᾧ πιδὼν ἀφίεναι, καὶ χαλᾶσαι τὰς ἡνίας,
ποτὶ δὲ αὐτὸ πάλιν ἀντίσθηναι καὶ μάλα μὲν, ἐνκόλως
φέρειν τὰς ἀμαρτίας· αἱ δὲ μὴ γὰρ προσεμεδέσθαι τα-
χέως ὑπολογιζομένη. Μᾶλλον γὰρ ὀξυθυμον ἐστὶν δὲ καὶ
πατέρα, ἢ βαρύθυμον· ὡς τό γε δυσμῶδες καὶ δυσκαταλ-
ακτον, μισοτεχνία καὶ μικρὸν τεκμήριον ἐστὶν.

Καλὸν δὲ, ἕνα τῷ ἀμαρτημάτων μὴδὲ εἶδεναι δεῖν,
ἀλλὰ τὸ πρὸ γὰρ ἀμβλυστίαν καὶ δυσκωρον δὲ τὰ
μυῖονμα μεταφέρειν· ὡς ἕνα ᾧ πρᾶσι μὲν οὐδὲν
ταῖς μὴ ὁρᾶν, καὶ μὴ ἀκύνει ἀκύνει.

Φίλον ἀμαρτημάτων φέρονται· τί θαυμάσθαι εἰ τέκνων ἰ-
δέων πολλάκις κραυπαλῶντων μέθω καὶ ἐξηλύξα-
ται. ἐφάσω ποτὶ· ἀλλὰ καὶ χορήγησιν ἡγεμονίας πο-
τε· ἀλλὰ καὶ σύγκυβι. ἐβυκόλως ποτὶ δὲ οἰκίετ· τὴν
δραγμὴν κατάγει· ἐξ ἀρχῆς ποτὶ ζεύγος. ἀφίετο, ἡλθε
ποτὶ χθιζῆς μέθης ὑποπνέων· ἀγνόησον· μύρον ὑποπνέων
σύνγον· ἔτα σκίρτωσαι νεότης παροδωμένηται.

Προσέτι δὲ καὶ ᾧ ἡδονὴν ἡτῆς, καὶ πρὸς τὰς
ἐπιτημίας· δυσκίς, γὰρ καλεῖται· δετμὸς γὰρ
ἐστὶν τῆς νεότητος ἀσφαλές· ἐστὶν αὖτε δὲ δὲ τοῖς
ὑοῖς γυνάκα, μὴ ἐνθυμίας πολλῶν, μετὰ πλεονε-
κίαν τὸ γὰρ, τὴν καὶ αὐτὸν ἔλα, σφόν ὡς οἱ γὰρ
μακρὸν

μακ
δρεῖ
B
καρ-
τάν
παρ-
βίος
αἰχ-
ὑοῖς
δὴ
νγ
πα
ἔτ
κα
αἰ
δο
ἡτ
ᾧ
αἰ
θη

αἰ
κα
αἰ

μακρῷ χρόνῳ ἐαυτῷ λαμβάνοντες, ἢ τῷ γυναικῶν ἀν-
δρῶν, τῷ δὲ προικῶν δούλοι λαμβάνουσι γυγνόμενοι.

Βεσυχία δὲ προσδοκῶντες αὐτοῖς, πειρησάτω τὰς ὑποθή-
κας. Πρὸ πάντων γὰρ δὴ τὸ πατήρα τὸ μηδὲν ἀμυ-
τάνειν, ἀλλὰ πάντα αὐτῷ προσέτιναι, ἐκτρέφει ἐαυτὸν
παροφειγματοῖς τέκνοις παρέχον· ἵνα πρὸς τὴν τέτων
βίον, ὥσπερ κατόπρον ὑποβλέποντες. ὑποβίβωνται τῷ
αἵματι ἔργων καὶ λόγων, ὡς οἷτινες τοῖς ἀμαρτάνουσιν
ὑοῖς ὀπιτιμῶντες, τοῖς αὐτοῖς ἀμαρτήμασι πεσιπῶσιν,
ὅτι τὸ ἐκτρέφειν ὀνόματι λαμβάνουσιν ἐαυτῷ κατήγοροι
μυγνόμενοι. οἱ δὲ ὅλως φάτως ζῶντες, ἢ δὲ τοῖς δούλοις
παρρησίαν ἄγουν ὀπιτιμῶν, μήτοι γὰρ τοῖς ὑοῖς. χρεῖς
τῶν τέτων, ἡδονῆς αὐτῶν αὐτοῖς τῷ ἀδικημάτων συμβελοῖ
καὶ διδασκαλαί. ὅτι γὰρ γέροντες εἰσιν ἀναλκωτοί, ἔταυθ'
ἀνάλκην καὶ νέας ἀναλκασίας τῷ.

Περὶ δὲ οὗτοῖς οἱ δὲ τῷ τέκνον σφραγισμῶν πάνθ'
ἔσα προσήκον ὀπιτηδῶν, ζηλώσαντες τὴν ἑυρυδικίην,
ἥτις Ἰλλυεῖς ἔσα τειβαρβαροῖ, ὅμως ὅτι τῇ μαθήσει
τῷ τέκνον, ὃ καὶ τῆς ἡλικίας ἡ ψαῖο παιδία ἐκτρέφει
αὐτῆς τὴν φιλοτεχνίαν σημάνει τὴν γράμμα, ὅτι ἀνέ-
θηκε ταῖς Μύσαις.

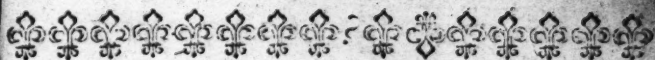
Ἑυρυδικὴ Ἰεραπολιῦτις τόνδ' ἀνέθηκε

Μύσαις, ἔνισον ψυχῇ ἐλῶσα πόθον.

Γράμματα γὰρ, μνημεῖα λόγων, μήτις γὰρ αἶψα

Παίδων ἡβώντων, ἔξετόνησε μάθιν.

Τὸ μὲν εἶναι πάσαι τὰς προσημῶναι συμπεριλαβὴν παρ-
αιεσίς, εὐχῆς ἴσως ἔργον ὅτι· τὸ δὲ τὰς πολλὰς (ζηλώσαι),
καὶ αὐτὸ μὲν ὁμοιοῖας δεινὰν ὅτι, καὶ πολλὰς ὀπιτιμῶναι
αμύσον δὲ καὶ ἀνθρωπίνῃ φύσει καθίστηκεν.

ΝΟΤΟΥ ΚΥ ΖΕΦΥΡΟΥ.

ΤΑΥΤΩ, ὦ Ζέφυρε, τὴν δάμαλιν, ἣν διὰ τῆς πει-
 λάγης ἐς Αἴγυπτον ὁ Ἑρμῆς ἄγει, ὁ Ζεὺς
 διεκώρησεν ἄλως ἔρωτι; ΖΕΨ. ΝΑ, ὦ Νότε·
 ἡ δάμαλις ὅς ποτε, ἀλλὰ πῶς ἡ τῆς ποτα-
 μῆς Ἰνάχης· νῦν δ' ἡ Ἥρα τοιαύτην ἐποίησεν αὐτὴν ζη-
 λοτυπήσασα, ὅτι καὶ πάντῃ ἐώρα ἔρῶντα τὸν Δία. ΝΟ'.
 Νῦν οὐκ ἔτι ἐρᾷ τῆς βοῆς; ΖΕΨ. Καὶ μάλα· καὶ διὰ τῆς
 τοῦ Αἴγυπτον αὐτῆς ἐπεμψε, καὶ ἡμῖν προσέταξε μὴ
 κυμαίνειν τὴν θάλασσαν, ἕως ἂν διανήξηται, ὡς ἔποτε-
 κῆσα ἐκεί· κύει δ' ἡδὴ θεὸς γήραιο καὶ αὐτῇ, καὶ τὸ τεχθεῖν.
 ΝΟ'. Ἡ δάμαλις θεός; ΖΕΨ. Καὶ μάλα, ὦ Νότε·
 ἀρξαι τε, ὁ Ἑρμῆς ἔσθ'. ἢ πλεόντων, καὶ ἡμῶν ἔσαι δι-
 σποῖνα, ὅτινα ἂν ἡμῶν ἐθέλῃ ἐκπέμψαι, ἢ καλύσαι
 ὀππινεῖν. Θεραπώτεια τοιγαροῦν, ὦ Ζέφυρε, ἡδὴ δι-
 σποῖνά γε ἔσαι πῇ Δία ἐννεσερα γὰρ ἔτω γήραιο. ΖΕΨ.
 Ἀλλ' ἡδὴ γὰρ διεπέρασε, καὶ ἐξένδυσεν ἐς τὴν γῆν· ὅρας,
 ὅπως ἐκ ἔτι μὲν τετραποδισὶ βαδίζει, ἀνορθώσας δ' αὖ-
 τὴν ὁ Ἑρμῆς, γυνᾶκα παγκάλῳ αὐθις ἐποίησε;
 ΝΟ'. Παρθένος γὰρ ταῦτα, ὦ Ζέφυρε· ἐκ ἔτι τὰ κέ-
 ραλα, καὶ ἐξ ἔρα, καὶ δίχνηλα τὰ σκέλη. ἀλλ' ἐπέραςθ' ὁ-
 ρῆν. ὁ μύθος Ἑρμῆς τί παθὼν, μεταβέβληκεν ἑαυτὸν, καὶ
 ἀντὶ νεανίᾳ κυνοπρέσσωπ' ἰσχυρῆσι; ΖΕΨ. Μὴ στο-
 λωθεσθαι γμονῶν· ὅτι ἀμεινον ἐκείν' εἶλε τὰ τραχέα.

Τ Ε' Λ Ο Σ.

Contts col - - - - -

Contrabantur constantino potitum
Immerabilibus solitibus

Laus tua non tua fraus virtus non rogiare
Standere te fecit hoc deus eximium.

Eximium deus hoc fecit te scandere rerum

Copia non virtus, fraus tua, non tua laus

Immbis est nomen sed non est
omnibus ~~omnibus~~

Ommbus est nomen sed non est
omnibus omen

Contababantur Constantinopolit
Immeurabilibus Solitudinibus

laus tua non tua fraus virtus non
Sic dicitur to ferit hordetis oximum
Eximium dorus ~~Eximium~~ te ha dore
Copia non virtus fraus tua non tua laus

John Plumb

John Plumb

nos et quorundam ed. Thomas Roughstun de
ad inuictum in Westderbio p[re]s infra
studium omni[um] illanar et fore p[re]s
ingent sup[er] dissonant in lo post ad
rob[us] sua p[re]s s[un]t Johem Doo et
in consuetudine illanar p[re]s Sed idem
p[re]s et pot[est] p[re]s Thomas Barnard
no idem Thomas Barnard n[on] d[icit]ur
propria persona sua pot[est] p[re]s
ditat sua s[un]t consuetudine illanar
post dissonant quam Hugo s[un]t